

Paulus' breve

Det første brev til thessalonikerne¹

Paulus, Silvanus og Timotheus.

Til forsamlingen² i Thessaloniki i Gud vor far og Herren Jesus, Messias.³

Nåde og fred være med jer!

Uophørligt takker vi Gud for jer alle, når vi tænker på jer under vore bønner, og vi husker hele tiden på frugterne af jeres hengivenhed,⁴ jeres kærlighedsgerninger og jeres udholdenhed i håbet til vor Herre Jesus, Messias. Alt det I gør for vor Guds og fars ansigt.

Om thessalonikernes hengivenhed

Kære Guds elskede brødre! Vi forstår så godt jeres særlige fortrin, eftersom Guds evangelium ikke kom til jer med ord alene, men også med overvældende kraft båret af hellig ånd. I husker jo nok, hvordan vi optrådte i forhold til jer, da vi var sammen – hvordan I efterlig-nede os, ja, vor Herre selv, da I tog imod fortællingen med hellig ånds glæde på trods af megen modgang. I blev et forbillede for alle de hengivne i Makedonia og Akaja.⁵ Fra jer har vor Herres fortælling givet genlyd – ja, ikke blot i Makedonia og Akaja, men rygtet

om jeres hengivenhed til Gud er nået ud til alle verdenshjørner, så vi slet ikke behøver at tale om det. De andre fortæller nemlig selv om, hvilken modtagelse vi fik hos jer, og hvordan I vendte om fra afgudsdyrkelsen for nu at tjene den levende og sande Gud og fra himlene forvente hans Søn, som han oprejste af døde: Jesus, som udfrier os fra den kommende vrede.⁶

Forsvar for tjenesten

Ja, kære brødre! I ved selv, at vores indgang hos jer ikke var det bare ingenting, men efter den lidelse og mishandling i Filippi,⁷ som vi netop havde udstået, og som I jo også kender til, fik vi med Guds hjælp mod til at fortælle jer om Guds evangelium – og det trods megen modgang.

Vores prædiken udspringer nemlig hverken af bedrag, urenhed eller list, men eftersom det er Gud selv, der har fundet os værdige til at få evangeliet betroet, så taler vi altså ikke for at behage *mennesker*, men alene den Gud, der ransager vore hjerter. Det var ikke med smigrende ord, vi optrådte, sådan som I jo også godt ved, og ved Gud heller ikke under påskud af begær. Ej heller anglede vi efter anerkendelse fra *mennesker* – hverken fra jer eller fra andre – hvad vi ellers nok kunne have forventet som Messias' apostle. Nej, tværtimod færdedes vi mildt og stille iblandt jer – ja, som en mor, der drager omsorg for sine

¹ Jeg har prøvet så vidt muligt at sætte Paulus' breve i kronologisk rækkefølge i henhold til den nyere Paulus-forskning bl.a. Niels Hyldahl: Paulus – brudstykker af en biografi fra 2009.

² *ekklesia* - egentlig: de udkaldte eller udvalgte. Ordet blev brugt om de aristokratiske byråd. Jeg oversætter generelt *ekklesia* med 'forsamling' i stedet for det sædvanligt brugte 'menighed', der efter min mening signalerer noget mere alment end *ekklesias* kaldstanke.

³ Paulus bruger udtrykket 'i Gud', 'i Herren', 'i Kristi' mange gange i sine breve og udtrykker måske dermed den mystiske enhed mellem Gud og hans forsamling på

jorden. Vi har et tilsvarende udtryk på dansk, når vi taler om at være 'brødre i ånden'.

⁴ *pistis* – ordet betyder 'tro' i betydningen inderlig og helhjertet hengivenhed. Det har meget lidt med 'antagelse' eller 'mening' at gøre. Jeg oversætter det generelt med 'hengivenhed'.

⁵ Landskabet syd for Makedonia.

⁶ En 'vredens og dommens dag' på linje med forestillingen i det senjødiske skrift Daniels bog fra o. 165 f. Kr. kap. 7-11.

⁷ Naboby lidt nordøst for Thessaloniki.

børn. Således fandt vi det rigtigt, af inderlig omsorg for jer, at delagtiggøre jer ikke blot i Guds evangelium, men såmænd også i vort eget sjæleliv, eftersom I var blevet os inderligt elskede.

Kære brødre! I husker uden tvivl vores møje og besvær med at forkynde Guds evangelium for jer, samtidig med at vi puklede dag og nat for ikke at ligge nogen af jer til byrde. I kan ved Gud selv bevidne, hvor fromt og retfærdigt og ulasteligt vi færdedes blandt alle jer hengivne mennesker. I ved også, hvordan vi – ganske som en far, der opdrager sine børn – formanede og opmuntrede hver eneste af jer og tilskyndede jer til at leve⁸ værdigt for den Gud, der kaldte jer til *sit* rige og *sin* strålgans.

Derfor takker vi også uophørligt Gud, fordi I tog imod Guds fortælling, som I fik fra os – ikke som menneskefortælling, men i sandhed *Guds fortælling*, som skaber liv og handlekraft i jer, hengivne mennesker.

Ved I hvad, kære brødre, I minder om Guds forsamlinger, der lever i Jesus, Messias i Judæa,⁹ eftersom I led den samme skæbne fra jeres egne landsmænd, som de oplevede fra judæerne, der jo ikke blot har dræbt vor Herre Jesus og profeterne, men som også har smidt *os* ud. De har ikke Guds velbehag, og de vender sig mod alle mennesker, når de på den måde forhindrer os i at tale til folkene¹⁰, så de kunne blive befriet. Hele tiden lægger de synd på synd,¹¹ men straffen¹² skal nok ramme dem til sidst.

⁸ Egentlig: 'vandre'.

⁹ Jerusalem og omliggende egne. Afsnit, som er tvivlsomme i forhold til de originale breve, er skrevet med en lidt mindre skrifttype.

¹⁰ *ethnesin* betyder egentlig bare 'folk', men bruges af Paulus om de ikke-jødiske folkeslag, dem, vi plejer at kalde 'hedninger'.

Gensynshåb

Kære brødre! En kort tid var jeg blevet skilt fra jer – rent fysisk, men ikke med hjertet – men vi var overordentligt opsatte på at gense jer. Hvor vi dog længtes! Derfor forsøgte vi også at komme til jer, men så sandt jeg er Paulus, blev vi forhindret i det både én og to gange af Satan selv. For hvem andre er vort håb, vores glæde og vores hæderskrans for vor Herre Jesus, når han kommer igen,¹³ om ikke I? Ja, I er vor ære og glæde!

Men da vi så ikke kunne holde det ud længere, besluttede vi, at vi selv skulle blive alene tilbage i Athen, mens vi sendte Timotheus, vor bror og Guds medarbejder for Messias' evangelium, til at styrke og formane jer omkring jeres hengivenhed, så ingen kommer til at vakle i disse modgangstider. I ved jo selv, at det er det, vi er her for. Allerede dengang vi var hos jer, forudsagde vi, at vi nok skulle komme ud for trængsler, således som det også er sket, som I ved.

Da jeg så ikke kunne klare det mere, sendte jeg bud for at høre nærmere om jeres hengivenhed – om Fristeren på en eller anden måde skulle have fristet jer, så alle vores anstrengelser ville have været forgæves.

Men nu er Timotheus kommet tilbage fra jer med gode nyheder til os om jeres hengivenhed og jeres kærlighed og om, hvordan I altid mindes os med glæde og længes efter, at vi skal ses, sådan som også vi længes.

¹¹ *hamartia* – egentlig et fejltrin eller fejlskud med tragiske konsekvenser.

¹² *hæ orgæ* – egentlig 'vreden'. 'Straffen' over judæerne kom i året 70 med templets og Jerusalems ødelæggelse, og det er sandsynligt, at indskuddet stammer fra tiden efter denne katastrofe. Afsnittet synes også at bryde ind i sammenhængen.

¹³ Egentlig: ved hans nærvær (*parousias*).

Denne jeres hengivenhed opmuntrede os i den grad, kære brødre, midt i al vor nød og trængsel. For vi lever, så længe I står fast på at leve i vor Herre. Hvilken tak formår vi dog at bringe Gud for jer til gengæld for al den glæde, der fylder os på grund af jeres forhold til Gud? Nat og dag beder vi på vores grædende knæ om at mødes med jer ansigt til ansigt og råde bod på det, I endnu måtte mangle i inderlig hengivenhed.

Måtte vor Gud og far selv og vor Herre Jesus bane vejen til jer, og må vor Herre fylde jer – ja, lade jer flyde over med kærlighed til hinanden og til alle, sådan som vi har kærlighed til jer, så jeres hjerter styrkes i rendyrket hellighed for vor Gud og far indtil vor Herre Jesu genkomst med alle sine hellige. Amen!

Om hor og kærlighed

Derudover beder vi jer, kære brødre – ja, vi formaner jer rent ud i vor Herre Jesu navn – angående det, I lærte af os om, hvordan I bør leve til Guds velbehag – hvad I jo for så vidt også allerede gør – men at I gør det endnu mere!

I ved jo, hvilke bud vi gav jer gennem vor Herre Jesus. Dette er nemlig Guds vilje og afgørende for jeres helliggørelse, at I afholder jer fra hor, så enhver af jer forstår at holde sig til sin egen krybbe i hellighed og agtelse og ikke lever i liderligt begær som de folk, der ikke kender Gud. Ingen skal bedrage og udnytte sin bror i disse ting. For Gud skal nok hævn al den slags, sådan som vi også før har sagt det til jer og vidnet om. Gud kaldte os jo ikke til urenhed, men til helliggørelse. Den, der altså lader hånt om dette, lader ikke blot

hånt om et menneske, men om Gud selv – han som gav sin hellige ånd til jer.

Om broderkærligheden derimod har I ikke behov for, at jeg skriver om til jer. I er jo selv oplært af Gud til at elske hinanden, og det gør I jo overfor alle brødrene i hele Makedonia. Men vi bønfaller jer, kære brødre, om hellere at gøre det til overflod.

Værdsæt det stille liv, pas jeres egne sager og arbejd med jeres hænder, sådan som vi påbød jer det, for at I må vise jer anstændige for dem udenfor og ikke skylde nogen noget.

Om Herrens genkomst

Kære brødre! Vi ønsker ikke at holde jer hen i uvidenhed om de afdøde,¹⁴ så I ikke skal gå og sørge som de andre, der ikke ejer noget håb. For hvis vi har tillid til, at Jesus døde og opstod, så har vi også tillid til, at Gud vil føre dem, der er sovet ind i tillid til Jesus, sammen med ham.

Det følgende siger vi til jer med vor Herres egne ord: vi, de efterlevende, som bliver tilbage til Herrens genkomst, skal på ingen måde komme forud for de afdøde, for vor Herre selv vil på befaling stige ned fra Himlen med en Ærkeengels røst og med Guds basun, og de, som er døde i tillid til Messias vil opstå først; derefter skal vi – de levende efterladte – blive samlet med dem i skyer for at mødes med vor Herre i luften, og således skal vi altid være sammen med vor Herre. Trøst derfor hinanden med disse ord.

Dog angående tider og timer, kære brødre, har I ikke behov for, at man skriver til jer, eftersom I selv godt ved, at vor Herres Dag kommer som en tyv om natten. Når de andre siger ”fred og ingen fare”, så pludselig indtræder katastrofen som veeerne for den

¹⁴ *Koimâménân* – de, som sover. Antagelig martyrerne – altså de Kristushengivne, der er blevet dræbt under forfølgelserne. Måske er ordet ligefrem en fast term for

martyrerne – jf. Matt. 27,52, der beskriver martyrernes opstandelse ved Jesu død langfredag.

fødende, og de skal ingenlunde slippe fri. Men I, kære brødre, I sidder ikke i mørket, så den dag kommer bag på jer som en tyv. I er jo alle lysets sønner - sønner af dagen. Vi tilhører ikke natten eller mørket, så lad os ikke sove som de andre, men lad os være årvågne og ædru.

De, som sover, sover jo om natten, ligesom de, der drikker sig fulde, drikker sig fulde om natten. Men vi, der tilhører dagen, lad os være ædru, iført hengivenhedens og kærlighedens rustning og med håbet om frifindelse som hjelm. For Gud har ikke stillet os vrede og straf¹⁵ i udsigt, men et frihedens hjem i kraft af vor Herre, Jesus, Messias, han som døde for os, for at vi skulle leve sammen med ham - hvad enten vi nu er vågne eller sover. Trøst derfor hinanden og vær opbyggelige overfor hinanden, sådan som I jo også allerede er det.

Afslutning

Kære brødre! Vi beder jer om at påskønne dem, der slider i det for jeres skyld - de, som er jeres foresatte¹⁶ i Herren, og som viser jer til rette. Se på dem med kærlighedens milde øjne på grund af deres arbejde.

Hold fred med hinanden.

Ja, vi formaner jer, kære brødre, vis de uregerlige til rette.

Sæt mod i de modløse. Styrk de svage.

Hav tålmodighed med alle.

Se til at ingen gengælder ondt med ondt, men stræb altid efter det gode i forhold til hinanden -

ja, i forhold til alle.

Vær altid glade! Bed uden ophør!

Vær fremfor alt taknemmelige!

Dette er nemlig Guds vilje med jer ifølge Messias Jesus.

Udsluk ikke ånden og ringeagt ikke prædikenen.¹⁷

Brug jeres forstand. Hold jer til det gode.

Afhold jer fra alt, hvad der forekommer ondt.

Må fredens Gud selv helliggøre jer, så I bliver fuldendte og fuldkomne, og må jeres ånd og sjæl og legeme bevares ulastelige

til vor Herre Jesus, Messias' genkomst.

Hengiven er han, som udvælger jer, han vil også gøre det.

Kære brødre, bed også for os!

Hils nu alle brødrene med et helligt kys.

Sørg for Guds skyld for, at dette brev bliver læst op for alle brødrene!

Vor Herre Jesu, Messias' nåde være med jer!

¹⁵ *orgæ* - egentlig: vreden

¹⁶ *proistamenous* - heraf betegnelsen provst. En vigtig formaning!

¹⁷ *profeteias* - ofte oversat med profetier, men jeg synes 'prædikener' giver en bedre forståelse af, hvad det

handler om. Der blev prædikeret ved forsamlingernes sammenkomster - til opbyggelse og trøst. Profeti og prædiken er i øvrigt etymologisk nært beslægtede.

Det andet brev til thessalonikerne ¹⁸

Paulus, Silvanus og Timotheus.

Til forsamlingen i Thessaloniki i Gud vor far og vor Herre Jesus, Messias.

Nåde være med jer og fred fra Gud vor far og vor Herre Jesus, Messias!

Kære brødre! Vi skylder altid at sige tak til Gud for jer. Det fortjener I, fordi jeres inderlige hengivenhed til stadighed vokser, ligesom den indbyrdes kærlighed hos hver enkelt af jer tager til, så vi selv roser os af jer blandt Guds forsamlinger på grund af jeres udholdenhed og hengivenhed under alle jeres forfølgelser og de trængsler, I udstår.

Det er et bevis på Guds retfærdige dom, at I anses for værdige til Guds rige, for hvilket I også lider. For Gud er det jo kun rimeligt at give trængsel som gengæld til dem, der nu voldes jer trængsel - og at give lindring til jer, som voldes trængsel, sammen med os i åbenbaringen af vor Herre Jesus, Messias, når han kommer fra Himlen med flammende ild sammen med sine mægtige engle for at straffe dem, der ikke kender Gud, og som ikke er opmærksomme overfor vor Herre Jesu evangelium. De kommer til at bøde med evig tilintetgørelse, bortvist fra Guds ansigt og fra hans vældes guddomsglans på den dag, hvor han kommer for at blive æret blandt sine

hellige og beundret blandt alle dem, der forblev hengivne.

I troede virkelig på vores vidnesbyrd. Derfor beder vi altid for jer om at Gud må anse jer værdige til kaldet og med sin kraft fylde jer med den fulde glæde ved at gøre det gode - ja, med gerninger båret af hengivenhed - for at vor Herre Jesu navn må herliggøres blandt jer - og I må herliggøres i ham - ved vor Guds og vor Herre Jesus, Messias' nåde.

Om Herrens genkomst

Men, kære brødre! Nu beder vi jer om - angående vor Herre Jesu, Messias' genkomst¹⁹ og vores forening med ham - at I ikke lige med det samme bringes ud af fatning eller bliver forskrækkede, hverken gennem åndsmeddelelser eller ord eller breve, som skulle være fra os - meddelelser om at vor Herres Dag skulle være lige om hjørnet.

Lad ingen føre jer vild på nogen måde, for det sker ikke, før der kommer frafald, og Lovløshedens Menneske²⁰ er blevet afsløret - Fortabelsens Søn²¹ - som stritter imod og ophøjer sig over alt, hvad man ellers kalder Gud, og som tilbedes, så han ligefrem indsætter sig selv i Guds tempel og påstår om sig selv, at han er Gud.

Kan I ikke huske, at jeg omtalte disse ting for jer, mens jeg endnu var hos jer? Nu ved I i hvert fald, hvad der holder igen - nemlig at *han* først skal åbenbares, når hans tid er inde. For syndens mysterium er allerede virksomt

¹⁸ De fleste teologer anser brevet for at være et pseudo-paulinsk brev fra en senere tid - bl.a. på grund af 'udskydelsen' af parusien eller Kristi genkomst. I 1. Thessalonikerbrev var den lige om hjørnet og ville komme 'som en tyv om natten', men her synes den at være skubbet ud på den anden side af visse tegn og 'Lovløshedens menneskes' krav på Guds trone. Kan Paulus have skiftet standpunkt om noget så vigtigt på så kort tid? Men hvem ved?

¹⁹ *parousías* - egentlig: tilstedeværelse, nærvær.

²⁰ *ánthropos tes anomías* - Kristi modsætning og modstander - en ModKristus eller Antikrist. Guds rige kommer ikke uden kamp.

²¹ *hyios tes apáleias* - egentlig: ødelæggelsens søn, der åbenbart gør krav på intet mindre end Guds trone. Der tænkes muligvis på kejseren i Rom, der jo netop gjorde krav på guddommelig tilbedelse. Måske henvises der til romernes ødelæggelse af Jerusalem og Templets ødelæggelse i året 70, men det ville indebære en affattelse af brevet efter denne begivenhed - og dermed efter Paulus' død.

- blot må den, der holder ham tilbage, vige pladsen. Da skal Synderen åbenbares - ham skal vor Herre Jesus i øvrigt dræbe med et åndepust fra sin mund og tilintetgøre ved sin strålende genkomst - Synderen, hvis tilstedeværelse er båret af Satans vældige kraft, løgnagtige tegn og undere og med hele uretfærdighedens forførelse af dem, der går til grunde, fordi de ikke tog imod kærlighed til sandheden, så de kunne blive frikendt. Derfor sender Gud en vildfarelsens besættelse over dem, så de tror på løggen, for at alle de, der ikke var hengivne overfor sandheden, men ligefrem nød uretfærdigheden, må blive dømt.

Dog skylder vi altid at sige tak til Gud for jer, vor Herres elskede brødre, fordi Gud udvalgte jer som befrielsens første frugt gennem åndens helliggørelse og til hengivenhed mod sandheden. Hertil kaldte han jer gennem vort evangelium, så I kunne få vor Herre Jesus, Messias' stråleglans.

Så kære brødre! Stå nu fast og hent styrke i de overleveringer, I modtog, enten i tale eller gennem vort brev.

Måtte vor Herre, Jesus, Messias selv og Gud vor far, som elskede os og som gav evig trøst og det gode håb ved sin barmhjertighed, opmuntre jeres hjerter og styrke jer i al god gerning og tale.

Derudover, kære brødre, så bed for os, så vor Herres fortælling må udbredes og herliggøres ganske som hos jer, og så vi må udfries fra de vanartede og ondsindede mennesker. Hengivenheden er jo ikke for alle og enhver!

Til gengæld er vor Herre hengiven - han, som vil gøre jer faste og vogte jer mod Den Onde. Vi stoler, som dem, der lever i Herren, på, at I gør - og også fremover vil gøre - hvad vi formaner jer til. Måtte vor Herre lede jeres hjerter til Guds kærlighed og til Messias' udholdenhed.

Forsvar for tjenesten

Men vi formaner jer, kære brødre, i vor Herre Jesus, Messias' navn, om at I holder jer fra enhver bror, der lever usømmeligt, og som ikke efterlever den overlevering, I modtog fra os. I ved jo selv, hvordan man bør efterligne os. Vi har jo ikke levet usømmeligt hos jer, og vi har ikke spist nådsens brød hos nogen. Tværtimod arbejdede vi dag og nat med møje og besvær for ikke at ligge nogen af jer til byrde. Ikke fordi vi ikke har ret til det, men det var for at gøre os selv til forbilleder for jer, så I kunne efterligne os. Og dengang vi var hos jer, formanede vi jer faktisk til, at dersom nogen ikke vil arbejde, skal han heller ikke have føden. Vi har nemlig hørt, at der lever nogle usømmeligt iblandt jer - nogle som ikke gider arbejde, men sniger sig udenom. Den slags mennesker formaner og påbyder vi i vor Herre Jesus, Messias' navn, at de skal arbejde stille og roligt, så de kan spise deres eget brød.

Men I, kære brødre, I må aldrig blive trætte af at gøre det gode. Er der nogen, der ikke retter sig efter det, vi har skrevet her i brevet, skal I mærke jer ham og ikke have noget med ham at gøre, så han må skamme sig. Betragt ham dog ikke som en fjende, men tilrettevis ham som en bror.

Måtte Fredens Herre selv skænke jer freden i alle ting og på alle måder. Vor Herre være med jer alle!

Hilsen med min egen, Paulus' hånd. Sådan er min underskrift på alle breve. Således skriver jeg.

Vor Herre Jesus, Messias' nåde være med jer alle!

Brevet til filippierne

Paulus og Timotheus - Messias Jesu slaver.

Til alle de hellige i Filippi i Messias Jesus til-
lige med tilsynsmænd og tjenere.²²

Nåde være med jer og fred fra Gud vor far og
fra vor Herre Jesus, Messias!

Jeg takker min Gud, hver gang jeg tænker
på jer. I alle mine bønner beder jeg altid
for jer alle med glæde over jeres fælles-
skab om evangeliet fra den første dag og ind-
til nu. Jeg har fuld tillid til, at han, som påbe-
gyndte det gode arbejde iblandt jer, også vil
fuldende det indtil Jesu Messias' Dag.

Det er kun ret og rimeligt, at jeg tænker såle-
des om jer alle, eftersom jeg har jer i mit
hjerte, såvel her i mine lænker som når jeg
forsvarer evangeliet og står fast på det. I er jo
alle fælles med mig om nåden. Gud skal vide,
hvor jeg længes efter jer alle med Messias
Jesu inderlighed!

Dette beder jeg om:

Må jeres kærlighed blive stadig mere over-
vældende,
fyldt med erkendelse og skønsomhed,
så I selv kan vurdere, hvad der gør en forskel,
så I kan stå ufordærvede og uden at vække
anstød indtil Messias' Dag - fyldt med retfær-
dighedens frugt gennem Jesus, Messias til
Guds ære og pris.

Fangenskabets frugt

2. Kære brødre! Jeg vil, at I skal vide, at det,
der er sket med mig, reelt har betydet frem-
gang for evangeliet, eftersom det nu er blevet
åbenbart for hele prætoriet²³ og for alle de

andre, at mine lænker udelukkende bæres for
Messias' skyld. Så de fleste af brødrene i Her-
ren, vover nu at fortælle Guds fortælling
fuldkommen frygtløst opmuntret af mine
lænker.

Der er godt nok dem, der forkynder Messias
båret af misundelse og stridslyst, men andre
gør det også i den bedste mening. De sidste
gør det af kærlighed, vel vidende at jeg er sat
til at forsvare evangeliet, mens de andre for-
kynder Messias for egen vindings skyld, ure-
deligt og i håb om at føje yderligere trængsel
til mine lænker. Men hvad så? Jeg glæder mig
bare over, at Messias forkyndes alle vegne,
det være sig med bagtanker eller i god tro, og
det bliver jeg ved med, for jeg ved, at det vil
føre til frifindelse for mig gennem jeres for-
bøn og med hjælp fra Jesus, Messias' ånd.
Min inderlige længsel og mit håb vil på ingen
måde blive til skamme. Nu som altid skal
Messias forherliges ved mit legeme, hvad en-
ten det så er gennem mit liv eller gennem
min død. For mig er at leve nemlig Messias,
og at dø er en gevinst. Men hvis det at leve
her i verden bærer frugt i handling, så ved jeg
faktisk ikke, hvad jeg skal. Jeg vakler mellem
på den ene side længslen efter at bryde op og
være sammen med Messias - og det er den
bedre del - men på den anden side er det at
forblive her i verden måske mere nødvendigt
af hensyn til jer.

Sådan er det nok. Nu ved jeg, at jeg gerne vil
blive i live og forblive hos jer alle til støtte for
jeres fremgang og glæde i jeres hengivenhed,
så jeres grund til at være stolte over mig må
blive des rigere i Messias Jesus takket være
min fornyede tilstedeværelse hos jer.

²²*episkopoi kai diakonois* - de senere 'biskopper' og 'diako-
ner'. Også her i Filippi synes der at have været forskel-
lige embeder i forsamlingen - jf. 'de foresatte' (provster)
i slutningen af første Thessalonikerbrev.

²³ Administrationsbygningen for provinsguvernøren.
Kunne måske oversættes: 'Hele provinsadministratio-
nen' dvs. guvernøren, som også var dommer, og alle
hans embedsmænd.

3. Men det kræver altså, at I er gode samfundsborgere, der er Messias' evangelium værdige, så jeg - hvad enten jeg nu kommer og ser til jer eller ej - kan høre om jer, at I står fast i én ånd, så I kæmper sammen i tillid til evangeliet uden at lade jer skræmme af noget hos modstanderne. Det er for dem et tegn på nederlag, men for jer på frifindelse - og dét fra Gud selv. Det er jo en gave, der er skænket jer for Messias' skyld: ikke blot at have tillid til ham, men også at lide ondt for hans skyld og føle den samme smerte, som I oplevede hos mig og nu også hører om hos mig.

Om selvhengivelse

Er der endnu nogen trøst at hente i Messias - opmuntring i kærlighed, fællesskab i ånden? Er der endnu inderlighed og barmhjertighed til? Jamen, så gør min glæde fuldkommen ved at være enige med hinanden i den samme kærlighed, med det samme sind og samme tankegang.

I skal ikke handle med skjulte bagtanker eller af personlig forfængelighed, men i ydmyghed agte hinanden højere end jer selv og ikke være optaget af jeres eget, men af andres forhold. Læg jer dette på sinde, som også var i Messias Jesus:

Han var i gudeskikkelse - anså det ikke for tyvegods at være Guds ligemand.

Men han udtømte sig selv, antog en slaves skikkelse og blev som et menneske.

Således iført menneskeskikkelse ydmygede han sig,

lydig til døden - ja, korsets død.

Derfor har Gud også højt ophøjet ham

og skænket ham navnet over alle navne, for at hvert knæ må bøje sig i Jesu navn, i Himlene og på jorden og under jorden, og hver tunge må bekende:

JESUS, MESSIAS ER HERRE!²⁴

til Gud vor fars ære.

Således, mine elskede, skal I arbejde på jeres egen befrielse med frygt og bæven. I, som altid var opmærksomme, ikke blot mens jeg var hos jer, men nu så meget mere i mit fravær. Det er jo Gud selv, der hos jer skaber både ønsket om at udføre hans gode vilje og også arbejdet med det.

Gør alt uden mukken og skænderier, så I kan stå ulastelige og uskyldige som Guds rene børn i en forvirret og fordrejet slægt, hvor I stråler som verdens lys. Hold fast i Livets Ord, så jeg kan være stolt over jer på Messias' Dag, fordi jeg ikke løb omsonst og ikke puklede for ingenting.

Ja, om jeg så selv bliver slagtet som offer midt under den hellige handling på grund af jeres hengivenhed, så glæder jeg mig - ja, jeg glæder mig med jer alle sammen. Det skulle I også gøre. Glæd jer sammen med mig!

Timotheus og Epafroditos

4. Jeg håber ved vor herre Jesus på, at jeg snart kan sende Timotheus til jer, for at også jeg må blive opmuntret ved at høre, hvordan I har det. Jeg kender nemlig ingen ligesindet, der så oprigtigt vil have omsorg for jer. De andre søger alle blot deres eget og ikke det med Jesus, Messias. I ved allerede, at han er egnet - at han arbejdede som en slave for evangeliet sammen med mig - ja, som et barn for sin far. Dels håber jeg altså at sende ham, når jeg kan overskue min øjeblikkelige

²⁴ KYRIOS IESOUS KRISTOS. Måske den allerældste kristne bekendelse. Afsnittet er måske en ældre kristen

hymne, som Paulus her citerer i lighed med hymnen i Kolossenserbrevet kap. 1.

situation, og dels stoler jeg ved vor Herre på, at jeg også selv snart vil komme. Imidlertid fandt jeg det nødvendigt at sende Epafroditos, min bror og medarbejder og kampfælle tilbage til jer - jeres udsendte tjener for mine ønsker - eftersom han længtes efter jer alle og var blevet dybt bekymret, fordi I havde hørt, at han var syg. Og faktisk var han dødssyg, men Gud forbarmede sig over ham og ikke over ham alene, men også over mig, for at jeg ikke skulle have sorg på sorg. Des ivrigere var jeg efter at sende ham af sted, så I atter kunne glæde jer, når I så ham, og jeg selv slippe for bekymring. Så tag godt imod ham i Herren med al mulig glæde og hold ham og hans lige højt i ære, for på grund af arbejdet for Messias var han døden nær. Han satte livet på spil for at udfylde savnet af jeres hjælpsomhed imod mig.

Om den sande omskærelse

5. I øvrigt, kære brødre, glæd jer i vor Herre. At skrive netop dette til jer, er ikke til besvær for mig, men betryggende for jer. Vogt jer for hundene, vogt jer for de skadelige arbejdere - vogt jer for lemlæstelsen. For *vi* er den sande omskærelse, *vi*, som tjener Gud i kraft af Guds ånd og som alene roser os af Messias Jesus og ikke fæster lid til kødet. Og det, skønt jeg selv kan siges også at fæste lid til kødet. Hvis nogen anden mener at kunne fæste lid til kødet, kan jeg det endnu mere. Jeg er jo omskåren på ottendedagen - af Israels slægt, Benjamins stamme, hebræer af hebræere. I forhold til Loven: farisæer - i forhold til Guds forsamling: en glødende forfølger - i forhold til retfærdighed for Loven: ulastelig.

Ikke loven, men Messias

Men alt det, som dengang for mig var en gevinst, det betragter jeg nu på grund af

Messias som et tab. Ja, i virkeligheden anser jeg alt for at være et tab i forhold til det langt højere, som er i bevidstheden om Messias Jesus som min herre. For hans skyld har jeg mistet alt og betragter det som det rene affald, for at jeg kunne vinde Messias og anses for at tilhøre ham alene.

Jeg har jo ikke min retfærdighed fra Loven, men fra Messias' hengivenhed - retfærdigheden direkte fra Gud ved *hans* hengivenhed, for at jeg kan være bevidst om ham - forstå kraften i hans opstandelse og fællesskabet om hans lidelser. Jeg gøres ligeværdig med ham gennem hans død, så jeg kan nå frem til den virkelige opstandelse fra de døde.

Det er jo ikke fordi, jeg allerede har forstået det eller allerede er blevet fuldkommen. Jeg søger stadig at begribe, hvorfor også jeg er blevet grebet af Messias Jesus. Nej, kære brødre, jeg anser ikke mig selv for at have forstået det. Men ét ved jeg dog: samtidig med at jeg ser stort på fortiden, stræber jeg efter det, som ligger foran mig. Jeg stormer efter målstregen og sejrprisen, som er Guds kald fra det høje til Messias Jesus.

Lad os da - alle vi, som tror, vi er så perfekte - overveje dette.

Og hvis I mener noget andet, så skal Gud nok selv åbenbare dette her for jer. Gid vi dog, efter at vi er kommet så vidt, stadig må vandre den samme vej.

Om det verdslige begær

Kære brødre! Efterlign mig og agt på dem, der lever således, så I har et forbillede i os. For, som jeg så ofte har sagt til jer og nu gentager med tårer: der er mange, der lever som fjender af Messias' kors. De ender i ødelæggelse. Vommen er deres Gud, og de sætter en ære i deres skam. De tænker kun på det jordiske. Men vort borgerskab er jo i himlene,

hvorfra vi også ivrigt venter vor befrier: vor herre Jesus, Messias. Han vil forvandle vort ydmygede legeme, så det bliver ligesom hans strålende legeme ved den kraft, hvormed han er i stand til at underlægge sig alt.

6. Derfor, mine elskede og savnede brødre, min glæde og min krone. Hold nu fast i vor Herre, I elskede.

Personlige anliggender

Jeg opfordrer Euodia og Syntyke til at enes i Herren. Ja, jeg beder også dig, min sande medforbundne Synzygos²⁵, om at tage dig af de kvinder, der kæmpede med mig for evangeliet sammen med både Klemens og mine øvrige medarbejdere, hvis navne nu står i Livets Bog.

Glæd jer altid i Herren!

Jeg gentager: Glæd jer!

Må jeres barmhjertighed blive kendt for alle mennesker.

Vor Herre er nær!

Vær ikke bekymrede for noget, men lad til hver en tid jeres andragender komme frem for Gud gennem påkaldelse og takkebøn.

Så vil Guds fred, som overgår al fornuft, bevare jeres hjerter og tanker i Messias Jesus.

I øvrigt, kære brødre! Alt, hvad der er sandt – hvad der er af betydning, retfærdigt, ret og elskeligt – alt hvad der tales godt om – enhver dyd og enhver ros – det skal I tage til jer. Og alt, hvad I lærte og modtog af mig og så og hørte, det skal I til stadighed gøre. Så vil fredens Gud være med jer.

Tak for gaven!

7. Jeg glædede mig overordentligt i Herren, fordi I allerede igen er blomstret op, så I kunne tænke på mig. Det har I også gjort før, men I savnede anledning. Jeg nævner ikke dette på grund af nogen mangel, for jeg har lært at nøjes med det, jeg har. Jeg kender både til at være i ringe kår og til at have overflod. Jeg er indviet i lidt af hvert – både i at være mæt og i at sulte, i at have overflod og i at savne. Alt har jeg kræfter til ved ham, som giver mig styrke.

Nå, men det var nu pænt af jer at gøre fælles sag med mig i min trængsel, kære filippere! I ved jo nok, at i begyndelsen af missionen – dengang jeg ankom fra Makedonia – da var der ingen forsamling, der gjorde fælles sag med mig, når det gjaldt udgifter og indtægter – undtagen jer. Ja, selv i Thessaloniki sendte I mig både én og to gange, hvad jeg havde brug for. Det er ikke fordi, jeg higer efter nogen gave, men jeg higer efter den frugt, som vil falde ud til jeres egen fordel.

Nu har jeg nok i alle ting, ja, jeg har overflod. Jeg har fuldt op, efter at jeg gennem Epafroditos modtog alt det fra jer: en duft af vellugt, et velkomment offer, velbehageligt for Gud. Og min Gud skal nok opfylde alle jeres behov i kraft af hans guddommelige rigdom i Messias Jesus. Æret være vor Gud og far i evighedernes evigheder. Amen.

Hils alle de hellige, der lever i Messias Jesus! Brødrene, der er her sammen med mig, hilser jer. Alle de hellige – især de fra Cæsars Hus²⁶ – hilser jer. Vor herre Jesu Messias' nåde være med jeres ånd.

²⁵ Synzygos betyder medforbunden.

²⁶ *Kaísaros oikías* – Måske prætoriet. Måske dem af kejserens familie.

Brevet til Filemon ²⁷

Paulus – i Messias' Jesu lænker –
og vor bror Timotheus.

Til Filemon, vor elskede medarbejder – og til søster Appia og Arkhippos, vores medsoldat – og til hele forsamlingen i dit hus.
Nåde være med jer og fred fra Gud vor far og vor herre Jesus, Messias!

Jeg takker altid min Gud, når jeg tænker på dig i mine bønner – når jeg hører om din kærlighed og den hengivenhed, du nærer til vor herre Jesus og til alle de hellige. Gid dit fællesskab i hengivenhed må blive virksomt i erkendelse af alt godt, som findes hos jer, der lever i Messias Jesus. Jeg har haft megen glæde og opmuntring ved din kærlighed, kære bror, fordi de helliges inderlige bekymring i kraft af dig er faldet til ro.

Tag din slave tilbage!

Selv om jeg ved Messias er i min gode ret til at befale dig, hvad du bør gøre, så vil jeg dog hellere på grund af kærligheden formane dig. Ja, jeg, Paulus – en gammel mand og nu også i Messias Jesu lænker – beder dig angående mit barn, som jeg i mine lænker har bragt til verden: Onesimos, han som engang var dig til ingen nytte, men som nu er både dig og mig til god nytte.

Jeg sender ham tilbage til dig – ham, det vil sige mit eget inderste jeg. Egentlig ville jeg beholde ham for mig selv, for at han i stedet for dig kunne tjene mig, der sidder i lænker på grund af evangeliet, men jeg ville ikke foretage mig noget uden dit samtykke, for at

din gode beslutning ikke skulle tages som følge af tvang, men ganske frivilligt. Måske var det derfor, han blev skilt fra dig for en tid, så du kunne få ham for altid – ikke mere som slave, men som mere end en slave: som en elsket bror, ikke mindst af mig, men så meget mere af dig såvel fysisk som i vor Herre. Hvis fællesskabet med mig ellers betyder noget for dig, så tag imod ham, som var det mig. Har han gjort dig uret, eller skylder han dig noget, så skriv det på min regning. Jeg, Paulus skriver med min egen hånd: Jeg betaler!

For slet ikke at tale om, at du faktisk skylder mig dig selv. Ja, kære bror, det ønsker jeg af dig i Herren: bring min indre uro i Herren til ophør.

Jeg har skrevet til dig i tillid til din opmærksomhed, vel vidende at du vil gøre mere, end jeg beder om. Bestil med det samme også overnatning til mig. Jeg håber jo på at blive frigivet og komme til jer i kraft af jeres bønner.

Epafras,²⁸ min medfange i Messias Jesus, hilser dig ligesom mine medarbejdere Markus, Aristarkos, Demas og Lukas.

Vor Herre Jesus, Messias' nåde være med din ånd. Amen.

²⁷ Filemon var åbenbart medlem af forsamlingen i Kolossæ og ejer af slaven Onesimos. Jf. brevet til kolosenserne.

²⁸ Måske den før omtalte Epafroditos?

Brevet til kolossenserne ²⁹

Paulus – ved Guds vilje Messias' Jesu apostel
–
og vor bror Timotheus.

Til de hellige i Kolossæ,³⁰ de hengivne brødre
i Messias Jesus.

Nåde være med jer og fred fra Gud, vor far
og vor Herre Jesus, Messias!

Vi takker altid Gud, vor Herre Jesus,
Messias' far, når vi beder for jer, ef-
tersom vi har hørt om jeres tillid til
Messias Jesus og den kærlighed, I har til alle
de hellige. I håber på det, der er lagt til side
til jer i himlene – det, som I allerede har hørt
om gennem evangeliets sande fortælling. Den
fortælling er levende til stede hos jer, og i
hele verden udbredes den og bærer frugt.
Det har det også gjort hos jer, lige fra den
dag, I hørte det og i sandhed erkendte Guds
nåde, sådan som Epafra, vor elskede med-
slave belærte jer om det. Han er en hengiven
Messias' tjener i vores sted, og har redegjort
for os om jeres kærlighed i ånden.

2. Derfor er vi heller ikke - lige fra den dag, vi
hørte det - ophørt med at bede for jer med
ønsket om, at I må komme til fuld erkendelse
af hans vilje med al visdom og åndelig ind-
sigt – om at I må leve værdigt til vor Herres
rene velbehag, bære frugt i al god gerning og
vokse i gudserkendelse, styrkes af al kraft
ved hans magt og stråleglans, så I tålmodigt
holder ud i alt med glæde.

Tak til Gud!

Sig tak til vor far,
som har gjort jer delvige til at få del i de helli-
ges lod – i lyset.

Han, som befriede os fra mørkets magt
og satte os over i sin elskede søns rige.

3. Ved ham har vi befrielsen: tilgivelse for
vore synder.

Han er den usynlige Guds billede,
hele skabningens førstefødte.

I ham blev alting skabt i himlene og på jor-
den,

det synlige og det usynlige,
kongetroner såvel som riger –

magter såvel som myndigheder –

alt er blevet skabt gennem ham og til ham.

Han er før alle ting, og alting består ved ham.

Han er hovedet på forsamlingens legeme.

Han er begyndelse, førstefødt af de døde,
for at han kunne blive den første blandt alle.

I ham behagede det al væren³¹ at tage bolig –
at forsone alt gennem ham til ham –

at skabe fred ved blodet fra hans kors,
på jorden såvel som i himlene.³²

4. Også jer, som engang var fremmedgjorte
og fjendtlighedsindede i onde gerninger, har
han nu forsonet ved sit jordiske legeme - ved
at dø - for at kunne fremstille jer for ham selv
som hellige, ulastelige og fri for anklage –
hvis I ellers forbliver grundfæstet i hengiven-
hed – ja, urokkelige - og ikke fjerner jer fra
evangeliets håb, som I har hørt om, og som er
blevet forkyndt for al skabningen under him-
len – det, som jeg, Paulus, er blevet tjener for.

²⁹ En del teologer anser brevet for at være pseudopau-
linsk. Det er muligt, men jeg synes nu, det er et meget
smukt brev, som fint formulerer den paulinske revolu-
tion i forhold til tidens filosofiske og religiøse tendenser.

³⁰ Kolossæ lå et stykke øst for Efesos inde i landskabet
Frygia – ikke langt fra byerne Laodikea og Hierapolis.

Byen blev ramt af et ødelæggende jordskælv i året 60 e.
Kr.

³¹ Egentlig: al fylde

³² Meget tyder på, at Paulus her citerer en ældre kristen
hymne i lighed med Filipperbrevshymnen i Fil. Kap. 2.

Forsvar for tjenesten

5. Nu glæder jeg mig over mine lidelser for jeres skyld. Dermed udfylder jeg, hvad der endnu mangler af Messiastrængsler på mig selv,³³ for hans legemes skyld – det vil sige forsamlingens. Dens tjener er jeg blevet ifølge Guds plan³⁴, og jeg fik tildelt den opgave at gennemføre forkyndelsen af Guds fortælling hos jer – mysteriet, der har været holdt skjult i evigheder og slægter, men som nu er blevet afsløret for hans hellige. Til dem ønskede Gud at bekendtgøre, hvad rigdommen i glansen fra dette mysterium har betydet for folkene – dette at Messias for jer er guddommelighedens håb. Det er ham, vi forkynder ved at formane og undervise ethvert menneske med al visdom, så vi kan fremstille ethvert menneske som fuldendt i Messias. Det slider og slæber jeg også for med hans kraft, som virker så stærkt i mig.

6. Jeg vil, at I skal vide, hvilken kamp, jeg kæmper på grund af jer og dem i Laodikea og alle dem, der ikke har mødt mig ansigt til ansigt - for at deres hjerter må opmuntres ved at være bragt sammen i kærlighed og derved når til den fulde og hele rigdom i form af forståelse og indsigt i Guds mysterium, som er og bliver Messias. I ham er alle visdommens og indsigtens skatte gemt. Dette siger jeg, for at ingen skal bedrage jer med listig overtalelse. Er jeg end fraværende med legemet, er jeg dog sammen med jer i ånden, og det glæder mig at se den måde, I indretter jer på og jeres urokkelige tillid til Messias.

Ligesom I altså har taget imod vor Herre Jesus, Messias, således skal I også leve i ham, idet I grundfæstes og opbygges i ham og befæstes i hengivenhed med overstrømmende

taknemmelighed, sådan som I er blevet undervist. Pas på, at ingen fører jer vild ved hjælp af filosofien, menneskelig tradition og alverdens religioners³⁵ tomme bedrag. Hold jer til Messias, for i ham er hele guddomsfylden legemligt til stede, og ved ham fylder den også jer. Han er al magts og myndigheds overhoved.

7. I ham blev også I omskåret med en omskærelse - ikke udført med hånden, men ved at afføre jer det jordiske legeme – med Messias' omskærelse, da I blev begravet med ham i dåben, ved hvilken I også blev oprejst med ham i tillid til den Guds kraft, der oprejste ham af døde.

Også jer, som var døde i kraft af overtrædelserne og jeres legemlige forhud, har Gud gjort levende sammen med ham ved at tilgive os alle overtrædelserne – ja, han udviskede anklageskriftet mod os med de anklagepunkter, der var var rettet imod os - han har ryddet det af vejen ved at sømme det fast til korpset. Efter at have klædt magterne og myndighederne af til skindet, udstillede han dem offentligt ved at føre dem som fanger i triumftog ved ham.

8. Herefter skal ingen dømme jer på grundlag af, hvad I spiser eller drikker eller angående religiøse fester, nymånefejrning eller sabbatsoverholdelse, som kun er skygger af det kommende. Kernen er og bliver Messias! Lad ingen fratage jer sejrskransen ved at fremture i falsk ydmyghed og engledyrkelse, baseret på syner – højstemt, men ligegyldigt, da man alene bygger på sin egen menneskelige logik³⁶ og ikke holder fast ved hovedet, Messias, der sammenholder hele legemet ved hjælp af sener og ledbånd, og lader det udvikle sig ved Guds grøde.

³³ Egentlig: på mit kød

³⁴ *oikonomian* – egentlig: 'økonomi' eller 'husholdning'

³⁵ *stoikeia* – egentlig: vigtige elementer. Jf. note 114.

³⁶ Egentlig: hans køds fornuft

Om det jordiske og det himmelske

Når I nu er døde med Messias fra alverdens religiøse og filosofiske traditioner, hvorfor lader I jer så som virkeligt levende styre af forskrifter som disse: *ikke tage, ikke smage, ikke røre*? Det er alt sammen dogmer, der går til grunde efter brug – menneskeskabte forskrifter og lærdomme, som har ord for at være visdom, men som blot er selvvalgt gudsyndelse, falsk ydmyghed - selvpineri, hvad der ikke er megen ære ved, da det såmænd blot handler om at stille det menneskelige begær tilfreds.

Når I altså nu er blevet oprejst med Messias, så stræb efter det høje, dér hvor Messias er, siddende ved Guds højre hånd. Tænk på det høje – ikke på det, som er på jorden. I er jo døde, og jeres liv er blevet skjult sammen med Messias hos Gud, så når Messias – jeres liv – åbenbares, så skal også I åbenbares sammen med ham i guddomsglans.

9. Så dræb da de lemmer, der trækker mod jorden: hor, urenhed, patetisk og ondt begær og gerrigheden, der er det samme som afgudsdyrkelse. På grund af disse ting kommer Guds straf over Syndens Sønner.

Også I vandrede jo engang således, dengang I levede under disse forhold. Men nu skal I altså aflægge det alt sammen: vrede, hidsighed, ondskab, blasfemi, skændig snak ud af munden. Bedrag ikke hinanden, eftersom I har afført jer det gamle menneske med dets gerninger – men ifør jer det nye menneske, der fornyr sig i erkendelse af dets skabers billede. Her er ikke hellener og judæer, omskærelse og forhud, barbar, skyther, slave, fri – nej, Messias er alt i alle!

Ifør jer da som Guds udvalgte, hellige og elskede, inderlig barmhjertighed, venlighed, ydmyghed, mildhed, tålmodighed. Bær over med hinanden og tilgiv hinanden, hvis nogen

har noget at bebrejde en anden. Ligesom vor Herre har tilgivet jer, sådan skal I også gøre. Men oveni alt dette kommer kærligheden, som er vejen til fuldkommenhed. Lad Messias' fred råde i jeres hjerter – dertil blev I også kaldet i ét legeme. Og vær taknemmelige!

10. Lad fortællingen om Messias bo i rigt mål hos jer.

Med al visdom skal I undervise og opbygge hinanden og yndefuldt synge salmer, hymner og åndelige sange af hjertet for Gud. Og hvad end I måtte gøre i ord eller handling, så gør det alt sammen i vor Herre Jesu navn idet I siger tak til Gud vor far gennem ham.

Om husholdningen

Kære kvinder. I skal indordne jer under jeres mænd, som det sømmer sig i Herren.

Kære mænd. I skal elske jeres kvinder og I må ikke være hårde mod dem.

Kære børn. Vær lydige mod jeres forældre i alt, for det er velbehageligt i Herren.

Kære fædre. Ophids ikke jeres børn, for at de ikke skal miste modet.

Kære slaver. Vær i alle forhold lydige mod jeres jordiske herrer – ikke med øjentjeneste som dem, der blot vil behage mennesker, men med oprigtighed i hjertet i ærbødighed for vor Herre. Hvad end I gør, så læg jeres sjæl i arbejdet, som var det for vor Herre og ikke for mennesker. I ved jo, at I fra vor Herre til gengæld vil modtage arven. Vær vor Herre Messias' slaver. Den, der gør uret, vil få gengæld for det, han gjorde – der gøres ikke forskel på mennesker.

Kære herrer. I skal behandle slaverne med retfærdighed og lighed. I ved jo, at også I har en Herre i himlen.

Afslutning og hilsner

Vær vedholdende i bønnen med årvågenhed og taknemmelighed.

Bed samtidig også for os, om at Gud må åbne fortællingens dør for os, så vi kan tale frit om Messias' mysterium - på grund af hvilket jeg sidder i lænker - så jeg kan sige det, der skal siges på bedste måde.

I skal omgås dem udenfor med visdom, mens I udnytter tiden. Lad altid jeres tale være venlig og imødekommende, dog krydret med salt, så I ved, hvordan I bør svare hver enkelt. Tykhikos, min elskede bror og hengivne tjener og medslave vil fortælle jer alt om mig. Derfor sender jeg ham til jer, så I kan blive bekendt med vores forhold, og så han kan appellere til jeres hjerter - sammen med Onesimos, min hengivne og elskede bror, som er én af jeres. De vil fortælle om alt, hvad der sker her.

Aristarkos, min medfange, hilser jer og Markus, Barnabas' fætter - ham har I fået besked om. Tag godt imod ham, når han kommer til jer - og Jesus, der kaldes Justos, som hører til de omskårne. De er de eneste medarbejdere på Guds rige, der har været til opmuntring for mig.

Epafras hilser jer - han er én af jeres, Messias Jesu slave, der altid kæmper for jer i bønnerne, for at I må stå som fuldkomne og fuldt forvissede i alt efter Guds vilje. Jeg kan bevidne, at han arbejder hårdt både for jer og for dem i Laodikea og i Hierapolis.

Lukas, lægen, den elskede, hilser jer - og Demas.

Hils brødrene i Laodikea og hils Nymfa og forsamlingen i hendes hus.

Når dette brev er blevet læst op hos jer, så sørg for at det også bliver læst op i

forsamlingen i Laodikea - og at I også får læst det fra Laodikea op.³⁷

Sig til Arkippos: Agt vel på den tjeneste, du modtog i Herren, at du også udfører den!

Hilsen med min egen, Paulus' hånd. Glem ikke mine lænker!

Nåde være med jer!

³⁷ Dette brev findes ikke mere, med mindre det er det brev, som i Det nye Testamente går under navnet Brevet til efeserne.

En rundskrivelse til Asia³⁸

Paulus – ved Guds vilje Messias Jesu apostel.

Til de hellige – de hengivne i Messias Jesus.
Nåde være med jer og fred fra Gud vor far og vor Herre Jesus Messias!

Velsignet være Gud, vor Herre Jesus, Messias' far, som har velsignet os i de himmelske sale med al åndelig velsignelse ved Messias. I ham har han udvalgt os før verdens grundlæggelse til at være hellige og ulastelige for hans ansigt i kærlighed. Han har forudbestemt os til sønnekår hos ham gennem Jesus, Messias ifølge sin egen viljes beslutning – som en lovprisning af hans guddommelige nåde. Dermed beviste han sin nåde mod os ved sin elskede søn. I ham har vi befrielse ved hans blod – tilgivelse for overtrædelserne i kraft af hans nådes rigdom, som han lod strømme ud over os med al visdom og indsigt. Han forkyndte os sin viljes mysterium, som han havde planlagt til udførelse i tidernes fylde ved ham: at sammenknytte alt i Messias – det himmelske og det jordiske i ham.

³⁸ Brevet er næppe til efeserne, som det ellers hedder sig, da det efter alt at dømme er skrevet fra fængslet i Efesos. Eftersom de fleste håndskrifter da heller ikke har en direkte adressat på, er der muligvis tale om en rundskrivelse til flere forsamlinger i provinsen Asia. Det er skrevet nogenlunde samtidig med Filipperbrevet, brevet til Filemon og ikke mindst Kolossenserbrevet,

Ved ham er også vi blevet indsat som arvinger ifølge hans viljes beslutning – som en lovprisning af hans guddomsglans. Vi havde sat vort håb til Messias, ved hvem også I har hørt sandhedens ord, evangeliet om jeres befrielse. I ham blev også I, dengang I blev døbt,³⁹ besejlet med den hellige ånd, der var lovet os. Den er forskud på vores arv, indtil hans egne kan blive udfriet, hans guddomsglans til ære.

2. Derfor – da også jeg har hørt om jeres tillid til vor Herre Jesus og kærligheden til alle de hellige – kan jeg ikke takke nok for jer, når jeg tænker på jer i mine bønner: Vor Herre Jesu Messias' Gud, guddomsglansens far, give jer både visdoms og åbenbarings ånd så I kender ham – så hjertets øjne må blive oplyste – så I indser, hvad det er for et håb, han har kaldet jer til – hvilken herligheds rigdom, hans arv udgør hos de hellige, og hvad den overvældende storhed i hans magt betyder for os, der har fast tillid til hans vældige, virksomme styrke. Den udøvede han ved at oprejse Messias af døde og sætte ham ved sin højre hånd i de himmelske sale – højt hævet over alle magter og myndigheder,

som det har rigtig meget til fælles med, fra Paulus' fangenskab i Efesos – antagelig i februar 54. Brevet er holdt i en noget mere højstemt stil end de øvrige breve, og en del teologer anser brevet for at være et senere pseudo-paulinsk brev.

³⁹ Egentlig: fik tro (tillidsfuld hengivenhed).

kræfter og herskere –
ja, ethvert navn, der nævnes kan –
ikke alene i denne tidsalder, men også i den
kommende.

Alt lagde han under hans fødder,
og han gav ham som overhoved over alle ting
til forsamlingen, som er hans legeme –
fylden af ham, der opfylder alt i alle.

Frikendt i kraft af Guds nåde

3. Dette gælder også jer, der var døde i jeres
overtrædelser og synd, som I engang levede i
ifølge denne verdens tidsånd – dengang I ad-
lød herskeren over tomhedens rige⁴⁰– den
samme ånd, der nu virker blandt Ulydighe-
dens⁴¹ Sønner. Ja, sådan levede vi alle engang
i vort verdslige begær, dengang vi lå under
for kroppens og forstandens vilje, og af natur
– som alle andre – var vredens børn. Men
Gud, der er rig på barmhjertighed, har med
sin store kærlighed, hvormed han elskede os
– om end vi var døde på grund af overtrædel-
serne – gjort os levende igen sammen med
Messias.

Af nåde blev I frikendt! For han oprejste os
sammen med ham, og satte os til bords i de
himmelske sale i Messias Jesus, så han i kom-
mende æoner kunne bevise sin nådes over-
strømmende rigdom gennem godhed mod os
ved Messias Jesus.

Ja, af nåde blev I frikendt gennem jeres hengi-
venhed, og det skyldes ikke jer – gaven er
Guds. Det skyldes ikke gerninger i sig selv, så
nogen kunne rose sig, nej, vi er *hans* værk,
skabt i Messias Jesus til gode gerninger, der
på forhånd er lagt til rette af Gud, så vi kunne
udføre dem.

Forsoning mellem Israel og folkene

Husk derfor på, at I engang tilhørte folkene
rent bogstaveligt – de, som kaldes 'dem med
forhud' af dem, der kaldes 'de omskårne' –
altså legemligt og rent håndgribeligt. På den
tid var I uden Messias, udelukkede fra bor-
gerskab i Israel, fremmede overfor forjættel-
sens pagter – uden håb og uden Gud i ver-
den. Men nu er I en del af Messias – I, som en-
gang var langt borte, er kommet ganske nær i
kraft af Messias' blod.

Ja, han er vor fred, for han forenede de to ved
at nedbryde den mur, som adskiller – fjend-
skabets mur. Med sit eget legeme afskaffede
han Loven med dens påbud og forskrifter, så
han ved sig selv kunne omskabe de to til ét
nyt menneske – og dermed stifte fred. På kor-
set forsonede han dem begge med Gud, og
dræbte dermed fjendskabet. Og han kom og
forkyndte evangeliet om fred for jer, der var
langt borte og fred for dem, der var ganske
nær, så gennem ham har vi begge i én og
samme ånd adgang til vor far.

Så er I da ikke længere fremmede og udlæn-
dinge, nej, I er medborgere med de hellige og
tilhører Guds husstand – opbygget på de ud-
sendtes og profeternes grundvold med Jesus,
Messias selv som hovedhjørneste. I ham
sammenføjes hele bygningen og vil vokse til
et helligt tempel for vor Herre, og i fællesskab
med ham opbygges også I til en Guds bolig i
ånden.

Paulus' mission

4. Dette er grunden til, at jeg, Paulus, Mes-
sias' fange for jeres skyld, folk – ja, I har jo
nok hørt om den forvalteropgave, Gud i sin
nåde har givet mig vedrørende jer. Ifølge
åbenbaring blev det mysterium bekendtgjort
for mig, som jeg ovenfor kort har beskrevet,

⁴⁰ Romerriget?

⁴¹ Hvem, der henvises til, vides ikke.

hvorved I, når I læser det, nok kan begribe min indsigt i Messias' mysterium. I generationer blev det ikke forkyndt for menneskenes sønner, sådan som det nu ved ånden er åbenbaret for hans hellige apostle og profeter – nemlig at folkene er medarvinger – af samme legeme og med samme andel af forjættelsen i Messias Jesus i kraft af det evangelium, som jeg er blevet tjener for. Det var den gave, som blev skænket mig i form af Guds nåde, som følge af hans mægtige indgriben. Ja, mig – den allerringeste af alle – blev denne nådens gave skænket, at forkynde evangeliet for folkene om Messias' uransagelige rigdom og at oplyse alle om hensigten med det mysterium, som var blevet holdt skjult siden tidernes morgen hos den Gud, som har skabt alt. På den måde kunne Guds mangfoldige visdom nu gennem forsamlingen blive forkyndt for magterne og myndighederne i himmelrummet.

Således var det forsæt fra tidernes morgen, som han fuldførte i Messias Jesus vor Herre. I ham har vi frimodighed og tillidsfuld adgang til Gud gennem hans hengivenhed.⁴² Derfor beder jeg om, at I ikke mister modet på grund af mine trængsler for jeres skyld – de er sådan set en ære for jer. –

5. Nå, men dette er altså grunden til, at jeg bøjer mine knæ for vor far, fra hvem enhver faderlig familie i himmel og på jord har sit navn, så han efter sin guddommelige rigdom vil give jer, at I med kraft må styrkes ved hans ånd i det indre menneske – at I må lade Messias bo med hengivenhed i jeres hjerter, rodfæstede og grundfæstede i kærlighed –

⁴² Eller hengivenheden til ham? Er det Jesu hengivenhed, der skaffer os 'tillidsfuld adgang' til Gud, eller er det vores egen? Sprogforskere mener det første – mange

at I må få styrke til – sammen med alle de hel- lige
at begribe bredden og længden og højden og dybden
og kende Messias' kærlighed, som overgår al kundskaben –
at I må blive fyldt med hele Guds fylde.
Ham, som formår over al måde at gøre langt ud over,
hvad vi beder om eller forstår,
med den kraft, der virker i os –
ham tilhører æren i forsamlingen
og i Messias Jesus
gennem alle slægter
i evighedernes evigheder. Amen.

Enhed i forskellighed

6. Så formaner jeg jer da – den fangne i Herren – til at leve værdigt i henhold til det kald, hvormed I blev kaldet. Bær over med hinanden i kærlighed med sand ydmyghed og mildhed – med tålmodighed. Stræb efter at bevare åndens enhed i fredens bånd. Der er ét legeme og én ånd, ligesom I også blev kaldet til ét håb ved jeres kald. Der er én Herre, én tro, én dåb, én Gud, som er alles far, han, som er over alle, gennem alle og i alle. Til hver enkelt af os blev evnerne givet alt efter Messias' tilmålte gave. Derfor hedder det:
*"Han steg op til det høje,
tog fangenskab til fange
og gav menneskene gaver."*
Men hvad betyder dette, at han "steg op" andet end, at han også *steg ned* til jordens lavere egne? Han, som steg ned, er også ham, der steg op – højt over alle himle – for at han kunne opfylde alt. Og han gjorde nogle til apostle, andre til prædikanter, nogle til

teologer og de autoriserede bibeloversættelser det andet. Jeg tror på sprogforskerne.

missionærer⁴³ andre igen til hyrder⁴⁴ og lærere – alt sammen med henblik på at gøre de hellige egnede til formålet med deres tjeneste: at opbygge Messias' legeme, indtil vi alle når frem til et tillidsfuldt fællesskab i erkendelsen af Guds søn – når frem til at blive som en fuldvoksen mand, der er nået til modenhedsalder gennem Messias' fylde.

Om det nye menneske

Så er vi ikke længere som spædbørn, der kastes hid og did af bølger og blæst fra menneskers tilfældige lærdomme, når de fremturer med deres systematiske vildfarelse. Nej, lad os i sandhed og i kærlighed leve op til ham, som er hovedet, Messias, hvorfra hele legemet harmonisk sammenføjes og holdes sammen ved hjælp at alle slags ledbånd, alt efter hvert enkelt ledes funktion, så legemet kan vokse – til opbyggelse af sig selv i kærlighed. 7. Dette siger jeg altså og vidner om som levende i vor Herre, at I ikke mere skal leve, sådan som folkene ellers lever med deres tomme sind. De er formørkede i deres tanker, fremmedgjorte fra livet i Gud på grund af den uvidenhed, der er i dem i kraft af deres hjerters hårdhed. De er afstumpede og har i deres begær overgivet sig selv til skamløshed og urenhed under alle former.

Men sådan har I ikke lært om Messias, så sandt som I har hørt om ham og er blevet undervist i ham om, hvad der er sandhed i Jesus selv: at I skal aflægge jeres tidligere liv - det gamle menneske, der fordærves af bedragerisk begær, og fornyes i jeres sinds ånd – iklædes det nye menneske, der blev skabt af Gud til retfærdighed og sand ærefrygt.

Aflæg derfor løgnen og tal sandhed, enhver med sit medmenneske - vi er jo hinandens

lemmer. Bliv bare vrede, men synd ikke, og lad ikke solen gå ned over jeres vrede. Giv ikke djævelen det mindste råderum. Den, der stjæler, skal ikke mere stjele – lad ham hellere slide i det og bruge sine hænder til noget godt, så han har noget at give af til den trængende. Lad ingen fordærvet snak udgå af jeres mund – nej, om noget så et godt ord til fornøden opbyggelse til glæde for dem, der hører det. Krænk ikke Guds hellige ånd, i hvilken I blev beseglede til Udfrielsens Dag. Lad al bitterhed, raseri og vrede, skrig og skrål og spot ligge jer fjernt sammen med alt ondt. Vær venlige mod hinanden og barmhjertige, så I tilgiver hinanden, ligesom Gud også tilgav jer i Messias.

Om det nye liv

Så bliv da Guds egne efterlignere som elskede børn. I skal leve i kærlighed, sådan som også Messias elskede os og overgav sig selv for vores skyld som en gave – et offer til Gud til en duft af vellugt.

8. Men al slags hor og urenhed eller begær må slet ikke nævnes iblandt jer, sådan som det sømmer sig for hellige. Det gælder også uanstændighed og tåbelig snak eller dumme vittigheder, som ikke er passende – så hellere takkebøn! Dette skal I vide og forstå, at ingen horebuk eller uren eller gerrig – det vil sige afgudsdyrker – har lod og del i Messias' og Guds rige.

Lad ingen føre jer på vildspor med tomme ord. Det er på grund af den slags, Guds straf kommer over Ulydighedens Sønner. Dem skal I altså ikke have noget at gøre med. For engang var I mørke, men nu er I lys - levende i vor Herre. I skal leve som lysets børn, for lysets frugt findes i al godhed, retfærdighed og

⁴³ *euanggelistas* – måske missionærer, altså dem, der forkynder evangeliet – næppe dem, der skriver evangelierne.

⁴⁴ *poimenas* – på latin: pastores, altså dem, der vogter hjorden (forsamlingen).

sandhed. Tænk på, hvad der er velbehageligt for Gud og tag ikke del i mørkets gølle gønginger – nej, gå hellere imod dem, for hvad de foretager sig i det skjulte, er det skammelig blot at nævne. Alt, hvad der afsløres af lyset, kommer for en dag, ja, alt, hvad der kommer for dagen, er lys. Derfor hedder det:

”Vågn op, du som sover. Stå op fra de døde og lad Messias lyse på dig.”

Se derfor nøje til, hvorledes I lever – ikke som ukloge, men som vise. Udnyt den gunstige tid, for dagene er onde. Vær derfor ikke ubetænksomme, men forstå, hvad der er Guds vilje. Drik jer ikke fulde i vin – det fører til udsvævelse – nej, lad jer fylde af ånd og tal til hinanden gennem salmer,⁴⁵ hymner og åndelige sange, så I synger og spiller af hjertet for vor Herre. Sig altid tak til Gud, vor far for alle ting i vor Herre, Jesus, Messias’ navn. I bør bøje jer for hinanden i ærefrygt for Messias.

9. Kvinderne for deres mænd som for vor Herre, for manden er kvindens hoved, ligesom Messias er forsamlingens hoved og sit eget legemes befrier. Ja, ligesom forsamlingen bøjer sig for Messias, således skal også kvinderne bøje sig for deres mænd i alt.

Om husholdningen

Kære mænd! Elsk jeres kvinder, ligesom også Messias elskede forsamlingen og overgav sig selv for den for at helliggøre den ved at rense den i renselsesbadet⁴⁶ gennem fortællingen, så han kunne fremstille forsamlingen for sig selv med ære, uden plet eller rynke eller lignende ting, men hellig og fejlfri. Således skylder mændene at elske deres kvinder som deres egne legemer. Den, som elsker sin kvinde, elsker sig selv, for ingen har nogen sinde

afskyet sit eget legeme. Tværtimod giver han det næring og værner om det, ligesom også Messias gør det med forsamlingen, fordi vi er lemmer på hans legeme. Derfor skal et menneske forlade sin far og mor og knytte sig til sin kvinde, og de to skal være ét legeme. Dette mysterium er stort – jeg mener dét om Messias og forsamlingen. Men altså enhver af jer bør elske sin kvinde som sin egen, så kvinden kan respektere sin mand.

Kære børn! Adlyd jeres forældre – dette er nemlig ret for Gud. *Ær din far og din mor!*

Dette er det første bud, der er knyttet et løfte til: *for at det må gå dig godt, og du må leve længe på jorden.* Og kære fædre! Ophids ikke jeres børn, men opdrag dem under Guds opdragelse og vejledning.

Kære slaver! Adlyd jeres verdslige herrer med frygt og bæven – med hjertelig oprigtighed, som om det var Messias selv, I adlød. Ikke med øjentjeneste som dem, der blot vil behage mennesker, men som slaver af Messias, der gør Guds vilje af hele jeres sjæl – med velvilje, som om I sled i det for vor Herre og ikke for mennesker. I ved jo, at enhver, der gør noget godt, vil få det igen fra vor Herre, hvad enten han er slave eller fri. Og kære herrer! Gør det samme mod dem uden at true dem. I ved jo, at deres og jeres Herre er i Himlene, og der findes ikke personsanseelse hos ham.

Om kampen

10. For øvrigt, så hent styrke i vor Herre og hans vældige kraft. Ifør jer Guds fulde udrustning, så I kan stå fast mod djævelens fristelser.⁴⁷ For os står kampen nemlig ikke imod kød og blod, men imod magterne og myndighederne – ja, mod verdensmagterne i

⁴⁵ *Psalmois* betyder egentlig sange, akkompagneret af et strengeinstrument

⁴⁶ Dåben?

⁴⁷ *methodeias* – ‘metoder’.

dette mørke – mod ondskabens ånd i selve himmelrummet. Tag derfor Guds fulde udrustning på, så I kan stå imod på den onde dag og bestå efter at have gennemført alt. Så stå med sandheden spændt som bælte om lænden, iført retfærdigheden som brynje og som sko på fødderne kampberedthed for frendens evangelium. Løft frem for alt hengivenhedens skjold, hvormed I kan slukke alle den ondes brændende pile. Tag imod befrielsens hjelm og åndens sværd, som er Guds fortælling.

Afslutning

Til enhver tid - under al slags påkaldelse og bøn i ånden, skal I våge med al udholdenhed og bøn for alle de hellige – også for mig, så fortællingen må blive lagt mig i munden, og jeg frimodigt tør forkynde evangeliets mysterium. På grund af det sidder jeg nu som sendebud i lænker! – ja, gid jeg dog trods dem tør tale frimodigt, sådan som jeg bør tale! Nå, men for at også I kan vide noget om, hvordan jeg har det, og hvad jeg foretager mig, vil I blive gjort bekendt med det alt sammen af Tykhikos, den elskede bror og hengivne tjener i Herren. Jeg har sendt ham til jer, så I kan blive bekendt med vores forhold, og så han kan opmuntre jeres hjerter. Fred være med brødrene og kærlighed og hengivenhed fra Gud vor far og vor Herre Jesus, Messias. Nåde være med alle, der elsker vor Herre Jesus, Messias, i al evighed.⁴⁸ Amen.

⁴⁸ *en aftharsia* – egentlig: i uforkrænkelighed

Brevet til galaterne ⁴⁹

Paulus – apostel – ikke udsendt af mennesker eller i kraft af noget menneske, men i kraft af Jesus Messias selv og Gud vor far, der oprejste ham af døde – og alle de brødre, der er her sammen med mig.

Til forsamlingerne i Galatia.

Nåde være med jer og fred fra Gud vor far og vor Herre Jesus, Messias, som hengav sig selv på grund af vore synder for at udfri os af den nuværende onde tid efter vor Guds og fars vilje. Ham tilhører æren i evighedernes evigheder. Amen!

Jeg undrer mig over, at I så hurtigt vender jer bort fra ham, der kaldte jer ind i Messias' nåde, til et helt andet evangelium – og det skønt der ikke findes noget andet. Der er åbenbart nogen, der forvirrer jer, og som vender op og ned på Messias' evangelium. Men om så vi selv eller en engel fra himlen forkyndte budskabet i strid med det budskab, vi allerede har forkyndt for jer – han være forbandet! Ja, jeg gentager: hvis nogen forkynder budskabet for jer i strid med det budskab, I allerede har modtaget – forbandet være han! Er det nu mennesker, jeg prøver at overbevise, eller er det måske Gud? Eller forsøger jeg blot at behage mennesker? Ja, hvis jeg stadigvæk gerne ville behage mennesker, så var jeg jo ikke *Messias'* slave.

1. I skal nemlig vide, kære brødre, at det evangelium, som er blevet forkyndt af mig, ikke er menneskeværk, for jeg har som sagt

ikke modtaget det af noget menneske, men direkte gennem Jesus, Messias' egen åbenbaring.

Om Paulus' apostolat

I har nok hørt om min fortid, dengang jeg var i judaismens⁵⁰ klør, hvordan jeg ud over al rimelighed forfulgte Guds forsamling og gjorde, hvad jeg kunne for at udrydde den – hvordan jeg gik langt videre i judaismen end mange jævnaldrende i min slægt og var langt mere fanatisk med hensyn til mine forfædres overleveringer.

Men dengang det behagede ham, som havde udvalgt mig allerede fra moders liv, og som nådigt kaldte mig ved at åbenbare sin søn for mig, at jeg skulle forkynde budskabet om ham blandt folkene, da spurgte jeg ikke fluks kød og blod til råds. Ej heller drog jeg op til Jerusalem til dem, der var apostle, før jeg selv blev det. Nej, jeg drog bort til Arabia, og vendte så igen tilbage til Damaskus. Senere, efter tre år, drog jeg så op til Jerusalem for at lære Kefas at kende, og jeg blev hos ham i femten dage. Men de andre apostle traf jeg ikke – undtagen selvfølgelig Jakob, vor Herres bror. Og jeg lyver ikke. Gud selv er mit vidne på det, jeg her skriver til jer. Derefter rejste jeg så til Syria og Kilikia, men forsamlingerne i Judæa var jeg ganske ukendt for. De hørte kun noget om, at han, som førhen forfulgte os, nu pludselig forkyndte det samme tillidsfulde, glade budskab, som han før ville udrydde. Og de priste Gud for min skyld.

2. Først omkring fjorten år senere drog jeg atter op til Jerusalem sammen med Barnabas og jeg tog også Titus med. Det var ifølge en åbenbaring, jeg drog derop, og jeg fremlagde

⁴⁹ Galatia var dels en romersk provins og dels et område i det nuværende centrale Anatolia i Tyrkiet. Galaterne var indvandrede keltere fra 4. årh. f. Kr.

⁵⁰ *ioudaismos* – normalt oversat med jødedom, men judaismen synes at være en rabiatarisæisk retning indenfor jødedommen.

for dem - særligt for de ansete - det evangelium, jeg forkynder blandt folkene, så jeg ikke skulle løbe - eller have løbet forgæves.

Men end ikke min ledsager Titus, der er helle-ner, blev tvunget til at lade sig omskære.

Der var nemlig nogle falske brødre, der havde sneget sig ind for at udspionere den frihed, vi har i Messias Jesus, så de kunne slavebinde os igen. Dem lå vi ikke under for så meget som et øjeblik, for at evangeliets sandhed må forblive urokkelig hos jer.

Og fra dem, der blev anset for at være noget - hvordan de var engang, er mig ligegyldigt - hos Gud er der jo ingen personsanseelse - fra dem modtog jeg ellers intet nyt. Tværtimod, da de indså, at jeg har fået betroet evangeliet til dem med forhud ligesom Petrus til de omskårne (den samme, som gav Petrus magt til at være udsendt til de omskårne, gav jo også mig magt til at være det blandt folkene), og da de erfarede den nåde, jeg har modtaget - gav Jakob og Kefas og Johannes - det var dem, der blev anset for at være søjler - mig og Barnabas håndslag på den fællesaftale, at *vi* skulle gå til folkene, mens *de* skulle gå til de omskårne. Blot skulle vi huske på de fattige, og dette har jeg jo selv netop bestræbt mig på at gøre.

Frikendt gennem Jesu hengivenhed

3. Men dengang Kefas så kom til Antiokia, modsagde jeg ham lige op i hans åbne ansigt - fordømt som han var. For før der kom nogen fra Jakob, spiste han nemlig gerne sammen med folkene, men da *de* så kom, undslog

han sig og skilte sig ud fra dem af frygt for de omskårne. Også de andre judæere hyklede med ham, så selv Barnabas blev inddraget i deres hykleri. Men da jeg indså, at de ikke levede ret i henhold til evangeliets sandhed, sagde jeg til Kefas i alles påhør: "Når du, som selv er judæer, lever som fremmede folk og slet ikke som judæerne, hvordan kan du da tvinge disse folk til at blive som judæere? Vi to er ifølge sagens natur judæere, og ikke lovløse af fremmed herkomst, og dog ved vi meget vel, at et menneske ikke frikendes⁵¹ i kraft af lovoverholdelse, men i kraft af Jesus, Messias' hengivenhed⁵², og så har vi også den tillid til Messias Jesus, at vi *bliver* frifundet i kraft af Messias' hengivenhed og ikke ved nogen nok så lovlydige gerninger. Gennem lovlydige gerninger bliver ingen i hele verden⁵³ frifundet."

Sæt nu, vi selv blev kendt skyldige, når vi således søgte at blive frifundet i kraft af Messias - jamen, så var Messias vel medhjælper for synden? Nej, langt fra. For hvis jeg nu genetablerer det, som jeg lige har brudt ned, fremstår jeg jo selv som overtræder. Jeg er nemlig død for Loven netop ved hjælp af Loven selv, så jeg kan leve frit for Gud. Ja, jeg er for så vidt blevet korsfæstet sammen med Messias. Det er altså ikke mere mig selv, der lever, men Messias lever i mig. Som jeg nu lever her i denne verden, lever jeg i tillid til Guds søn - han, som elskede mig og udleverede sig selv for min skyld. Jeg ophæver på ingen måde forsoningen fra Gud, for hvis der

⁵¹ Jeg tillader mig generelt at bruge ordene 'frikendes' og 'frifindes' i stedet for det gængse 'retfærdiggøres', som ellers er den direkte oversættelse af det græske *dikaioutai*. Der er i alle tilfælde tale om retssprog, men 'frifindelsen' er måske umiddelbart mere begribelig end 'retfærdiggørelsen', der vel i dag mest bruges om mig selv, når jeg skal retfærdiggøre - dvs. 'forklare' en handling, der er kommet under anklage. Retfærdiggørelsen

eller frifindelsen gennem Kristi hengivenhed er et afgørende kernebegreb i Paulus' teologi, eftersom det eliminerer det monopol på adgangen til Gud, jøderne havde i kraft af Moseloven og ikke mindst dens overholdelse.

⁵² *Pistis Jesou Kristou*. Genitiven kan også oversættes hengivenhed *til* Jesus Kristus, eller 'tro på' Jesus Kristus, om man vil.

⁵³ Egentlig: *pasa sarx* - alt kød

er frelse gennem Loven, ja, så er Messias død omsonst.

4. Åh, I tåbelige galatere! Hvem har dog forhekset jer – I, som fik Jesus, Messias udpenslet for jeres øjne som korsfæstet? Lad mig blot forstå dette ene: Modtog I ånden i kraft af lovlydige gerninger, eller var det ved at lytte hengivent? Er I da så tåbelige? Vil I nu fuldende i materien, hvad I begyndte i ånd? Har I virkelig gennemgået så meget til ingen nytte? Hvis det da *er* til ingen nytte! Gad vide, om han, der sender ånden over jer og udvirker mirakler iblandt jer, gør det på grund af jeres lovlydige gerninger - eller mon dog ikke det er fordi, I lytter med hengivenhed?

Om hengivenhed kontra lovoverholdelse
Tænk på Abraham, der hengav sig til Gud og derfor blev anset for retfærdig.

5. I må altså forstå, at de hengivne, netop *de* er Abrahams sønner. Skriften forudså jo, at det er i kraft af deres hengivenhed, Gud frikender folkene, idet han på forhånd forkyndte evangeliet for Abraham:

"I dig skal alle folkene velsignes!"

Således velsignes de hengivne sammen med den hengivne Abraham.

6. De, som lever i kraft af lovlydige gerninger, er alle under forbandelse; der står jo skrevet:

"Forbandet er enhver, som ikke holder sig til alt, hvad der er nedskrevet i lovbogen, så han handler derefter".

At ingen frikendes i kraft af Guds lov er klart, for *den retfærdige skal leve i kraft af sin hengivenhed*. Loven bygger ikke på hengivenhed, men *"den som overholder den, skal leve ved den"*.

Messias har købt os fri fra Lovens

forbandelse ved selv at blive en forbandelse for vores skyld - der står jo skrevet: *"Forbandet er enhver, som hænger på et træ"* - således at Abrahams velsignelse kunne komme folkene til gode i Jesus, Messias, og vi kunne tage imod det, som ånden lover os med inderlig hengivenhed.

Loven som opdrager

7. Kære brødre. Jeg taler rent menneskeligt. Ingen ophæver jo et menneskes forkyndte testamente eller føjer noget til, men aftalen blev indgået med Abraham og med hans efterkommer.⁵⁴ Der tales ikke om efterkommerne, som om de var mange, men om én: *"... og din efterkommer"*. Og det er Messias. Jeg hævder altså, at et testamente, som på forhånd er forkyndt af Gud, kan den lov, som blev til 430 år senere, ikke ophæve med henblik på at annullere det, der dengang blev stadfæstet. For hvis arven fås ved hjælp af Loven, er aftalen jo ligegyldig. Og Gud gav altså Abraham arven i kraft af en aftale.

Hvorfor kom Loven så i det hele taget? Ja, den kom til på grund af overtrædelserne, indtil den omtalte efterkommer dukkede op - formidlet ved engle, ved en mægler's hånd. Mægleren er jo ikke kun til for den ene part - kun Gud er én!

Er Loven så imod Guds aftaler? På ingen måde! Jo, *hvis* der fandtes en lov, der magtede at give liv, så kom der virkelig frifindelse ved Loven, men nu har Skriften selv stemplet alt som synd, for at løftet i kraft af Jesus, Messias' hengivenhed kunne skænkes de hengivne. Før hans hengivenhed blev åbenbar, blev vi altså holdt fast under Lovens opsyn, indtil hans hengivenhed blev åbenbar, og på den måde er Loven for os blevet en opdrager til Messias, så vi kunne blive

⁵⁴ *spermati* - egentlig: med hans sæd

frikendt i kraft af hans hengivenhed. Men efter at hans hengivenhed er åbenbaret, er vi ikke længere under opdrager, for nu er I alle blevet Guds sønner gennem Messias Jesu hengivenhed. For alle I, som blev døbt til Messias, har også iført jer Messias. Og så er der ikke judæer eller hellener, ikke slave eller fri, ikke maskulint og feminint⁵⁵, for alle tilhører I Messias Jesus, og hvis I tilhører Messias, så er I jo dermed Abrahams efterkommere - arvinger i henhold til aftalen.

Slaver eller frie sønner af huset?

8. Det, jeg mener, er, at så længe arvingen er umyndig, er han ikke væsensforskellig fra en slave, selv om han i virkeligheden er alles Herre. Nej, han er under opsynsmænd og husholdere indtil den dag, hans far har fastsat. Således også *vi* dengang vi som umyndige var blevet gjort til slaver under alverdens religioner.⁵⁶ Men da tiden var moden, udsendte Gud sin søn - født af en kvinde, født under Loven - for at han skulle løskøbe dem, som var under Loven, så vi kunne få status som sønner af huset. Og fordi I er sønner af huset, sendte Gud sin søns ånd ind i vore hjerter med råbet: *Abba* (vor far).⁵⁷ Derfor er du ikke mere slave, men søn af huset, og er du søn af huset, er du ved Gud også arving!

Men dengang I ikke kendte den sande Gud, var I slaver under dem, som ifølge sagens natur *ikke* var guder. Men nu, hvor I har lært den sande Gud at kende - eller rettere: er blevet kendt af den sande Gud - hvordan kan I da på ny vende tilbage til de slatne og

elendige religioner⁵⁸, I ønsker at være slaver for ved nøje at overholde helligdage og særlige fastemåneder⁵⁹ - særlige tider og årlige begivenheder? Nej, jeg er bange for, at jeg nok har slidt med jer til ingen nytte.

Bliv som jeg, for også jeg er som I, kære brødre. Jeg beder jer! I har jo ikke på nogen måde gjort mig uret, men I ved udmærket godt, at jeg var syg og elendig, da jeg første gang forkyndte det gode budskab for jer, og I lod jer ikke friste af min svaghed til at ringe-agte mig endsige da vrænge ad mig - nej, I modtog mig som en Guds engel, ja, som Messias Jesus selv. Ak, hvor er nu jeres lovprisning? Jeg kan forsikre jer om, at hvis det var muligt, havde I såmænd revet jeres øjne ud og foræret mig dem. Og nu er jeg så åbenbart blevet jeres fjende blot ved at sige sandheden til jer.

De andre søger ivrigt efter at overtale jer, og det ser ikke særlig kønt ud, for de vil udelukke jer, blot for at I skal længes efter dem. Det er rigtignok smukt at hige efter det gode til hver en tid, og ikke kun, når jeg er til stede iblandt jer. Ak, mine kære børn, som igen giver mig fødselsveer, indtil Messias endelig engang måtte tage skikkelse i jer. Hvor ville jeg gerne være sammen med jer lige nu, så jeg kunne forklare mig på ny, for jeg er virkelig i vildrede med jer.

9. Sig mig engang, I som så gerne vil være under Loven, hører I slet ikke Loven? Der står jo skrevet, at Abraham fik *to* sønner - én med tjenestepigen og én med den frie kvinde. Tjenestepigens blev født på vanlig vis, men

⁵⁵ Karen Armstrong antyder, at denne grænsenedbrydende frihedserklæring blev udtalt - eller måske ligefrem råbt - ved dåben som en del af rituallet.

⁵⁶ *ta stoikeia tou kosmou* - egentlig: verdens væsentlige ting. Religion og filosofi velsagtens. Loven bredt forstået.

⁵⁷ *Abba* er et aramæisk ord for 'far'. Muligvis en del af dåbsritualet?

⁵⁸ *stoikeia* - Jeg mener, Paulus her gør op med den religiøse praksis, der retter sig mod denne verdens religioner og ideologier - herunder jødedommen, kejserdyrkelsen og galaternes tidligere religioner.

⁵⁹ Egentlig bare 'måneder'.

den frie kvindes i kraft af Guds løfte. Det er et godt billede, for det svarer til de to aftaler – den ene fra Sinajbjerget, som er Hagar⁶⁰, der fødte afkom til slaveri. Ja, Hagar er godt nok Sinajbjerget i Arabia, men det svarer til det nuværende Jerusalem, der er slavebundet sammen med sine børn. Men det himmelske Jerusalem er frit, og hun er vores mor. Der står jo skrevet:

"Glæd dig du golde, som ikke kan føde; bryd ud i jubel, for dine børn skal blive mange, til fortrydelse for hende, der nu ligger hos manden".

Og I, kære brødre, I er børn i kraft af løftet om Isak⁶¹.

Men ganske som dengang, hvor han, der var blevet født på vanlig vis, jagtede ham, der var blevet født af ånd, sådan er det også nu. Og hvad siger Skriften?

"Kast tjenestepigen og hendes søn udenfor, for tjenestepigens søn skal under ingen omstændigheder arve sammen med den frie kvindes søn."

Derfor, kære brødre: vi er ikke tjenestepigens, men den frie kvindes børn. Til den frihed har Messias befriet os, så stå nu fast og lad jer ikke på ny spænde for slaveriets vogn.

Om omskærelsen

10. Hør nu her! Jeg, Paulus, siger ligeud til jer: hvis I lader jer omskære, vil Messias intet gavne jer! Jeg siger det igen til ethvert menneske, der omskæres, at han er skyldig at overholde *hele* Loven. I har intet med Messias at gøre, alle I som kendes retfærdige gennem Loven; I er simpelt hen gået glip af

forsoningen. Vi andre venter derimod spændt ved åndens hjælp og hengivne i håbet om frifindelse. For i Messias Jesus betyder hverken omskærelse eller forhud noget, men hengivenhed i form af virksom kærlighed.

I løb ellers så smukt. Hvem er det, der spænder ben for jer, så I ikke længere kan overbevises af sandheden? Den slags overtalelse kommer ikke fra ham, der udvælger jer. En lille smule surdej gennemsyrrer hele dejen. Jeg stoler på jer, der lever i Herren, at I ikke skifter mening, men den, der forvirrer jer, må bære sin dom, hvem han så end er. Men hvad angår mig selv, kære brødre - hvis jeg stadigvæk forkyndte omskærelse, hvorfor forfølges jeg så endnu? Så er forargelsen over korset⁶² jo gjort til intet. Åh, gid de, som skaber oprør iblandt jer, dog selv måtte få den hugget af!⁶³ Kærlighedens lov – og begærets

11. I blev udvalgt til frihed, kære brødre, men nu må I ikke misbruge den frihed som anledning til almindeligt begær⁶⁴ - nej, vær gennem kærligheden⁶⁵ hinandens tjenere. Hele Loven er nemlig blevet opfyldt i dette ene ord: *"Du skal elske dit medmenneske, som om det var dig selv."* Men hvis I bider ad hinanden og æder hinanden, så pas på, at I ikke bliver helt opslugt af hinanden. Ja, jeg siger jer: I skal leve i ånden, så ligger I slet ikke under for denne verdens begær. For materien higer mod ånden som ånden mod materien. De ligger nemlig i strid med hinanden, for at I ikke bare skal gøre, hvad I måtte have lyst til. Hvis I ledes af ånd, er I ikke under nogen lov. Det, der kommer ud af det almindelige begær, er jo indlysende. Det er hor, urenhed,

⁶⁰ Tjenestepigens navn

⁶¹ Abrahams søn med Sara, som Gud lovede dem trods deres høje alderdom

⁶² *Stauros* – egentlig: pæl

⁶³ *apokopsontai* – egentlig: måtte blive hugget af. Kan også betyde at blive udstødt af fællesskabet.

⁶⁴ Egentlig: 'kødet'. Jeg opfatter betegnelsen 'kød' som det verdslige dvs. denne verden og denne civilisation med den normale egoisme og overlevelsestrang på andres bekostninger – begær.

⁶⁵ *Agape* – uselvsk kærlighed i modsætning til *eros* – den selviske kærlighed

skamløshed, afgudsdyrkelse, magi, fjendskaber, kiv, jalousi, hidsighed, intriger, splittelser, partier, misundelse, druk, sviregilder og al den slags. Jeg siger på forhånd til jer, som jeg før har sagt det: de, som udøver den slags, skal ikke få lod og del i Guds rige. Åndens frugt derimod er kærlighed, glæde, fred, tålmodighed, venlighed, godhed, hengivenhed, mildhed, selvbeherskelse. Imod den slags er der ikke nogen lov, men de, som tilhører Messias, har korsfæstet denne verdensorden med al dens lidelse og begær. Når vi nu lever i kraft af ånd, så lad os også leve i ånden, så vi ikke bliver tomhjernede idioter, der bare provokerer og misunder hinanden.

Kære brødre - mennesker af ånd! Skulle et fejltrin ramme et menneske, så retled vedkommende med mildhedens ånd, og se til, at ikke også du selv bliver fristet. Bær hinandens byrder, derved opfylder I Messias' lov. For hvis nogen mener, at han er noget, skønt han intet er, bedrager han sig selv. Enhver bør vurdere sin egen handling, og så kan han få sin anerkendelse alene i forhold til sig selv og ikke i forhold til andre. Enhver må trække sit eget læs. Den, der undervises i fortællingen bør være fælles om alle gode ting med den, der underviser.

Tag ikke fejl. Gud lader sig ikke spotte. Hvad et menneske sår, skal han også høste. Den, der sår i sit eget verdslige begær, skal af begæret høste ødelæggelse, men den, der sår i ånden, skal af ånden høste evigt liv. Og lad os ikke blive forsømmelige, når vi nu handler så smukt, for en skønne dag vil vi høste frugten, hvis vi ikke giver op. Så nu mens tid er, lad os da arbejde til gode for alle - ikke mindst for de hengivne.

12. Læg mærke til de store bogstaver. Jeg har selv skrevet det her.

De, som ønsker at tage sig godt ud her i verden, de nøder jer til omskærelse, blot for ikke at blive forfulgt på grund af Messias' kors. De omskærne overholder nemlig ikke selv Loven, men de ønsker, at I skal omskæres, så de kan rose sig af jeres verdslige begær. Men overfor mig skal ingen rose sig af andet end af vor Herre Jesu Messias' kors, ved hvilket verden for mig er korsfæstet og jeg for verden. For hverken omskærelse eller forhud er noget særligt - dét er kun en helt ny skabning.

Over dem, som ønsker at efterleve disse mine retningslinjer, ønsker jeg fred og barmhjertighed - over Guds sande Israel. Derudover skal ingen plage mig mere, for jeg bærer Jesu sårmærker på mit legeme.

Vor Herre Jesus, Messias' nåde være med jeres ånd, kære brødre. Amen.

Det første brev til korintherne ⁶⁶

Paulus –
ved Guds vilje kaldet til at være Messias Jesu
apostel –
og vor bror Sosthenes.

Til Guds forsamlinger i Korinth - de hellig-
gjorte i Messias Jesus, der er kaldet til at være
hellige – sammen med alle, der påkalder vor
Herre Jesus, Messias' navn på ethvert sted –
deres såvel som vores.

Nåde være med jer og fred fra Gud, vor far
og vor Herre Jesus, Messias!

Jeg takker altid Gud for jer
for den Guds nåde, som blev skænket jer
i Messias Jesus.

I ham blev I rige på alt –
al slags tale og al slags indsigt –
ligesom også vidnesbyrdet om Messias
blev stadfæstet hos jer,
så I ikke står tilbage i nogen nådegave
og stadig forventer vor Herre Jesus, Messias'
genkomst.

Han vil også befæste jer til det sidste,
så I ikke kommer under anklage
på vor Herre Jesu Dag.
Hengiven er Gud,
ved hvem I blev udvalgt til fællesskab med
hans søn,
Jesus, Messias, vor Herre.

Om verdens visdom – og Guds
Men, kære brødre, jeg formaner jer, i vor
Herre Jesus, Messias' navn, at I alle skal være
enige, så der ikke findes splittelse iblandt jer,
og at I skal være forenede med det samme

⁶⁶ Korinth var en storby i landskabet Akaja på halvøen
Peloponnes i det nuværende Grækenland.

⁶⁷ *sozomenois* - normalt bruges det gamle nordiske ord
'frelses', der betyder 'frihalses' med henblik på slavens
jernring om halsen, men jeg vil gerne så vidt muligt

sind og den samme holdning. Jeg har nemlig
fået at vide af dem fra Kloes, at der er stridig-
heder iblandt jer. Jeg mener, nogen af jer på-
står, at I tilhører Paulus, andre Apollos, andre
igen Kefas og nogle Messias. Jamen, er Mes-
sias nu blevet delt? Var det Paulus, der blev
korsfæstet for jeres skyld? Eller blev I døbt til
Paulus' navn? Tak til Gud, fordi jeg ikke
døbte nogen af jer, undtagen Krispos og Ga-
ios, så ingen kan hævde, at I blev døbt til mit
navn. Nåh jo, jeg døbte også Stefanus' hus. El-
lers ved jeg ikke af, at jeg døbte nogen anden.
Messias udsendte mig jo ikke for at døbe,
men for at prædike evangeliet uden al vis-
dom, så Messias' kors ikke skulle tabe sit ind-
hold.

For talen om korset er for dem, der går til
grunde, en tåbelighed, men for dem, der bli-
ver frikendt,⁶⁷ ja, for os er det Guds kraft.
Som skrevet står:

*"Jeg vil ødelægge de vises visdom,
de forstandiges forstand vil jeg tilintetgøre."*

Hvad er der blevet af de vise? Hvad er der
blevet af de skriftkloge? Hvad er der blevet af
tidens debattører? Har Gud da ikke gjort ver-
dens visdom tåbelig? Eftersom verden ifølge
Guds visdom ikke fik kendskab til Gud gen-
nem visdom, behagede det Gud at frikende
de hengivne ved hjælp af prædikenens dår-
skab. For judæere kræver tegn, og hellenere
søger visdom, men vi forkynder Messias som
korsfæstet! En skandale for judæere og en tå-
belighed for folk, men for de udvalgte – ju-
dæere såvel som hellenere – er Messias Guds
kraft og Guds visdom. For Guds tåbelighed
er visere end mennesker, og Guds svaghed er
stærkere end mennesker.

undgå stereotyperne, så teksten kan fremstå mere frisk
og forhåbentlig ligefrem. Det ser ud til, at befrielsen el-
ler frifindelsen ikke mindst handler om, hvad der skal
ske på den store og for Paulus nærtforestående domme-
dag.

Se på jeres egen udvælgelse, kære brødre. I er ikke mange vise ifølge denne verdensorden - ikke mange mægtige - ikke mange fornemme. Men dem, verden kalder tåbelige, udvalgte Gud, for at gøre de vise til skamme - dem, verden kalder svage, udvalgte Gud for at gøre magten til skamme, og dem, verden kalder ubetydelige - dem, der regnes for intet - ja, det, som intet er - dét udvalgte Gud for at gøre det, som er noget, til intet, for at ingen i hele verden kan rose sig selv overfor Gud. På grund af ham har I del i Messias Jesus, han, som for os blev Guds visdom, retfærdighed, helliggørelse og forløsning - som skrevet står:

"Den, som roser sig, bør rose sig i Gud."

2. Kære brødre! Heller ikke jeg kom med overlegen talekunst eller visdom og forkyndte Guds mysterium for jer, dengang jeg kom til jer. Jeg havde nemlig besluttet, ikke at lade jer vide af noget andet end Jesus, Messias - og det som korsfæstet! Jeg færdedes iblandt jer i svaghed og med megen frygt og bæven, og min tale og min forkyndelse var ikke ladet med overbevisende visdomsord, men var til gengæld en demonstration af ånd og kraft, for at jeres hengivenhed ikke skulle gælde menneskelig visdom, men alene Guds kraft. Den visdom, vi taler til de fuldkomne, er ikke en visdom af denne verden, ej heller kommer den fra herskerne i denne verden, som er ved at gå til grunde. Nej, vi taler Guds visdom i mysteriet, det skjulte, som Gud før tidernes begyndelse forudbestemte til ære for os. Den har ingen af denne verdens herskere

⁶⁸ Egentlig: Herlighedens Herre. Somme tider forekommer det vanskeligt at skelne mellem Gud og Kristus. 'Herren' og ikke mindst 'Herlighedens Herre' er klart jødiske betegnelser for Jahve selv, hvis navn ikke måtte udtales, men her altså for Jesus. Måske forestiller Paulus sig en mystisk enhed mellem de to - en tanke, der har

kendt, for havde de kendt den, ville de næppe have korsfæstet vores guddommelige Herre.⁶⁸ Som skrevet står:

"Hvad intet øje så, og intet øre hørte - hvad der ikke dukkede op i noget menneskehjerte, dét har Gud beredt dem, der elsker ham."

For os åbenbarede Gud sin visdom gennem ånden - den ånd, der ransager alt, selv Guds dybder. Hvilket menneske kender nemlig bedre et menneskes sind, end menneskets egen ånd, som bor i det? Således også med Guds sind, som ingen kendte undtagen Guds egen ånd. Vi har altså ikke fået verdensånden, men ånden fra Gud, for at vi kunne erkende, hvad der er blevet skænket os fra Gud.

Det er også det, vi taler om - ikke med tillærte menneskelige visdomsord, men belært af ånd, så vi tolker det åndelige for mennesker af ånd. Desværre tager et sjælemenneske⁶⁹ ikke imod det åndelige, der kommer fra Gud. Det er jo for ham en tåbelighed, og han kan umuligt kende til dét, der bedømmes åndeligt. Åndsmenneske bedømmer alting, men selv bedømmes han af ingen. For hvem har kendt Guds sind, så han skulle kunne belære ham? Men vi har netop Messias' sind.

Om partier

3. Kære brødre! Jeg kunne jo heller ikke tale til jer som til åndsmennesker, men kun som til mennesker af denne verden - som til spædbørn i Messias. Jeg gav jer modermælk, ikke fast føde, for det kunne I endnu ikke klare - ja, det kan I heller ikke nu, for I er endnu af denne verden. Så længe der er nid

givet stof til den senere treenighedslære - læren om den mystiske enhed mellem Gud far, Gud søn og Gud heligånd. I kap. 15 fremstilles sønnen dog som klart underordnet sin far.

⁶⁹ *psykhikos* - sjæleligt - i modsætning til åndeligt (*pneumatikos*)

og kiv iblandt jer, så er I jo af denne verden og lever som dødelige⁷⁰ mennesker. Om nogen siger: jeg tilhører Paulus, mens andre siger: jeg tilhører Apollos, er I da ikke bare dødelige mennesker? Hvem er vel Apollos? Hvem er Paulus? Tjenere, ved hvem I fik hengivenhed, sådan som vor Herre nu tildelte enhver. Jeg plantede, Apollos vandede, men det var Gud, der gav vækst. Så hverken den, der planter, eller den, der vander, er noget særligt – det er alene den livgivende Gud. Den, der planter og den, der vander er ét, men hver af dem vil få sin egen løn efter sin egen indsats. Vi er nemlig Guds medarbejdere – I er Guds mark, Guds bygning. Efter den nåde, som blev skænket mig, lagde jeg grunden som en klog bygmester, mens en anden bygger videre. Enhver bør se til, hvordan han bygger, for ingen kan lægge en anden grund end den, som allerede er lagt – nemlig Jesus, Messias. Hvis nogen bygger ovenpå den grund – det være sig med guld, sølv, ædelsten, træ, hø eller strå – så vil deres arbejde blive tydeligt for enhver. Dagen vil gøre det klart, for det skal åbenbares gennem ild, og ilden vil prøve enhvers arbejde, af hvad art det er. Hvis så ens arbejde på den grundvold bliver stående, får man sin løn. Hvis en andens arbejde brænder op, vil han selvfølgelig lide tab, men selv vil han blive frikendt – dog som gennem ild. Ved I ikke, at I er Guds tempel, og at Guds ånd bor i jer? Hvis nogen ødelægger Guds tempel, skal Gud selv ødelægge ham, for Guds tempel er helligt – og det er det, I er! Far ikke vild! Hvis nogen iblandt jer mener at være klog på denne verden, så lad ham hellere blive tåbelig, så han kan blive virkelig

vis, for denne verdens visdom er en tåbelighed for Gud. Som skrevet står:

"Han er den, der griber de vise i al deres slagfærdighed." Og videre:

"Gud ved om de vises tanker, at de er ørkesløse."

4. Lad derfor ingen rose sig af noget menneske. I ejer jo det hele. Hvad enten det er Paulus eller Apollos eller Kefas eller verden eller liv eller død eller det nuværende eller det tilkommende, så ejer I alt. Men I tilhører Messias, og Messias tilhører Gud.

Om tjenesten

Således skal mennesker betragte os, som Messias' tjenere og forvaltere af Guds mysterium.⁷¹ Nu spørges det i øvrigt blandt forvalterne, om nogen findes tro, men for mig har det kun ringe betydning, om jeg bedømmes af jer eller af nogen menneskelig myndighed – ja, jeg bedømmer ikke engang mig selv. Jeg er ikke bevidst om noget angående mig selv, men dermed er jeg ikke blevet frifundet,⁷² for den, der dømmer mig, er vor Herre. Døm derfor ikke noget før tiden – før Herren kommer – han som både skal oplyse, hvad mørket skjuler og lægge hjerternes inderste råd for dagen. Da skal enhver få sin ros af Gud. Kære brødre! Dette har jeg overført på mig selv og Apollos for jeres skyld, så I gennem os måtte lære, at *intet står over Skriften*, så I ikke skal puste jer op overfor hinanden. For hvem er du, der dømmer? Hvad har du, som du ikke fik forærende? Men hvis du fik det forærende, hvorfor praler du så, som om du ikke havde fået det?

Nu er I åbenbart allerede mætte. Nu er i åbenbart rige. Uden os blev I konger – ja, gid I dog var blevet konger, så også vi kunne være konger sammen med jer. For jeg synes,

⁷⁰ *sarkhikoi* – egentlig: kødelige

⁷¹ Kan også oversættes 'hemmeligheder'.

⁷² *dedikaiâmai* – egentlig: blevet anset for ret

Gud har udstillet os apostle som de ringeste, ja, som dødsdømte. Vi er blevet til nar for verden, både for engle og for mennesker – tåber på grund af Messias. Men hvad? I har jo sikkert mere forstand på Messias. Vi er de svage, men I de stærke. I er de ansete, vi de ringeagtede. Indtil denne time både sulter og tørster vi. Vi er nøgne, vi bliver mishandlet og er hjemløse. Vi slider i det og arbejder med vore bare næver. Når vi skældes ud, velsigner vi. Når vi forfølges, holder vi ud. Når vi spottes, opmuntrer vi. Indtil nu er vi blevet regnet som skarn for verden – alles udskud. Jeg skriver ikke dette for at skælde jer ud, men jeg formaner jer som mine elskede børn. For om I så havde ti tusind opdragere til Messias, havde I ikke mange fædre. For i Jesus, Messias har *jeg* avlet jer med evangeliet.

5. Altså formaner jeg jer: Bliv *mine* efterlignere! Derfor har jeg sendt Timotheus til jer, som er mit elskede barn og hengiven i Herren. Han skal minde jer om mine veje i Messias Jesus, sådan som jeg underviser alle vegne i enhver forsamling.

Der er nogen, der har fået den fejllopfattelse, at jeg ikke selv kommer, men jeg kommer snart til jer, om Gud vil, og så vil jeg gøre mig bekendt – ikke så meget med de indbildskes *ord*, som med deres *handling*. For Guds rige beror ikke på ord, men på handling.

Om hor i forsamlingen

Hvad vil I helst? at jeg kommer til jer med kæp eller med kærlighed og med mildhedens ånd? For nu at sige det lige ud så høres der om hor iblandt jer og det af en art, som end ikke optræder blandt andre folk. Der er åbenbart nogen, der ligger i med sin fars kone! Og I synes åbenbart, det er i orden, fremfor at blive kede af det, så den, der har begået

denne handling, kunne blive udstødt af jeres midte. Jeg for mit vedkommende – godt nok legemligt fraværende, men til stede i ånden – har allerede dømt ham, der har gjort dette, som om jeg var til stede. Derfor bør I, når I og min ånd forsamles i vor Herre Jesus, Messias' navn, overgive den pågældende til Satan⁷³ med al vor Herre Jesu kraft, så begæret må blive knust og ånden frikendes på vor Herres dag.

Det er altså ikke særlig kønt, det, I roser jer af. Ved I da ikke, at en lille smule surdej gennemsyrrer hele dejen? Rens den gamle surdej ud, så I kan være en ny dej, I som er usyrede, for også vort påskelam⁷⁴ blev ofret, nemlig Messias. Så lad os fejre højtid – ikke med gammel surdej, ej heller med ondskabs og hors surdej, men med renheds og sandheds usyrede brød.

I mit brev skrev jeg til jer om ikke at have fællesskab med horebukke. Jeg talte selvfølgelig ikke om denne verdens horebukke som sådan eller om begærlige, røvere eller afgudsdyrkere i almindelighed, for så måtte I jo melde jer ud af verden. Nej, jeg skrev til jer om ikke at have fællesskab, dersom en såkaldt bror var en horebuk - eller grådig eller afgudsdyrker eller spotter eller dranker eller røver, og da slet ikke at have måltidsfællesskab med den slags. Hvorfor i alverden skulle jeg dømme dem udenfor? Dømmer I ikke selv dem, der er indenfor? Dem udenfor vil Gud dømme. Udstød den onde fra jeres midte.

Om ret og uret

6. Har nogen af jer, der fører sag mod en anden, virkelig mod til at blive dømt af de uretfærdige og ikke af de hellige selv? Eller ved I ikke, at de hellige engang skal dømme

⁷³ Guds 'modstander'

⁷⁴ Egentlig står der blot *paska* - påske

verden? Og hvis verden skal dømmes af jer, er I så virkelig uværdige til at føre de mindste retssager selv? Ved I ikke, at I skal dømmе engle – hvorfor så ikke det nære livs forhold? Så når I fører retssager om dette livs forhold, indsætter I altså dem som dommere, der regnes for intet i forsamlingen. Jeg siger bare: Skam jer! Der findes altså ikke en eneste vis iblandt jer, der er i stand til at dømmе mellem sine brødre, så bror fører sag mod bror, og det for uindviede!

Nu er det i det hele taget forkeret af jer, at I fører retssager mod hinanden. Hvorfor lider I ikke bare uret? Hvorfor lader I jer ikke bare bedrage? Nej, I gør uret og I bedrager og det gør I mod brødrene. Men ved I da ikke, at uretfærdige ikke skal arve Guds rige? Tag ikke fejl. Hverken utugtige eller afgudsdyrkere, horebukke eller trækkerdrengе, bøsser, tyve eller grådige så lidt som drankere, spottere eller røvere skal arve Guds rige!

Og sådan var I jo selv for en dels vedkommende. Men I rensede jer, ja, I blev gjort hellige – I blev frifundet i vor Herre Jesus, Messias' navn og i vor Guds ånd.

Alt står mig frit for, men det er ikke alt, der gavner – *alt står mig frit for*, men jeg vil ikke lade mig styre af noget. Maden er beregnet for vommen, og vommen er beregnet til maden, men Gud vil gøre begge dele ligegyldige. Legemet derimod er ikke beregnet til hor, men for vor Herre og vor Herre for legemet. For Gud oprejste vor Herre og vil også oprejse os ved sin kraft.

Ved I ikke, at jeres legemer er Messias' lemmer? Skulle jeg så tage Messias' lemmer og gøre dem til en luders? Aldrig i livet! Er I ikke klar over, at den, der har samleje med en luder, er ét legeme med hende? Som det hedder: *"De to skal blive til ét kød."* Men den, der

binder sig til vor Herre, er én ånd med ham. Hold jer langt borte fra hor! Enhver synd, et menneske måtte begå, er udenfor legemet, men den, der begår hor, forbryder sig mod sit eget legeme. Eller ved I ikke, at jeres legeme er et tempel for den hellige ånd i jer, som I har fra Gud? I er ikke jeres egne herrer, for I blev både købt og betalt. Så giv da Gud æren med jeres legeme.

Om ægteskab og samliv

7. Hvad angår det, I skrev, så er det udmærket for et menneske ikke at røre en kvinde, men for at undgå⁷⁵ hor, så bør enhver have sin egen kvinde og enhver sin egen mand. Manden bør vise kvinden sin skyldighed og ligeså kvinden manden. Kvinden bestemmer ikke over sit eget legeme – det gør manden, og ligeledes bestemmer manden ikke over sit eget legeme – det gør kvinden. Unddrag jer derfor ikke hinanden, med mindre I er enige om det for en tid, så I kan få fri til bønner og så komme tilbage i samme spor, for at Satan ikke skal friste jer, på grund af jeres svaghed. Jeg siger dette som en indrømmelse og ikke som en befaling. I virkeligheden så jeg gerne, at alle mennesker var som jeg selv, men enhver har sine egne nådegaver fra Gud, den ene sådan, den anden sådan. Jeg vil dog gerne sige om de ugifte og enkerne, at det var godt for dem, om de kunne forblive som jeg, men hvis de ikke magter det, så lad dem bare gifte sig, for det er bedre at gifte sig end at være optændt af begær.

Men de gifte formaner jeg – ikke jeg, men vor Herre – at en kvinde ikke må forlade sin mand! Hvis hun alligevel forlader ham, så bør hun enten forblive ugift eller forlige sig med manden. Manden må heller ikke sende kvinden bort.

⁷⁵ *dia tes porneias* – egentlig: på grund af hor

Til de øvrige siger jeg – altså ikke vor Herre – at hvis en bror har en uindviet kvinde, og hun kan lide at bo sammen med ham, så bør han ikke sende hende bort. Ligeså en kvinde, hvis hun har en uindviet mand, og han kan lide at bo sammen med hende, så bør hun ikke sende manden bort, for den uindviede mand er blevet gjort hellig ved kvinden, ligesom den uindviede kvinde er blevet gjort hellig ved broren. Ellers ville jeres børn jo være urene, men nu er de faktisk hellige. Hvis den uindviede alligevel lader sig skille, så lad ham bare blive skilt. Broren eller søsteren er ikke bundne i de tilfælde. Gud har jo kaldet os til fred. Og ved du egentlig, kære kvinde, om du kan befri manden? Ved du egentlig, kære mand, om du kan befri kvinden?

Enhver bør leve efter det, han har fået givet af vor Herre ifølge Guds kald. Det er i hvert fald det, jeg lærer i alle forsamlingerne. Blev nogen kaldet til at være omskåren, skal han ikke trække forhuden på igen, så at sige. Blev nogen kaldet til at have forhud, skal han ikke lade sig omskære. Omskærelsen har ingen betydning så lidt som forhuden har det, men opmærksomhed på Guds bud. Enhver bør blive i det kald, hvortil han blev kaldet. Blev du kaldet til slave, så lad det ikke bekymre dig, men hvis du *kan* blive fri, er det selvfølgelig at foretrække. For den, der er kaldet til slave i Herren, er vor Herres frigjorte. Ligeledes er den, der blev kaldet til frihed, Messias' slave. I er både købt og betalt. Bliv ikke slaver af mennesker. Kære brødre! Enhver bør blive i sit kald for Gud.

8. Om jomfruerne har jeg ikke nogen befaling fra vor Herre, men jeg giver min mening til kende, som en, der ved Guds barmhjertighed anses for hengiven. Jeg mener altså, at det tvunget af nødvendighed er godt for et

menneske, at det er, som det er. Er du bundet til en kvinde, så skal du ikke arbejde på at blive løst fra hende. Er du blevet løst fra en kvinde, skal du ikke absolut søge dig en kvinde. Hvis du gifter dig, har du ikke gjort noget forkert, og hvis jomfruen bliver gift, har hun heller ikke gjort noget forkert, om end disse vil opleve alle begærets trængsler. Dem skal jeg nok skåne jer for.

Tiden er knap!

Men, kære Brødre! Jeg siger jer, tiden er kort. I den tid, der er tilbage, bør de, som har kvinder, leve, som om de ikke har nogen, og de, der græder, som om de ikke græder, og de, som er glade, som om, de ikke er glade - de, som køber ting og sager bør leve, som om de intet ejer, og de, som gør brug af denne verdens goder, som om de ikke udnyttede dem. For denne verdensorden går mod enden.

Det, jeg ønsker er, at I ikke bekymrer jer. Den ugifte bekymrer sig jo om det, der angår vor Herre, hvordan han kan tilfredsstille ham. Den gifte derimod bekymrer sig om de verdslige ting, hvordan han kan tilfredsstille kvinden, så han er splittet. Både den ugifte kvinde og jomfruen bekymrer sig om det, der angår vor Herre, for at hun må være hellig både på legeme og ånd, mens den gifte kvinde bekymrer sig om det verdslige, hvorledes hun kan tilfredsstille manden. Jeg siger dette til gavn for jer – ikke for at lægge jer i spænde-trøje, men af hensyn til anstand og flid i et uforstyrret liv for vor Herre.

Hvis nogen mener at bringe skam over sin datter, fordi hun er jomfru og måske er ude over sin bedste alder, og han derfor skylder hende at blive gift, så lad ham gøre, som han vil. Han begår ikke nogen fejl. Lad dem endelig blive gift. Men den, som er fast besluttet i sit hjerte og ikke føler sig tvunget, men selv bestemmer over sin egen vilje og som har

besluttet sig i sit hjerte til at forblive jomfru, handler jo smukt. Så den jomfru, der bliver gift, handler smukt, men den, som ikke bliver gift handler endnu bedre.

En kvinde er bundet, så længe hendes mand lever. Men skulle manden sove ind, er hun fri til at blive gift med hvem, hun vil, blot det foregår i vor Herres navn. Lykkeligere er hun dog efter min mening, hvis hun forbliver, som hun er. Også jeg har vel lidt af Guds ånd.

Om hensyn til medmennesket

9. Vedrørende det, som ofres til afguderne: Vi ved, at vi alle har erkendt afguderiet. Dog - erkendelsen alene opblæser, kun kærligheden opbygger! Så hvis én mener at have erkendelse om noget, har han endnu ikke forstået, hvad man virkelig bør kende til. Hvis én derimod elsker Gud, så er det fordi, han er blevet erkendt - af ham!

Nå, men altså vedrørende mad fra offergaverne ved vi, at der ingen afguder findes i verden, og at der ikke er nogen anden Gud end én. Om der også findes såkaldte guder, enten i himmel eller på jord, ligesom der findes mange guder og mange herrer, er der kun én Gud for os: vor far, fra hvem alt er blevet til. Ham tilhører vi. Og én Herre Jesus, Messias, ved hvem alt er. Gennem ham lever vi.

Denne erkendelse deles dog ikke af alle. Nogle har af gammel offervane indtil for nylig spist af offerkødet, så deres skrøbelige samvittighed anfægtes. Men mad fører os ikke til Gud. Dersom vi ikke spiser, sækker vi ikke bagud, og dersom vi spiser, giver det os intet fortrin. Men pas på, at denne jeres frihed ikke bringer de skrøbelige til fald. Hvis nogen nemlig ser dig - du, som er så klog - ligge til bords i et afgudshus, vil hans

skrøbelige samvittighed så ikke blive fristet⁷⁶ til at spise offerkødet? På den måde ødelægges den skrøbelige gennem din klogskab - du, bror, for hvem Messias døde. Når I således svigter brødrene og sårer deres skrøbelige samvittighed, svigter I Messias. Derfor, hvis det sårer min bror at spise kød, så vil jeg aldrig i evighed spise kød for ikke at sære min bror.

Forsvar for tjenesten

10. Er jeg ikke fri? Er jeg ikke udsendt? Har jeg ikke set Jesus, vor Herre? Er I ikke mit værk i Herren? Er jeg ikke udsendt for andre, så er jeg det i hvert fald for jer, for I er mit sendebrev i Herren. Mit forsvar mod dem, der kritiserer mig er dette: Har vi ikke ret til at spise og drikke? Har vi ikke ret til at rejse omkring med en søster som kone, ligesom de øvrige apostle og vor Herres brødre og Kefas? Eller er det kun mig og Barnabas, der ikke har ret til dette?

Hvem er nogensinde soldat for egen løn? Hvem planter en vingård uden at nyde frugten af den? Eller hvem vogter en hjord uden at nyde mælken fra hjorden? Jeg siger ikke dette alene ud fra menneskelig visdom. Også Loven siger det samme, for i Moseloven står der skrevet:

"Bind ikke munden på en okse, der tærsker."

Er det okserne, der ligger Gud på sinde? Nej, siger han det ikke helt og holdent med henblik på os? Med henblik på os blev det jo skrevet, at *den, der pløjer, skal pløje med håb - den, der tærsker, i håb om udbytte*. Når vi har sået det åndelige hos jer, er det så for meget forlangt, hvis vi vil høste det materielle fra jer. Hvis nogen har ret til noget fra jer, hvor meget mere så ikke vi? Dog har vi ikke gjort brug af denne ret. Tværtimod sparer vi på alt,

⁷⁶ *Oikodomethesetai* - egentlig: blive opbygget

for ikke at lægge nogen hindring i vejen for Messias' evangelium.

Er I ikke klar over, at de, der udfører de hellige ritualer, får deres mad fra helligdommen? De, som gør tjeneste ved alteret, har så at sige del i alteret. På samme måde forordnede vor Herre det for dem, der forkynder evangeliet, at de skulle leve af evangeliet. Men jeg har ikke benyttet mig af noget af dette, og jeg skriver ikke dette, for at det skulle blive sådan med mig, for jeg ville hellere dø, end at nogen skulle latterliggøre det, jeg roser mig af.

At forkynde evangeliet giver mig ingen ros i sig selv, for det er jo noget, jeg er tvunget til. Arme mig, hvis jeg ikke forkynder evangeliet! Hvis jeg gør det som fri, får jeg løn, men når jeg gør det som ufri, har jeg ligesom fået en husholdning betroet. Og dét er altså min løn. Så når jeg forkynder evangeliet, gør jeg det uden omkostning, for ikke at misbruge min evangeliske ret.

For skønt jeg er fri af alle, har jeg gjort mig selv til alles slave for at kunne vinde des flere. Jeg blev som judæer for judæerne for at vinde judæerne. For dem under Loven blev jeg som én under Loven – skønt jeg ikke selv var under Loven – for at vinde dem under Loven. For dem uden lov blev jeg som én uden lov – selv om jeg ikke er uden Guds lov, men har Messias' lov – så jeg kunne vinde dem uden lov. Jeg blev en svækling for de svage, så jeg kunne vinde de svage. For alle blev jeg alt for i hvert fald at befri nogen. Men jeg gør det alt sammen for evangeliets skyld, for at også jeg kunne tage del i dets forkyndelse. Ved I ikke, at de, som løber på stadion, nok løber alle sammen, men kun én får sejrprisen? Løb således, at I kan få den. Enhver

deltager i legene, udviser styrke i alle forhold, og det gør de bare for at få en sejrskrans, der snart efter visner. Vores er derimod uvisnelig. Derfor løber jeg ikke på mål og få – derfor slår jeg ikke i luften, når jeg bokser, nej, jeg slår løs på min krop og behandler den som en slave, for at jeg, der har prædiket for andre, ikke selv skal blive diskvalificeret.

Om afgudsdyrkelse

11. Kære brødre! Jeg ønsker ikke, at I skal være uvidende om, at alle vore fædre var under skyen, og de gik alle gennem havet.⁷⁷ Alle blev så at sige døbt til Moses i skyen og i havet, og de spiste alle den samme åndelige mad, og alle drak den samme åndelige drik, ja, de drak af en åndelig klippe, som fulgte med. Den klippe var Messias. Alligevel brød Gud sig ikke om de fleste af dem – de blev nemlig slået ned i ørkenen.

Dette er blevet en advarsel for os, så vi ikke skal begære, hvad der er ondt, sådan som de gjorde. Bliv ikke afgudsdyrkere som nogle af dem blev det, som der står skrevet:

”Folket satte sig ned for at spise og drikke, og de rejste sig op for at lege.”

Lad os ikke bedrive hor, sådan som nogle af dem bedrev hor, så der på én dag faldt treogtyve tusinde. Lad os ikke friste Messias, som nogle af dem forsøgte det, så de blev udryddet af slanger. I skal ikke brokke jer, sådan som nogle af dem brokkede sig og blev udryddet af Den store Ødelægger.⁷⁸

Disse ting hændte dem som en påmindelse, og de blev nedskrevet til skræk og advarsel for os, som står overfor tidernes ende. Derfor skal den, som synes at stå fast, se til, at han ikke falder. I er kun blevet udsat for

⁷⁷ Paulus henviser til overgangen over Det røde Hav under den store befrielse fra Egyptens slaveri.

⁷⁸ Antagelig synonym for Gud

menneskelig fristelse. Trofast er Gud, som ikke vil lade jer friste ud over, hvad I magter, men sammen med fristelsen vil han også skabe udveje, så I kan bære den.

12. Derfor, mine elskede, hold op med den afgudsdyrkelse.

Jeg taler som til forstandige mennesker. Bedøm selv, hvad jeg siger. Velsignelsens bæger, som vi velsigner, er det ikke fællesskab med *Messias'* blod? Det brød, vi bryder, er det ikke fællesskab med *Messias'* legeme?⁷⁹ Fordi der er ét brød, er vi – skønt mange – ét legeme, for vi er alle dele af det samme brød. Se på Israel, som vi kender det. Har de, som spiser ofrene, ikke fællesskab med alteret? Hvad siger jeg nu? At afgudsofre er noget særligt? Eller at afguder er noget særligt? Nej, men jeg påstår, at det, som andre folk ofrer, ofrer de til dæmoner og ikke til Gud, og jeg vil ikke, at I skal have fællesskab med dæmoner. I kan ikke drikke vor Herres bæger og dæmoners bæger samtidig. I kan ikke tage del både i vor Herres Bord og dæmoners bord. Eller skal vi virkelig gøre vor Herre misundelig? Er vi stærkere end ham?

Alt står mig frit for, men det er ikke alt, der gavner. *Alt står mig frit for*, men det er ikke alt, der opbygger. Ingen skal søge sit eget, men sit medmenneskes ve og vel. Spis bare alt, hvad der sælges på kødmarkedet uden at undersøge det af hensyn til samvittigheden. For *Guds er jorden og al dens fylde*. Hvis nogen af de uindviede indbyder jer, og I gerne vil tage derhen, så spis bare alt, hvad der sættes frem for jer, uden at undersøge det af samvittighedshensyn. Men hvis nogen siger til jer, at dette er afgudsofferkød, så spis det ikke - af hensyn til ham, der sagde det og af hensyn til samvittigheden. Ja, jeg siger samvittighed,

men ikke din egen - dit medmenneskes. For hvorfor skal min frihed dømmes af en anden samvittighed? Hvis jeg tager del i måltidet med taknemmelighed, hvorfor skal jeg så skældes ud for det, jeg takker for? Hvad enten I altså spiser eller drikker, eller hvad I nu gør, så gør det til Guds ære.

Vær uden anstød både for judæere og for hellenere og for Guds forsamling, sådan som også jeg stiller alle tilfreds i alting uden at søge min egen fordel, men de mange andres, så de dog må blive befriet. Efterlign mig, ligesom jeg efterligner *Messias*.

Om kvinders slør

13. Jeg vil gerne rose jer, fordi I har husket mig i alle ting, og det, som jeg overleverede til jer, det holder I fast ved. Men jeg vil, at I skal vide, at enhver mands hoved er *Messias*. En kvindes hoved er manden, men Gud er *Messias'* hoved. En mand, som beder eller prædiker med noget på hovedet, bringer skam over sit hoved, men en kvinde, som beder eller prædiker med utildækket hoved, bringer også skam over sit hoved. Så kunne hun lige så godt fjerne alt håret. Så hvis en kvinde ikke tildækkes, så lad hende også bare blive klippet eller kronraget! Nej, hvis det er en skam for en kvinde at blive klippet eller kronraget, så lad hende hellere blive tildækket. En mand skylder ikke at tildække sit hoved, eftersom han er Guds billede og afglans, mens kvinden er en afglans af manden. Manden blev jo ikke til af kvinden, men kvinden af manden, da manden jo ikke blev skabt på grund af kvinden, men kvinden på grund af manden. Derfor skylder kvinden at have et myndighedstegn på hovedet - for englens skyld.

⁷⁹ Antagelig henvisning til nadvermåltidet i forsamlingen

Dog er der i vor Herre lighed mellem kvinde og mand. For som kvinden er blevet til ved manden, er manden jo blevet til gennem kvinden. Men alt er blevet til i kraft af Gud. Døm selv. Er det passende, at en kvinde beder utildækket til Gud? Lærer ikke selv naturen jer, at når en mand lader håret vokse, er det til vanære for ham, men når en kvinde lader håret vokse, er det til ære for hende, for det lange hår er blevet givet som et slør. Nå, men hvis nogen virkelig gider skændes om det her, så er det altså ikke god tone hos os og heller ikke i Guds forsamlinger. Men med hensyn til den følgende formaning har jeg ingen ros, eftersom I kommer sammen – ikke for det bedre, men for det værre.

Om nadvermåltidet i forsamlingen

14. For det første hører jeg om splittelser iblandt jer, når I mødes i forsamlingen, og for en del tror jeg på det. Der må nødvendigvis opstå sekter hos jer, så de godkendte⁸⁰ kan fremstå desto tydeligere blandt jer. Nå, men når I kommer sammen på det samme sted, er det ikke muligt at nyde vor Herres nadver sammen, for enhver indtager først sin egen private nadver inden spisningen, så den ene sulter, mens den anden er overmæt. Jamen, har I da ikke huse, hvor I kan spise og drikke? Eller ringeagter I Guds forsamling, så I beskæmmer dem, som ingenting har med? Hvad skal jeg sige til jer? Skal jeg rose jer? Nej, i dette roser jeg jer ikke! For jeg modtog fra vor Herre, hvad jeg også gav videre til jer: Vor Herre Jesus tog i den nat, hvor han blev udleveret, et brød, og efter at have takket brød han det og sagde:

⁸⁰ De 'sande kristne'?

"Tag det og spis.

Dette er mit legeme for jeres skyld.

Gør dette til erindring om mig."

På samme måde tog han også bægeret efter aftensmåltidet og sagde:

"Dette bæger er den nye aftale ved mit blod.

Gør dette, hver gang I drikker det, til erindring om mig."

Hver gang I spiser dette brød og drikker bægeret, forkynder I vor Herres død, indtil han kommer. Altså: Den, der spiser brødet eller drikker vor Herres bæger uværdigt, vil være skyldig mod vor Herres legeme og blod. Men lad det menneske bedømme sig selv og lad ham bare spise på den måde af brødet og drikke af bægeret, for den, der spiser og drikker, spiser og drikker sig selv en dom til, når han ikke passer på sit legeme.

På grund af dette er der mange skrøbelige og svage iblandt jer, og rigtig mange sidder og snorksover.⁸¹ Men hvis vi bedømte os selv korrekt, ville vi jo ikke blive dømt. Dømmes vi alligevel, opdrages vi af vor Herre, for at vi ikke skal blive fordømt sammen med verden. Mine kære brødre! Når I derfor kommer sammen for at spise, så vent på hinanden. Hvis nogen er sulten, så lad ham da spise hjemmefra, så I ikke kommer sammen til doms. Resten vil jeg bringe i orden, når jeg kommer.

Om åndens gaver

15. Kære Brødre! Hvad angår de åndelige gaver, ønsker jeg ikke, at I skal holdes hen i uvidenhed. I ved, at dengang I var folk som flest, blev I draget imod de stumme afgudsbilleder – bort fra Vejen. Nu kan jeg så meddele jer, at ingen, som taler i kraft af Guds ånd siger: **FORBANDET VÆRE JESUS!** Og ingen kan sige: **JESUS ER HERRE!** uden ved hellig ånd.

⁸¹ *koimântai* – kan også oversættes: 'er hensovede' – dvs. døde.

Men der er forskel på nådegaverne, om end det er den samme ånd. Der er forskel på tjenester, om end vor Herre er den samme, og der er forskel på handlinger, om end Gud er den samme, som virker alt i alle.

Til enhver gives åndsmeddelelsen til gavn. Til én gives gennem ånden visdom, til en anden erkendelse ifølge den samme ånd - til en anden igen hengivenhed i den samme ånd og en anden helbredelsens nådegave i den ene samme ånd. Til én gives at udføre undergerninger, til en anden at prædike - til én at bedømme ånderne, til en anden forskellig slags tungetale og til en tredje at udlægge tungetale. Alt dette udvirker den ene samme ånd, som fordeler til hver især, som den vil.

Forsamlingen som Messias' legeme

Ligesom legemet er ét, og dog har mange lemmer, og alle legemets lemmer - skønt de er mange - er ét legeme, således er det også med Messias. Vi er nemlig alle døbt med én ånd til ét legeme, hvad enten vi er judæere eller hellenere, slaver eller frie. Alle fik vi den samme ene ånd at drikke. Legemet er ikke ét lem, men mange. Hvis foden sagde: 'Da jeg ikke er hånd, hører jeg ikke til legemet', så er den vel ikke af den grund udenfor legemet? Og hvis øret sagde: 'Da jeg ikke er øje, hører jeg ikke til legemet', så er det vel ikke af den grund udenfor legemet? Hvis hele legemet var øje, hvor var da hørelsen? Hvis det hele var hørelse, hvor var da lugtesansen? Men nu har Gud sat lemmerne - hvert enkelt af dem - på legemet, sådan som han ønskede det. For hvis de alle var ét lem, hvor var da legemet? Nu er der dels mange lemmer, men også ét legeme. Øjet kan ikke sige til hånden: 'Dig har jeg ikke brug for!' Ej heller kan hovedet

sige til fødderne: 'Jer har jeg ikke brug for!' Nej, tværtimod synes de lemmer på legemet, som forekommer svage, at være des mere nødvendige, og de som forekommer at være ringeagtede på legemet, dem omgiver vi med des mere agtelse, ligesom vi omgiver de mere uanstændige dele med des større anstændighed. Det behov har de mere anstændige dele jo ikke. Men Gud har sammenføjet legemet således, at det ringere fik des højere agtelse, så der ikke skulle være splittelse i legemet, men så lemmerne havde omsorg for hinanden. Og hvis ét lem lider, lider alle lemmerne sammen med det, eller hvis ét lem hædres, glæder alle lemmerne sig sammen med det. I er Messias' legeme og hver især lemmer. Og Gud indsatte nogle i forsamlingen - for det første apostle, for det andet prædikanter, for det tredje lærere, dernæst dem, der gør undergerninger, dernæst dem med nådegaver til at helbrede, hjælpe, lede og forskellig slags tungetale. Alle er vel ikke apostle? Alle er vel ikke prædikanter? Alle er vel ikke lærere? Alle gør vel ikke undergerninger? Alle har vel ikke helbredelsens nådegaver? Alle taler vel ikke i tunger? Alle fortolker vel ikke? Men stræb alligevel efter de største nådegaver.

Kærlighedens vej

16. Og nu vil jeg så vise jer en endnu mere storslået vej:

Om jeg end talte med menneskers, ja, engles tunger, men ikke havde kærlighed,⁸² er jeg et larmende tågehorn - et skrattende bækken.

Om jeg end ejede prædikenens gave -

⁸² *agape* - uselvisk kærlighed til forskel fra *eros* - den mere selviske og naturlige kærlighed. Denne kærlighed

er en væsentlig nøgle til forståelse af hele Paulus' anliggende.

havde indsigt i alle mysterier og al kundskab

-
var fuld af hengivenhed, så jeg kunne flytte
bjerge,
men ikke havde kærlighed,
så var jeg intet.

Om jeg end uddelte alt, hvad jeg ejer og har -
gav mit legeme hen til at brændes,
men ikke havde kærlighed,
gavnede det mig intet.

Kærligheden er tålmodig.
Kærligheden er mild.
Kærligheden raser ikke, storskryder ikke,
puster sig ikke op, er ikke uanstændig,
søger ikke sit eget, hidser sig ikke op,
holder ikke regnskab med det onde,
glæder sig ikke over uretten,
men glæder sig med sandheden.
Den tåler alt, tror alt, håber alt, udholder alt.

Kærligheden falder aldrig bort.
Hvad enten det gælder prædikegaver - de
forgår,
tungetale - den vil forstumme,
erkendelsen - den skal forgå.
Kun famlende erkender vi - famlende prædi-
ker vi,
men når det fuldkomne kommer,
er det slut med det famlende.

Da jeg var lille, talte jeg som et barn -
tænkte som et barn - forstod som et barn.
Da jeg blev mand, aflagde jeg det barnlige.
Nu ser vi jo uklart som gennem sløret glas,⁸³
men til den tid skal vi se ansigt til ansigt.
Nu erkender jeg famlende,
men til den tid skal jeg skue klart,
ligesom jeg også selv er klart gennemskuet.

⁸³ Nogle oversætter ordet med spejl - et poleret metalspejl.

Her og nu forbliver altså disse tre:
hengivenhed, håb, kærlighed.
Størst af dem er kærligheden.

Om tungetale og prædiken

Jag efter kærligheden og stræb efter de åndelige gaver - dog mest efter at prædike. For den, der taler i tunger,⁸⁴ taler ikke for mennesker, men for Gud. Ingen forstår det, men han udsiger mysterier ved ånden. Den, der prædiker, taler til mennesker, til opbyggelse, formaning og trøst. Den, der taler i tunger, opbygger sig selv, men den, der prædiker, opbygger forsamlingen. Jeg kunne godt ønske, at I alle talte i tunger, men hellere, at I prædikede. Den, der prædiker, er større end den, der taler i tunger, med mindre han fortolker det, så forsamlingen kan blive opbygget. Hør nu her, kære brødre. Hvis jeg kom til jer og talte i tunger, hvad ville jeg da gavne jer, hvis ikke jeg også talte til jer enten ved åbenbaring eller ved kundskab eller ved prædiken eller lære? På samme måde med døde ting, der giver lyd, for eksempel en fløjte eller en citar - hvis ikke de varierer tonerne, hvordan skal man så kunne vide, hvad der fløjtes eller spilles? Og hvis en trompet afgiver en uklar lyd, hvem vil så stille op til kamp? Således også med jer, hvis I ikke taler tydeligt ved hjælp af tungen, hvordan skal det, der siges, så blive kendt? I ville jo tale hen i vejret. Så mange forskellige sprog er der i verden, og ingen af dem er uden mening. Men hvis jeg ikke forstår sprogets tone, vil jeg være som en barbar for den, der taler det, og den, der taler det, vil være som en barbar for mig. Således også med jer, I, som er så ivrige efter

⁸⁴ Tungetalen var vistnok en ekstatiske udgyldelse af lyde, der 'kom til' den pågældende i kraft af ånden.

det åndelige. Gå efter forsamlingens opbyg- gelse, så I får en overflod af rigdom.

Derfor skal den, der taler i tunger, bede om, at han kan få mulighed for at fortolke det.

Hvis jeg blot beder i tungetale, så er det min ånd, der beder, men min fornuft har intet ud af det. Hvad betyder det? Jo, jeg vil altså bede ved hjælp af ånden, men jeg vil også bede med fornuften. Jeg vil lovsynge ved hjælp af ånden, men også med fornuften. For hvis du kun lovpriser ved hjælp af ånden, hvordan skal den, der sidder på den uindviedes plads, så kunne sige *amen*⁸⁵ til din lovprisning, hvis han ikke aner, hvad du siger? Din takkebøn er selvfølgelig smuk nok, men den opbygger ikke den anden.

17. Selv takker jeg Gud for, at jeg taler mere i tunger end jer alle sammen, men i forsamlingen vil jeg hellere sige fem ord med min fornuft, så andre kan tage ved lære, end ti tusind ord med tungetale.

Kære brødre! Vær ikke barnlige med hensyn til fornuften. Vær som spædbørn i forhold til det onde, men vær fuldvoksne i forhold til fornuften. I Loven står der skrevet:

"Gennem fremmede tungemål - ved andres læber vil jeg tale til dette folk, og heller ikke således vil de høre på mig, siger Gud."

Således er tungetalerne ment som tegn - ikke for dem, der allerede er døbt,⁸⁶ men for dem, der ikke er døbt, mens prædikenen ikke er for de udøbte, men for de døbte.

Hvis hele forsamlingen altså er samlet på samme sted og alle taler i tunger og uindviede eller udøbte dukkede op, ville de så ikke

sige, at I er blevet vanvittige? Men hvis alle prædikede, og der dukkede en udøbt eller en uindviet op, bedømmes han af alle - forhøres af alle, så sindets skjulte tanker kommer for en dag. Så vil han falde med ansigtet mod jorden og tilbede Gud og forkynde, at Gud virkelig er i jer.

Hvad betyder det så, kære brødre? Jo, når I kommer sammen, har I hver især en lovsang, en lære, en åbenbaring, en tungetale, en tolkning. Lad alt sammen ske til opbyggelse. Skulle nogen tale i tunger, så bare to eller højst tre og efter tur - og én, der tolker. Hvis der ikke er nogen fortolker, så lad den pågældende tie stille i forsamlingen, men lad ham tale for sig selv og for Gud. Lad to eller tre prædikanter tale og lad de andre bedømme det. Hvis en anden, der sidder der, får en åbenbaring, så lad den første tie stille. I kan jo alle prædike, en ad gangen, så alle kunne tage ved lære og alle kunne opmuntres. Prædikanters ånder bøjer sig for prædikanterne, for Gud er ikke forvirringens, men fredens Gud. Sådan bør det være i alle de helliges forsamlinger.

Jeres kvinder bør tie stille i forsamlingerne. Det er ikke tilladt dem at holde tale, men de bør bøje sig for mændene, som Loven også siger. Hvis der er noget, de gerne vil vide, så lad dem spørge deres mænd derhjemme. For det er usømmeligt for en kvinde at holde tale i forsamlingen.⁸⁷

Eller er det fra jer, Guds fortælling er udgået? Eller er det kun til jer, den er kommet?

Hvad enten nogen nu synes, han er prædikant eller mere spirituel, så bør han anerkende, at det, jeg skriver til jer, er vor Herres

⁸⁵ Aramaisk låneord, der betyder 'sandelig!' eller 'sådant!'

⁸⁶ Egentlig: tror

⁸⁷ Dette afsnit er i et par håndskrifter flyttet til slutningen af kap. 14, nok fordi det synes at bryde sammenhængen og vel egentlig også med Paulus' nye menneskesyn. Kvinder som sådan synes jo ikke at være blevet

særligt underordnede i det paulinske menneske- eller forsamlingssyn, så der *kan* være tale om en senere tilføjelse fra mere konforme og måske jødiske kredse, hvor kvinder slet ikke havde (har) adgang til gudstjenesten. Afsnittet minder lidt om tankegangen i de pseudopaulinske pastoralbreve.

bud. Men hvis nogen absolut vil være afsindig, så lad ham da være afsindig.

Altså, mine kære brødre! Stræb efter at prædike og stå ikke i vejen for tungetale - blot det alt sammen sker sømmeligt og i god ro og orden.

Om dødes opstandelse

18. Kære brødre! Lad mig minde jer om det evangelium, jeg forkyndte for jer - det, som I også tog imod - som I også står i, og som I også frikendes ved, hvis I ellers husker, hvad det var for et ord, jeg forkyndte for jer. Ellers var det jo omsonst, I blev døbt.⁸⁸ Jeg overlevede jer nemlig som noget af det første, det, som jeg også selv modtog, at Messias døde på grund af vore synder ifølge Skrifterne - at han blev begravet, og at han blev oprejst på den tredje dag ifølge Skrifterne; at han blev set af Kefas, dernæst af De Tolv.⁸⁹ Derefter blev han set af fem hundrede brødre på én gang, af hvem de fleste endnu lever, mens nogle er sovet hen. Dernæst blev han set af Jakob⁹⁰ og dernæst af alle de udsendte. Sidst af alle blev han set af et ufuldbærent foster som mig, for jeg er den ringeste af de udsendte - jeg, som ikke er værd at kaldes apostel, fordi jeg forfulgte Guds forsamling. Men ved Guds nåde er jeg, hvad jeg er, og hans nåde mod mig har ikke været omsonst.

Tværtimod har jeg slidt meget mere end dem alle - nej, ikke jeg, men Guds nåde, som er i mig.

Nå, men hvad enten det nu er mig eller dem - således forkynder vi, og I troede på det. Men når det nu forkyndes om Messias, at han er oprejst af døde, hvordan kan nogle af jer så hævde, at der ikke er nogen opstandelse af

døde? Jamen, hvis der ikke er nogen opstandelse af døde, så er heller ikke Messias blevet oprejst, og hvis Messias ikke blev oprejst, så er vores forkyndelse altså meningsløs og dermed også jeres hengivenhed. Og så må vi anses for at være falske vidner om Gud, fordi vi vidnede stik imod Gud, at han oprejste Messias, som han altså ikke oprejste, for så vidt som døde jo ikke oprejses. For hvis døde ikke oprejses, er heller ikke Messias blevet oprejst, men hvis Messias ikke blev oprejst, er jeres hengivenhed omsonst, og I er endnu i jeres synder. Så er også de, som er sovet hen i hengivenhed til Messias gået til grunde. Hvis vort håb til Messias alene vedrører dette liv, da er vi de ynkværdigste af alle mennesker. Men nu er Messias blevet oprejst af døde som en første frugt af de hensovede.

19. Eftersom døden kom til på grund af ét menneske, kom også dødes opstandelse til på grund af ét menneske. For ligesom alle dør i Adam, således vil alle også blive gjort levende i Messias, enhver ifølge sin egen orden: Den første frugt er Messias, dernæst kommer de, som tilhører Messias, ved hans genkomst. Så kommer fuldendelsen, når han overdrages herredømmet af sin Gud og far, når han har tilintetgjort alt verdsligt herredømme - al magt og myndighed. For han bør være konge, indtil *han får lagt alle fjenderne under sine fødder.*

⁸⁸ Egentlig: 'kom til tro'.

⁸⁹ 'De tolv' er altså iflg. Paulus ikke identiske med apostlene. Snarere er der vel tale om inderkredsen i forsamlingen i Jerusalem omkring triumviratet, de såkaldte

'søjler' bestående af Jesu bror Jakob, Kefas (Petrus?) og Johannes.

⁹⁰ Jesu bror, der var leder af forsamlingen i Jerusalem - og måske af hele Jesusbevægelsen på det tidspunkt.

Den sidste fjende, der tilintetgøres,
er døden selv,
for *alt* har han underlagt under hans fødder.
(Dog, når det hedder, at *alt* er blevet under-
lagt, er det klart, at det ikke gælder ham, der
underlagde ham alt).
Når så alt er blevet ham underlagt,
vil også sønnen selv underlægge sig ham,
der underlagde ham alt,
for at Gud må blive alt i alle.
Nå ja, og hvad skulle de, som døbes for de
dødes skyld⁹¹ gøre, hvis døde overhovedet
ikke oprejses? Hvorfor skulle de så lade sig
døbe for deres skyld? Og hvad med os?
Hvorfor udsætter vi os ustandseligt for fare?
Dag efter dag står jeg ansigt til ansigt med
døden af lutter stolthed over jer, kære brødre,
i Messias Jesus vor Herre. Hvis jeg som men-
neske skulle kæmpe med vilde dyr her i Efe-
sos, hvad gavnede det mig så, hvis døde ikke
oprejses? *Lad os æde og drikke, for i morgen er vi
døde?* Far ikke vild. God skik fordærves nemt
af slet omgang. Kom ud af jeres delirium som
retsindige og synd ikke mere. Der er åbenbart
nogen, som intet kender til Gud. Jeg siger
bare: Skam jer!

Om opstandelsens legeme

Men så vil nogen sige: Hvordan oprejses de
døde? Hvilket slags legeme kommer de med?
Tåbeligt spørgsmål! Det, du sår, bliver jo ikke
levende igen, hvis ikke det døde. Og når du
sår, sår du ikke det legeme, som det bliver til,
men et nøgent korn, det være sig hvede eller
nogen af de andre sorter. Men Gud giver det

et legeme, sådan som han ønskede - hvert
korn sit eget særlige legeme.
Ikke alt kød er det samme kød - nej, noget er
af mennesker, noget er kød af kvæg, andet
igen kød af fugle og andet af fisk. Og der er
himmelske legemer og jordiske legemer, men
de himmelskes glans er ét, de jordiskes noget
andet. Solens glans er én, månens glans er en
anden og en anden igen stjernernes. Stjerne er
nemlig forskellig fra stjerne i glans.

Sådan er det også med opstandelsen fra de
døde. Hvad der sås i fordærvlighed, oprej-
ses til udødelighed - hvad der sås i vanære,
oprejses til guddommelighed - hvad der sås i
svaghed, oprejses til kraft og styrke.

20. Hvad der sås som et naturligt⁹² legeme,
oprejses til et åndeligt legeme.⁹³ Findes der et
naturligt legeme, er der altså også et åndeligt.
Som der står skrevet: "*Det første menneske
(altså Adam) blev til en levende sjæl.*" Den sidste
'Adam' blev til en ånd, der gør levende. Det
åndelige er altså ikke det første - nej, dét er
det sjælelige - først derefter kommer det ån-
delige. Det første menneske var jordisk -
skabt af jord, det andet menneske var fra
himlen. Som det jordiske menneske var, såle-
des er de jordiske mennesker, og som det
himmelske menneske er, således er de him-
melske mennesker. Og på samme måde som
vi har båret det jordiske menneskes billede,
skal vi også bære det himmelske menneskes.
Men det siger jeg jer, kære brødre, kød og
blod kan ikke arve Guds rige, så lidt som for-
dærvlighed kan arve udødeligheden.
Se, nu vil jeg indvie jer i et mysterium: Vi skal
ikke alle sove ind, men vi skal alle forvandles

⁹¹ Her antydes en stedfortrædende dåb, som man ellers
ikke hører noget om, og som vist hurtigt er gledet ud af
forsamlingens praksis. En slags 'afledsdåb'?

⁹² Egentlig: 'sjæleligt' - *psykikós*

⁹³ Dette 'åndelige legeme' må ikke forveksles med 'ån-
der' eller 'spøgelser', men er det nye legeme, hvor Gud
har forsonet det gamle eller faldne menneskes indre

splitelse. For Paulus er et menneske uden legeme en
umulighed, for mennesket *har* ikke et legeme, så lidt
som det *har* en sjæl. Nej, mennesket *er* et legeme, og det
er en sjæl, og det ene kan ikke løsrives fra det andet
hverken her i livet eller efter døden. Det åndelige le-
geme eller opstandelsens legeme er det fuldkomne men-
neske efter Guds mening.

- i et nu, på et øjeblik, når den sidste basun lyder. Basunen skal lyde, og de døde skal blive oprejst til udødelighed, og *vi* skal forvandles. For dette letfordærvelige legeme skal iføre sig uforgængelighed - dette dødelige legeme skal iføre sig udødelighed. Når det sker - når dette fordærvelige legeme ifører sig uforgængelighed, og dette dødelige legeme ifører sig udødelighed, da opfyldes det ord, som står skrevet:

"Døden er blevet opslugt - til sejr!

Død, hvor er din sejr? Død, hvor er din brod?"

Dødens brod er synden, men syndens styrke ligger i Loven. Tak til Gud, som giver os den endelige sejr i vor Herre Jesus Messias!

Mine elskede brødre! Vær faste og urokkelige - overmåde rige i vor Herres gerning og altid bevidste om, at jeres møje i Herren ikke er omsonst.

Om indsamlingen til de hellige

21. Med hensyn til indsamlingen til de hellige, så skal også I gøre, sådan som jeg forordnede det for forsamlingerne i Galatia. Enhver bør den første dag i ugen lægge noget til side hos sig selv, alt efter hvor velstillet han er, så der ikke først bliver samlet ind, når jeg kommer. Når jeg så kommer, vil jeg sende dem, som I har godkendt via jeres breve, af sted for at bringe jeres gave til Jerusalem.

Hvis det er vigtigt, at også jeg tager af sted, kan de rejse sammen med mig.

Jeg vil komme til jer på vej gennem Makedonia - jeg rejser nemlig gennem Makedonia - og måske bliver jeg hos jer eller overvintret, så I kan følges med mig, hvor jeg rejser hen. Jeg vil nemlig ikke bare besøge jer i forbifarten, men jeg håber at blive hos jer, om Gud vil. Men jeg bliver i Efesos indtil Pinse. En

dør er nemlig blevet åbnet for mig, stor og virksom med mange forhindringer.

Afslutning og hilsen

Men når Timotheus kommer, så se til, at han kan være hos jer uden frygt, for han udfører vor Herres gerning ligesom jeg selv. Lad ingen ringeagte ham, men send ham videre med fred, så han kan komme til mig, for jeg venter ham sammen med brødrene.

Hvad angår vor bror Apollos, har jeg opfordret ham meget til at komme til jer sammen med brødrene, men det var bestemt ikke hans agt at komme nu. Han kommer nok, når han får tid. Vær årvågne! Stå fast i jeres hengivenhed! Vær mandige og stærke! Lad alt, hvad I gør, ske i kærlighed!

Men jeg opfordrer jer til, kære brødre - ja, I kender jo Stefanus' hus som en første frugt i hele Akaja, hvordan de har stillet sig selv til rådighed for de hellige - at også I vil bøje jer for dem og deres lige og alle, der arbejder med og som slider i det. Jeg glæder mig over, at Stefanus og Fortunatos og Akaikos er her. De har udfyldt savnet af jer. De har vederkvæget både min ånd og jeres. Påskøn den slags mennesker!

Forsamlingerne i Asia sender hilsen til jer. Akvila og Priska hilser jer mange gange sammen med forsamlingen i deres hus. Alle brødrene hilser jer. Hils hinanden med et heligt kys. Denne hilsen er ved min egen, Paulus' hånd.

Hvis nogen ikke elsker vor Herre, så lad ham være forbandet!

*Marana tha!*⁹⁴

Vor Herre Jesu nåde være med jer!

Min kærlighed være med jer alle i Messias Jesus. Amen!

⁹⁴ Aramæisk for: Herre, kom!

Det andet brev til korintherne

Paulus - ved Guds vilje Messias Jesu apostel - og vor bror Timotheus.

Til Guds forsamling i Korinth sammen med alle de hellige i hele Akaja.

Nåde være med jer og fred fra Gud vor far og vor Herre Jesus, Messias!

Velsignet være Gud vor Herre Jesus, Messias' far - barmhjertighedens far og al medlidenheds Gud,

som trøster os under al vor egen trængsel, så vi kan trøste dem, som selv er i al mulig trængsel

ved den barmhjertighed, hvormed vi selv trøstes af Gud.

For ligesom Messias' lidelser rammer os over al måde,

således fyldes vi også til overmål af Messias' barmhjertighed og trøst.

Lider vi trængsel, sker det, for at I må finde trøst og befrielse, og trøstes vi, sker det også til jeres trøst, som virker i udholdenheden gennem de samme lidelser, som også vi gennemgår.

Og vi har et fast håb til jer, fordi vi ved, at ligesom I er fælles med os i lidelserne, er I det også i trøsten.

Om Paulus' trængsler

Kære brødre! Vi ønsker ikke, at I skal være uvidende om vores trængsel, som opstod i Asia⁹⁵, hvordan vi i den grad blev pint og plaget langt ud over, hvad vi kunne bære, så vi end ikke anede, om vi ville overleve. Ja, i

vores stille sind tænkte vi, at vi nok fik en dødsdom - måske for at vi ikke skulle være alt for selvsikre, men stole på den Gud, der oprejser de døde. Han, som rev os ud af dødens greb, og som vi har sat vort håb til, at han også fremover vil udfri os. Også I hjælper til med jeres bøn for os, så der fra et væld af stemmer af mange bliver sagt tak for os for vores befrielse.

Om udeblivelsen fra Korinth

Dette skal nemlig siges til vores ros - og vi siger det med god samvittighed - at det ved Gud var ærligt og redeligt og ikke ved politisk snilde, men i kraft af Guds nåde, at vi færdedes rundt om i verden - og ikke mindst hos jer. Vi skriver jo ikke andet til jer end det, I kan læse, og som I forstår, og som jeg håber, I også vil forstå til det sidste. I forstod - i hvert fald til dels - at *vi* er grunden til, at I kan rose jer, ligesom *I* er grunden til, at vi kan rose os på vor Herre Jesu dag.

2. I tillid hertil besluttede jeg tidligere at komme til jer, så I kunne få glæde af mig hele to gange og via jer komme videre til Makedonia⁹⁶ og så vende tilbage til jer fra Makedonia, så vi kunne følges ad til Judæa.

Denne min beslutning var vel ikke båret af letsindighed? Eller træffer jeg mine beslutninger af forfængelighed, så min tale bliver både ja og nej nej? Så sandt Gud er hengiven, er vores fortælling til jer *ikke* både ja og nej. For Guds søn, Jesus, Messias, som gennem os blev forkyndt for jer - gennem mig og Silvanus og Timotheus - er ikke blevet ja og nej, men er blevet et ja ved ham. For så mange som Guds tilsagn måtte være, blev de ved *ham* til et ja, og derfor også til et *amen* til Guds ære gennem os.

⁹⁵ I Efesos på det nuværende Tyrkiets vestkyst.

⁹⁶ Område i det nuværende nordlige Grækenland. Her ligger bl.a. Thessalonika og Filippi

Den, der holder os fast på Messias sammen med jer, og som salvede jer, er Gud, som også har beseglet os og givet os ånden som et pant i vore hjerter. Men jeg kalder Gud til vidne for min sjæl på, at det var for at skåne jer, at jeg alligevel ikke kom til Korinth igen. Ikke at vi er herrer over jeres hengivenhed – nej, vi er medarbejdere på jeres glæde, for i hengivenheden står I jo.

Jeg besluttede altså med mig selv, at jeg ikke én gang til ville komme til jer med sorg i sinde, for hvis *jeg* bedrøver jer, hvem skal så gøre *mig* glad andre en den, der bedrøves af mig? Og netop dette skrev jeg, for at jeg ikke ved min ankomst skulle få sorg af dem, jeg burde glæde mig over. Jeg har jo den tillid til jer alle, at *min* glæde også er *jeres* glæde. Det var under stor trængsel og med tungt hjerte, jeg skrev til jer under mange tårer – ikke for at I skulle blive bedrøvede, men for at I måtte kende den kærlighed, jeg nærer til jer i overflod.

Hvis der virkelig er nogen, der har voldt sorg, gælder det vel ham, der ikke så meget har bedrøvet mig, men - jeg overdriver ikke - mere eller mindre jer alle sammen. Det må være tilstrækkeligt med den straf, han har modtaget af flertallet, så I tværtimod snarere bør tilgive og trøste ham. Ellers risikerer han jo at drukne i ren og skær elendighed. Ja, jeg formaner jer til at vise ham kærlighed. Det var også derfor, jeg skrev, så jeg kunne erfare, om I virkelig mener det med jeres lydighed i alle forhold. Hvis *I* tilgiver nogen noget, gør jeg det også. For det, som jeg for mit vedkommende har tilgivet - om jeg ellers har tilgivet noget - har jeg gjort for jeres skyld for Messias' ansigt, for at vi ikke skulle overlistes af

Satan, eftersom vi ikke er uvidende om *hans* planer.

3. Nå, men da jeg kom til Troas⁹⁷ for at forkynde evangeliet om Messias – en dør var blevet åbnet for mig i Herren – fandt min ånd ingen lindring, da jeg ikke fandt min bror Titus. Så jeg tog afsked med dem og kom til Makedonia.

Tak til Gud,

som altid fører os i triumftog i Messias, og som gør sin kundskabs velduft tydelig ved hjælp af os på alle steder.

Ja, en velduft af Messias er vi ved Gud for dem, der frikendes,

og også for dem, der går til grunde.

For de sidste en duft af død til død,

for de første en duft af liv til liv,

- hvem slår til i dette spil?

Vi er jo ikke som visse andre,

der sjakrer med Guds fortælling,

men ud af hjertets renhed –

ja, ud af Gud selv –

for Guds ansigt –

taler vi i Messias.

Om dødens lov – og åndens

Begynder vi nu igen at anbefale os selv, som om vi skulle have brug for anbefalingsbreve til jer eller måske fra jer? Nej, *I* er vores brev, *I* som blev indskrevet i vore hjerter, og som kendes og oplæses af alle mennesker. Det er blevet klart for enhver, at *I* er et brev fra Messias, der er besørget af os. *I* blev ikke skrevet med blæk, men med den levende Guds ånd – ikke på stentavler, men på hjertets kødtavler. Sådant en hengivenhed nærer vi til Gud gennem Messias. Ikke at vi af os selv dur til at udtænke noget, som kom det fra os selv, men vores duelighed kommer fra Gud, som gjorde

⁹⁷ Havneby nær det nordvestlige hjørne af det nuværende Tyrkiet ca. 900 km nord for Efesos

os duelige som tjenere for en ny aftale – ikke bogstavens, men åndens. For bogstaven slår ihjel, men ånden gør levende.

4. Hvis dødens lov⁹⁸ med bogstaver hugget i sten fremtrådte i strålende lys, så Israels sønner ikke kunne se Moses' ansigt klart på grund af hans ansigts stråleglans, der dog svandt hen - hvor meget mere strålende vil åndens lov så ikke være i lysende glans? Hvis loven, der fører til fordømmelse, var strålende, så vil den lov, der fører til frifindelse i langt højere grad flyde over med stråleglans. Ja, det såkaldt strålende har jo i dette tilfælde ingen virkelig glans i sammenligning med den langt større stråleglans. For hvis det, der blev til intet, blev til med såkaldt stråleglans, så skal, det, der bliver stående, fremstå med så meget mere strålende glans.

Da vi nu har dette håb, taler vi åbent og frimodigt - og ikke som Moses, der tildækkede sit ansigt, så Israels sønner ikke klart kunne se det, som i sidste ende gøres til intet. De forstenede i deres tanker, og den dag i dag forbliver det samme slør over oplæsningen af den gamle aftale, uden at det tages bort, for kun i Messias kan det fjernes. Den dag i dag ligger der fortsat et slør over deres hjerter, når Moses læses op, men når de omvender sig til vor Herre, tages sløret bort. Herren er ånden, og hvor Herrens ånd bor, er der frihed. Og når vi med utildækket ansigt skuer vor Herres guddomsglans som i et spejl, forvandles vi til det samme billede fra guddomsglans til guddomsglans, eftersom det jo udgår fra vor Herres ånd.

Om evangeliets lys i mørket

5. Derfor, når vi nu har denne lov i kraft af den barmhjertighed, vi fik, taber vi ikke modet, men vi har lagt skammens dunkle stier

bag os, så vi ikke går omkring på underfundig vis eller forfalsker Guds fortælling, men vi anbefaler os selv gennem den rene skære sandhed til ethvert menneskes samvittighed for Guds ansigt. Skulle vort evangelium endelig være tilsløret, så er det tilsløret for dem, der går til grunde. Hos dem har denne tidsalders gud forblindet de troløses tanker, så evangeliets lys om Messias' guddomsglans ikke skinner for dem – han, som er Guds billede. Vi forkynder jo ikke os selv, men Jesus, Messias som Herre – os selv derimod som jeres slaver for Jesu skyld. Det var Gud, der sagde: *"Et lys skal skinne i mørket"* – og det var det lys, som lyste i vore hjerter til oplysning af erkendelsen af hans guddomsglans i Jesu Messias' ansigt.

Om forkyndelsens vilkår

6. Men denne skat har vi i lerkar, for at den overvældende kraft må komme fra Gud og ikke fra os. På alle måder er vi hårdt pressede, men ikke knust, vi er tvivlrådige, men ikke fortvivlede, forfulgte, men ikke forladte, slået ned, men ikke slået ihjel. Altid bærer vi Jesu død i vort legeme, for at også Jesu liv må åbenbares i vort legeme. Altid udleveres vi, som lever, til døden på grund af Jesus, for at også Jesu liv må åbenbares i vort dødelige legeme. Således gør døden indtryk på os, men livet på jer.

Da vi imidlertid har den samme hengivenheds ånd, som der er skrevet om: *"Jeg hengav mig, derfor talte jeg,"* så har også vi hengivenhed, og derfor taler vi, for vi ved, at han, som oprejste vor Herre Jesus, også vil oprejse os sammen med Jesus og fremstille os sammen med jer. For det sker alt sammen for jeres skyld, for at nåden må fylde des mere i kraft

⁹⁸ *diakonia tou thanatou* – egentlig: dødens tjeneste

af flere, så takkebønnen må flyde over til Guds ære.

Derfor taber vi ikke modet. Tværtimod - om også vort ydre menneske går til grunde, fornyes vort indre dag for dag. For vores forbigående trængsels lethed udvirker en mere og mere overvældende evig tyngde af guddomsglans for os. Vi skuer ikke blot det synlige, men også det usynlige, for det, som kan ses, er kun forbigående, men det, som ikke ses, er evigt.

Om det himmelske håb

For vi ved, at når vor jordiske teltbolig tilintetgøres, har vi en bygning fra Gud - en bolig, der ikke er gjort med hænder - en evig i himlene. I vores nuværende tilstand sukker vi af længsel efter at blive iført vor himmelske bolig, så sandt som vi ikke skal findes hjemløse, når vi står afklædte. Ja, vi, som er i dette telt, sukker, tyngede af det, vi ikke vil, nemlig at afklædes, men derimod iklædes, så det dødelige kan blive opslugt af livet selv. Den, der har gjort os i stand til dette, er den Gud, som gav os åndens pant.

Derfor er vi altid frimodige, og vi véd godt, at så længe vi har hjemme i legemet, er vi langt borte fra vor Herre, for vi lever i hengivenhed - ikke i direkte skuen. Men vi er frimodige, og ville hellere være langt borte fra legemet og have hjemme hos vor Herre. Derfor sætter vi også en ære i at være ham til behag, hvad enten vi nu er hjemme eller langt borte, for alle bør vi træde frem for Messias' dommersæde, så enhver kan få tildelt, hvad han selv har gjort, mens han var i legemet - hvad enten det nu var godt eller ondt.

Om forsoningens nye menneske

Vi kender altså til at frygte Gud. Derom overbeviser vi gerne mennesker, men for Gud er

vi som en åben bog, og det håber jeg også, jeg er i jeres samvittighed.

7. Det er ikke fordi, vi nu igen vil fremhæve os selv overfor jer. Vi vil bare give jer anledning til at være lidt stolte over jer selv, så I har noget at komme med til dem, der kun tilsyneladende har noget at rose sig af - ikke for alvor.

Var vi ude af os selv, var det for Gud, og var vi mere besindige, var det for jer. For Messias' kærlighed holder os fast på det, som vi er nået frem til - at én er død for alle - altså er alle døde - og han døde for alle, for at de, som lever, ikke mere skal leve for sig selv, men for ham, der døde for dem, og som blev oprejst.

Derfor opfatter vi fra nu af ikke længere nogen som en fysisk skabning. Selv om vi også har kendt Messias i legemlig gestalt, gør vi det ikke mere nu. Så hvis nogen lever i Messias, er han en helt ny skabning. Det gamle er forbi, se, noget nyt er blevet til!

Men det kommer alt sammen fra Gud, som har forsonet os med sig selv gennem Messias, og som skænkede os forsoningens tjeneste - nemlig den, at det var Gud, der i Messias forsonede verden med sig selv, idet han så stort på deres overtrædelser og plantede forsoningsbudskabet i os.

Vi er gesandter på Messias' vegne, ligesom Gud selv appellerer gennem os - ja, vi beder for Messias' skyld: forson jer med Gud! Den, der ikke kendte til sving, gjorde han svingefuld for vores skyld, for at vi kunne stå som frikendte for Gud ved ham.

Forsvar for tjenesten

Som medarbejdere appellerer vi til, at det ikke var for ingenting, I modtog Guds nåde. Det hedder jo:

*"I rette tid bøn hørte jeg dig,
på frelsens dag kaldte jeg på dig."*

Se, nu er den rette tid oprundet – se, nu er det frelsens dag!

Vi volder ingen anstød i noget, for at vores tjeneste ikke skal blive klandret, men i alle forhold anbefaler vi os selv som Guds tjenere gennem stor udholdenhed i trængsler, nød og angst, under slag og i fængsel, under oprør – under slid og slæb, gennem søvnløse nætter, under sult! Alt sammen med renhed, indsigt, tålmodighed og imødekommenhed – med hellig ånd og uforstilt kærlighed, ved sandhedens fortælling og Guds kraft, med retfærdigs våben til angreb og forsvar. Med ære og med vanære – som foragtede og som velanskrevne, som forførelse og dog sandhed, som oversete og dog anerkendte – som døende, men se, vi lever! Som straffede, men ikke dømt til døden. Som bedrøvede, dog altid glade, som fattige, der dog gør mange rige, som dem, der intet har og dog ejer alt. Vi anråber jer, korinthere! Vort hjerte er vidt åbent. I har ingen snæver plads hos os, men jeres eget indre har trange kår. Dog noget for noget, som jeg siger til børn, åbn også I jeres hjerter!

Lad jer ikke spænde i ulige åg med dem, der ikke er hengivne mod Gud, for hvad har retfærdighed og lovløshed med hinanden at gøre? Hvad har lys og mørke til fælles? Er der samklang mellem Messias og Beliar? Eller hvad deler en hengiven med en, der er ligeglad? Hvordan stemmer Guds tempel overens med afgudsbilleder? Vi er jo den levende Guds tempel, således som Gud selv har sagt:

⁹⁹ Dette afsnit (6,14-7,1) synes at være en senere ikke-paulinsk tilføjelse, eftersom det ikke blot bryder ind i sammenhængen, men tydeligvis også bryder med Paulus' egen teologi, som vi finder den bl.a. i 1. Korintherbrev. Sprogbrugen forekommer også anderledes med en

"Jeg vil bo og gå omkring iblandt dem - jeg vil være deres Gud, og de skal være mit folk. Derfor: Forlad deres fællesskab - udskil jer fra dem, siger Gud - rør ikke noget urent, så vil jeg tage imod jer - jeg vil være jeres far, og I skal være mine sønner og døtre, siger Gud, den almægtige."

Da vi nu har de løfter, mine elskede, så lad os rense os for al slags forurening af legeme og ånd, så vi helliger os fuldkomment i Guds frygt.⁹⁹

8. Giv plads for os! Ingen har vi forurettet – ingen har vi fordærvet – ingen har vi udbyttet. Jeg siger det ikke for at fordømme, for som jeg før har sagt: I er i vore hjerter, så vi hører sammen i liv og død. Jeg har stor frimodighed med hensyn til jer. Jeg er stolt over jer. Jeg er fuld af trøst og jeg flyder over med glæde midt i al vores trængsel.

Nå, men heller ikke da vi kom til Makedonia, fik vores legeme lindring, nej, vi blev trængt på alle måder – udadtil i kampe, indadtil i frygt. Men den Gud, der trøster de nedbøjede, trøstede os ved Titus' ankomst – ja, ikke alene ved hans ankomst, men også ved den opmuntring, han havde fået fra jer, da han fortalte os om jeres længsel, jeres gråd og jeres iver på mine vegne, så jeg blev mere og mere glad.¹⁰⁰

Om det tidligere brev

Om end jeg også bedrøvede jer med mit brev, fortryder jeg det ikke. Og selv om jeg fortrød det – jeg kan jo forstå, at dette brev for en stund har bedrøvet jer – så glæder jeg mig nu – ikke fordi I blev bedrøvede, men fordi bedrøvelsen fik jer til at ændre sind. For I blev bedrøvede i forhold til Gud, så I ikke i nogen ting skulle lide tab ved os. For bedrøvelse i

hel del ord, som Paulus ellers aldrig bruger. Der er dog også dem, der mener, at stykket udgør et første lille brev til korintherne fra Paulus, der så ved en fejl er blevet lagt ind i nærværende brev.

¹⁰⁰ Se slutningen af kapitel 2

forhold til Gud medfører en sindsændring til befrielse uden fortrydelse, mens bedrøvelse i forhold til verden fører til død. For ser I, selve dette at I blev bedrøvede i forhold til Gud, hvor stor en lidenskab har det ikke fremkaldt hos jer – ja, ligefrem forsvar, harme, frygt, længsel, iver, disciplin. På alle måder beviste I, at I var rene i den sag.

Så når jeg skrev til jer, var det ikke så meget på grund af ham, der havde gjort uret¹⁰¹ – ej heller på grund af ham, der havde *lidt* uret, men for at jeres lidenskab i forhold til os måtte komme frem hos jer for Guds ansigt. Derfor er vi blevet trøstet. Men ved siden af vores trøst glædede vi os endnu meget mere over Titus' glæde, fordi hans ånd er blevet vederkvæget af jer alle. Hvis jeg i nogen ting har rost mig af jer overfor ham, er jeg ikke blevet til skamme, men ligesom vi i alle forhold har talt sandt til jer, på samme måde har også vores ros overfor Titus vist sig at holde stik. Og hans hjerte drages endnu mere mod jer, når han mindes, hvordan I alle sammen var opmærksomme og hvorledes I modtog ham med frygt og bæven. Jeg glæder mig over, at jeg i ét og alt kan have tillid til jer.

Om indsamlingen til de hellige

9. Kære brødre! Vi kan fortælle jer om den Guds nåde, som blev forsamlingerne i Makedonia til del, at de – mens de selv blev hårdt prøvet af trængsel – alligevel lod deres overvældende glæde og deres dybe fattigdom strømme over i gavmildheds rigdom. Jeg kan bevidne, at de gav efter evne, ja, ud over evne, ganske uopfordret, og de bad os indtrængende om den gunst at være med i fællesgaven til de hellige. Ikke blot som vi havde håbet, men først og fremmest hengav de sig til vor Herre, dernæst til os, helt efter Guds

vilje. Dette fik os til at bede Titus om at fuldføre denne velgørenhedshandling hos jer, sådan som han tidligere har påbegyndt den. Ja, ligesom I nu flyder over i alt, i hengivenhed og talegaver og kundskab og al slags ildhu i kraft af vores kærlighed til jer, så gid I også måtte flyde over i denne velgørenhed. Jeg siger det ikke som en befaling, men ved at gøre opmærksom på de andres ildhu, vil jeg gerne prøve, om jeres kærlighed er den ægte vare. I kender jo vor Herre Jesus, Messias' velgørenhed, hvordan han blev fattig for vores skyld, skønt han var rig, for at I gennem hans fattigdom måtte blive rige.

Forstå mig ret. Dette her vil jo gavne jer - I, som sidste år ikke blot begyndte at handle, men også havde viljen til det. Fuldend nu jeres handling som et velvillighedens ønske, så I fuldender den efter evne. For hvis velviljen er til stede, er den velkommen alt efter, hvad den evner – ikke efter, hvad den ikke evner. Det handler jo ikke om, at andre skal have lindring, mens I sidder i trængsel – det handler om *lighed!* Lige nu må jeres overskud rette op på deres underskud, for at også deres overskud engang kan rette op på jeres underskud, så der bliver lighed. Som skrevet står: *"Den med meget havde ikke overflod, og den med lidt havde ikke for lidt."*

Tak til Gud, som indgav den samme ildhu for jer i Titus' hjerte, så han nok blev opfordret, men fuld af ildhu kom han af egen drift til jer. Sammen med ham sendte vi den bror, hvis gode rygte i evangeliets tjeneste løber gennem alle forsamlingerne. Og ikke alene det. Han er også blevet valgt af forsamlingerne som vores rejseledsager sammen med denne velgørenhedsgave, som besørgeres af os - til vor Herres ære og for at vise vores gode vilje. Dermed undgår vi, at nogen skal kritisere os i

¹⁰¹ Se kapitel 2 - andet afsnit

forbindelse med den rigdom, vi forvalter. Vi stræber nemlig efter, hvad der er godt – ikke blot i Guds, men også i menneskers øjne. Sammen med dem sendte vi også vores bror,¹⁰² hvis ildhu vi har oplevet mange gange og på mange måder. Nu er han endnu ivrigere på grund af sin store hengivenhed til jer. Hvad angår Titus, er han min ven og medarbejder hos jer, og hvad vores brødre angår, er de forsamlingernes apostle til Messias' ære. Så giv dem nu i forsamlingernes påhør bekræftelse på jeres kærlighed og på vores stolthed over jer.

Nå, men det er jo ganske overflødigt for mig at skrive til jer om hjælpen til de hellige. Jeg kender jo jeres gode vilje, som jeg praler af overfor makedonerne, at Akaja har været klar lige siden sidste år, og at jeres ildhu opildnede de fleste. Men jeg sendte brødrene for at vores praleri over jer ikke skulle være omsonst i denne sag – for at I, om jeg så må sige, må være klar, så vi undgår, at makedonerne kommer sammen med mig og finder jer uforberedte, så vi – for slet ikke at sige I – må føle skam over sådan en situation. Jeg anså det altså for nødvendigt at opfordre brødrene til at tage i forvejen til jer og i god tid sørge for denne jeres tidligere bemeldte velsignede gave, så den må være klar netop som velsignelse og ikke som udtryk for nærighed. Sandt er det, at den, der sår sparsomt, også skal høste sparsomt, og den, der sår velsignet, også skal høste velsignet. Enhver skal give sådan som hans hjerte tilsiger ham – ikke med bedrøvelse eller under tvang, for Gud elsker en glad giver. Men Gud magter at overøse jer med al slags velvilje, så I altid har

nok af alting – så I flyder over med al god gerning. Som skrevet står:

"Han spredte ud, han gav til de trængende. Hans retfærdighed bliver til evig tid."

Han, som forsyner sædemanden med såsæd og brød til at spise, vil også forsyne jer med – ja, mangfoldiggøre jeres såsæd, og han vil forøge jeres retfærdigheds frugter, så I beriges i alting til al mulig gavmildhed, om noget da ellers udvirkes gennem vores takkebøn til Gud.

For denne offergave afhjælper ikke blot de helliges underskud, men giver yderligere overskud gennem manges takkebønner til Gud. De lovpriser nemlig Gud for denne tjenes vidnesbyrd opmærksomhed mod vores bekendelse til evangeliet om Messias og om oprigtigheden i jeres fællesskab med dem og med alle. De beder for jer og længes efter jer på grund af Guds overvældende nåde imod jer.

Tak til Gud for hans ubeskrivelige gave!

Om modstanden i Korinth

10. Jeg selv, Paulus, formaner jer i Messias' sagtmodighed og mildhed – ja, jeg kaldes ydmyg, når jeg står overfor jer, men ganske kry, når jeg er på afstand – men jeg beder inderligt om, at jeg, når jeg kommer til jer, ikke er så gennemført kry, som jeg regner med at være det, når jeg skal optræde ret så frimodigt overfor dem, der anser os for at leve rent ud verdsligt.

Om vi så også lever verdsligt, er det ikke en verdslig krig, vi fører, for vores krigsvåben er ikke af denne verden, men ved Gud stærke nok til at nedbryde selv fæstninger. For vi nedbryder argumenter og ethvert hovmod, der rejser sig imod erkendelsen af Gud, og vi

¹⁰² Underligt nok er de to 'brødre', som også kaldes apostle, unavngivne.

tager enhver tanke til fange til lydighed mod Messias, ligesom vi er parate til at straffe al ulydighed, når lydigheden først har sejret hos jer.

I ser kun det, der er lige for næsen af jer. Hvis nogen stoler på, at han tilhører Messias, så lad ham fundere over dette: Ligesom han selv tilhører Messias, gør vi det også. Ja, om jeg også trak endnu mere på den myndighed som vor Herre gav os til opbyggelse for jer og ikke til nedbrydelse, ville jeg ikke skamme mig. Det skulle jo nødigt hedde sig, at jeg blot skabte frygt hos jer gennem brevene. For brevene, påstår de, er nok vægtige og stærke, men hans fysiske tilstedeværelse svag og hans tale for intet at regne. Disse mennesker kan roligt regne med, at sådan som vi virker i vort fravær gennem det ord, vi udtrykker i brevene, sådan er vi også i handling, når vi er til stede.

Vi drister os ikke til at henregne os til – ja, end ikke sammenligne os med nogle af dem, der fremhæver sig selv, men som ikke begriber, at de måler sig med sig selv og sammenligner sig med sig selv. Vi derimod vil ikke rose os ud over alle grænser, men kun indenfor den grænse, Gud har sat som mål for os, nemlig at nå også til jer.

Vi strækker os ikke ud over vores formåen, som om vi ikke burde komme til jer. Vi ankom jo som de første med evangeliet om Messias, så vi roser os ikke utilbørligt af andres slid. Dog har vi det håb, at vi – mens jeres hengivenhed vokser – ved hjælp af jer kan udvide vores område yderligere og forkynde evangeliet i landene hinsides jer. Ikke for at rose os af det, der allerede er gjort i en andens område, for *den, der roser sig, bør rose sig i Gud*. Det er ikke den, der fremhæver sig selv, der

bliver godkendt, men den, som vor Herre fremhæver.

Om superapostlene

11. Jeg ville ønske, I kunne bære over med mig i en smule dårskab, men det gør I jo nok. Jeg våger altså skinsygt over jer med guddommelig nidkærhed, for jeg har bragt jer sammen med én mand for at fremstille en ren jomfru for Messias. Men ligesom slangen forførte Eva ved sin snedighed, er jeg bange for, at også jeres sind skal blive fordærvet og miste oprigtigheden og renheden i Messias. For når der kommer nogen og forkynder en helt anden Jesus, som *vi* aldrig har forkyndt, eller I tager imod en anden ånd, som I aldrig før modtog eller et andet evangelium, som I aldrig før tog imod, så finder I jer bare pænt i det.

Nu mener jeg ikke, at jeg står tilbage i noget i forhold til disse superapostle.¹⁰³ Om end jeg kan være amatøragtig¹⁰⁴ i talekunst, er jeg det ikke i kundskab. Tværtimod har vi i ét og alt givet den til kende for jer på alle måder. Eller var det forkert af mig at ydmyge mig selv, for at I kunne ophøjes, da jeg forkyndte Guds evangelium for jer kvit og frit? Andre forsamlinger har jeg nærmest udplyndret ved at tage imod løn fra dem for at tjene jer, og da jeg var hos jer, lå jeg ingen til byrde, skønt jeg led afsavn, for disse afsavn opfyldte de brødre, som kom fra Makedonia. I alle forhold vogtede jeg mig for at ligge jer til byrde, og det vil jeg også gøre fremover.

Så sandt sandheden om Messias er i mig, skal denne min ros ikke ophøre i hele Akaja. Hvorfor? Fordi jeg ikke elsker jer? Gud ved besked! Nej, hvad jeg gør, det vil jeg fortsat gøre for at kunne rive tæppet væk under dem, der søger en anledning, så de kan rose

¹⁰³ *hyperlian apostolån* – egentlig overmåde apostle

¹⁰⁴ Idiâtes – egentlig privatmand (idiot).

sig af at blive betragtet som vores ligemænd. Den slags mennesker er falske apostle, svigefulde arbejdere, som påtager sig skikkelse af Messias' apostle. Og det er intet under, for selv Satan påtager sig jo skikkelse af lysets engel, så det er ikke så underligt, hvis også hans tjenere påtager sig skikkelse af retfærdigheds tjenere. De skal nok få, hvad de har fortjent!

Forsvar for tjenesten

Jeg gentager: Ingen skal anse mig for en tåbe, men hvis ikke det kan være anderledes, så accepter mig da som en tåbe, så også jeg kan rose mig bare lidt. Hvad jeg siger, siger jeg ikke i henhold til vor Herre, men som i dårskab – ja, i selvforherligende praleri. Eftersom så mange praler af det ydre¹⁰⁵, gør jeg det også.

Det er jo nydeligt som I finder jer i tåberne, når I nu er så kloge. Når nogen slavebinder jer, når nogen opsluger jer, udnytter jer, undertrykker jer – ja, når nogen slår jer i ansigtet, så finder I jer bare i det. Jeg skammer mig ved at sige det.

Vi har været svage. Men hvad end man måtte prale med – jeg taler i dårskab – det samme praler jeg af. Er de hebræere? Også jeg. Er de israelitter? Også jeg. Er de Abrahams børn? Også jeg. Er de Messias' tjenere? Nu rabler det for mig, men det er jeg endnu mere, vil jeg påstå. Med langt mere slid, langt flere fængslinger, langt flere slag – ofte i livsfare. Af judæere fik jeg fem gange fyrre minus ét slag. Tre gange blev jeg slået med stok. Én gang blev jeg stenet. Tre gange har jeg lidt skibbrud, og jeg har tilbragt et døgn på åbent hav. Ofte i fare på rejser, på floder, blandt røvere, blandt mine egne landsmænd, blandt

andre folk, i by og i ørken og til havs – blandt falske brødre, under slid og slæb, i søvnløse nætter – ofte under sult og tørst – ofte under faste, frysende og nøgen.

Dertil kommer det daglige pres på mig i form af bekymringen for alle forsamlingerne.

Hvem er skrøbelig uden at jeg også er det? Hvem bringes til fald, uden at jeg raser over det? Er der endelig noget at rose sig af, må det være afmagten. Vor Herre Jesu Gud og far, som er velsignet i evigheder, ved, at jeg ikke lyver.

Nå ja, i Damaskus bevogtede kong Aretas' guvernør damaskenernes by for at gribe mig, så jeg blev firet ned gennem en luge i muren og undslap hans hænder.

Om magtesløshedens magt

Nuvel, man bør altså rose sig. Ikke fordi det gavner noget, men nu kommer jeg til syner og åbenbaringer fra vor Herre. Jeg ved besked om et menneske i Messias.¹⁰⁶ For fjorten år siden – om det var i kroppen, ved jeg ikke, – om det var udenfor kroppen, ved jeg heller ikke, kun Gud ved det – blev dette menneske grebet og ført til den tredje himmel. Og jeg ved om dette menneske – om han var i kroppen, ved jeg ikke – om han var udenfor kroppen, ved jeg heller ikke, kun Gud ved det – at han blev ført til Paradiset, og han hørte uudsigelige ord, som det ikke er tilladt noget menneske at udtale.

Af sådan et menneske vil jeg rose mig, men af mig selv vil jeg ikke rose mig, med mindre det er af min magtesløshed. Skulle jeg endelig ønske at rose mig selv, ville det vel ikke være helt forkert, for jeg ville jo blot sige sandheden. Men jeg skal nok skåne jer, så ingen skal

¹⁰⁵ Egentlig: 'ifølge kødet'

¹⁰⁶ Sandsynligvis under opholdet i Jerusalem – jf. Galaterbrevet 1,18-19. Taler Paulus om sig selv eller muligvis om Jakob, Jesu bror?

få højere tanker om mig, end hvad han selv ser i mig eller hører af mig.

Og for at jeg ikke skal hovmode mig af en overflod af åbenbaringer, blev der givet mig en torn i kødet – en Satans engel til at slå mig i ansigtet – så jeg ikke skulle hovmode mig. På grund af den har jeg tre gange anråbt Herren for at komme af med den, og han svarede mig *”Min nåde er dig nok, for min styrke fuldbyrdes i din svaghed.”*

Så nu vil jeg med største fornøjelse rose mig af mine svagheder, så at Messias’ styrke må tage bolig i mig. Derfor har jeg det godt i magtesløsheden, under fornærmelser, i nød og under forfølgelser og i angst for Messias’ skyld, for netop i min magtesløshed er jeg stærk.

Svar på tiltale

Jeg er altså blevet en tåbe. I tvang mig til det. Det var jo egentlig mig, der skulle anbefales af jer, for om end jeg intet er, står jeg ikke tilbage i noget for disse superapostle. Beviset på mit apostolat blev jo fremført iblandt jer igen og igen både ved tegn og undere og mægtige gerninger. Hvad er det egentlig, der gør, at I er stillet ringere end de øvrige forsamlinger – bortset fra at jeg ikke har ligget jer til byrde? Tilgiv mig denne uret!

Se, nu er det tredje gang, jeg er klar til at komme til jer, og jeg vil ikke være til besvær. Jeg går jo ikke efter jeres penge, men efter jer selv. Børnene skylder jo ikke at lægge noget til side til forældrene – det skylder forældrene til gengæld børnene. Og jeg vil med største fornøjelse yde ofre – ja, ofre mig selv for jeres sjæles skyld. Når jeg elsker jer i den grad, skal jeg da elskes mindre for det? Men lad det nu ligge.

Nuvel, så har jeg ikke ligget jer til byrde, men som den snedige rad, jeg er, har jeg måske

alligevel fanget jer med list? Jeg har måske udbyttet jer gennem nogle af dem, jeg sendte til jer? Jeg opfordrede Titus og sendte ham af sted sammen med vores bror. Titus udnyttede jer vel ikke? Færdedes vi ikke i den samme ånd – fulgtes vi ikke i samme spor? Lige siden har I ment, at vi forsvarede os overfor jer – men nej, vi taler for Guds ansigt – alt sammen, I elskede, til jeres opbyggelse.

Om det næste møde

Når jeg kommer, er jeg bange for, at jeg nok ikke finder jer sådan, som jeg ønsker det, og at I nok heller ikke finder mig, sådan som I ønsker det – at der skal herske kiv, jalousi, raseri, intriger, bagtalelser, sladder, opblæsthed og forvirring. Jeg er bange for, at min Gud, når jeg kommer igen, ydmyger mig for jer, så jeg skal sørge over mange af dem, som har forbrudt sig uden at angre den urenhed og hor og skamløshed, de har begået.

For tredje gang kommer jeg til jer. Tja, *ved to og tre vidners mund skal ethvert udsagn afgøres*. Jeg har sagt det før, da jeg var hos jer anden gang, og nu siger jeg det igen som fraværende til dem, der førhen har forbrudt sig og til alle andre, at når jeg kommer igen, vil jeg ikke vise skånsel. For I kræver bevis på den Messias, som taler i mig, og som ikke er magtesløs overfor jer, men stærk. For selv om han også blev korsfæstet i magtesløshed, så lever han i Guds kraft. Også vi er svage i ham, men vi skal leve ved ham af Guds kraft. Ransag jer selv, om I lever i hengivenhed – prøv jer selv! Eller anerkender I ikke for jeres eget vedkommende, at Jesus, Messias lever i jer? Hvis ikke er I fortabte! Jeg håber dog, I vil erkende, at *vi* ikke er fortabte.

Indtil da beder vi Gud om, at I intet ondt må gøre – ikke for at *vi* skal fremstå som dydige, men for at I må gøre det gode, om så også det

viser sig, at *vi* er fortabte. *Imod* sandheden formår vi jo intet at gøre - kun *for* den. Vi glæder os jo, når vi er magtesløse og I er de stærke, og vi beder om, at I må blive fuldkomne. Derfor skriver jeg dette, mens jeg er borte fra jer, for at jeg ikke, når jeg er hos jer, skal handle for strengt imod jer ved den magt, som vor Herre gav mig - magten til at bygge op og ikke til at rive ned.

Til slut, kære brødre, glæd jer!

Vær fuldkomne.

Lad jer retlede. Lad jer formane.

Vær enige.

Hold fred og kærlighedens og fredens Gud vil være med jer.

Hils hinanden med et helligt kys!

Alle de hellige hilser jer!

Vor Herre Jesus, Messias' nåde,

Guds kærlighed

og åndens fællesskab

være med jer alle!

Brevet til romerne

Paulus – slave af Jesus Messias,
kaldet til apostel,
håndplukket til Guds evangelium,
som han tidligere bekendtgjorde gennem sine
profeter
i hellige skrifter angående sin søn,
som blev født som et menneske¹⁰⁷ af Davids
slægt -
som blev erklæret virkelig Guds søn
ifølge helligheds ånd ved opstandelse af døde
- vor Herre Jesus Messias,
gennem hvem vi har modtaget tilladelse og
apostolat
til at skabe hengiven opmærksomhed for
hans navns skyld
i alle folk, blandt hvem også I tilhører Jesus,
Messias' kaldede.

Til alle Guds elskede, kaldede og hellige i
Rom.

Nåde være med jer og fred fra Gud vor far og
vor Herre Jesus, Messias!

Først takker jeg min Gud i Jesus, Mes-
sias for jer alle, fordi jeres inderlige
hengivenhed proklameres i hele ver-
den. For Gud skal vide – ham, jeg tjener i ån-
den ved evangeliet om hans søn – hvor uaf-
deligt jeg tænker på jer til alle tider i mine
bønner, idet jeg beder om, at det snart engang
må lykkes mig ved Guds vilje at komme til
jer. For jeg længes efter at se jer, så jeg kan
meddele jer en og anden åndelig nådegave til
jeres opbyggelse – eller rettere: så vi gensidigt
opbygges hos jer ved gensidig tillid – både je-
res og min.

Jeg vil ikke, at I skal være uvidende om, kære
brødre, at jeg ofte har sat mig for at komme
til jer – dog hidtil er jeg blevet forhindret – for

at jeg også hos jer kunne høste frugt ligesom
hos de øvrige folk. Både til hellenere og til
barbarer, både til vise og tåbelige står jeg i
gæld. Således er jeg for mit vedkommende
klar til at forkynde evangeliet for jer i Rom.

Om tillid til evangeliet – og mistillid
Jeg skammer mig nemlig ikke over evange-
liet. Det er jo en Guds kraft til frifindelse for
enhver, der hengiver sig til det – i første om-
gang for judæere og nu også for hellenere.
For Guds retfærdighed åbenbares deri fra
først til sidst gennem inderlig hengiven-
hed,¹⁰⁸ som skrevet står: *”Men den retfærdige
skal leve i kraft af hengivenhed.”*

1. Guds vrede derimod åbenbares fra himlen
over enhver ugudelighed og uret blandt men-
nesker, som uretmæssigt undertrykker sand-
heden. Gudserkendelsen er jo ellers klar nok
hos dem, eftersom Gud selv har tydeliggjort
den for dem. For hans usynlige væsen, som
siden verdens skabelse har kunnet iagttages i
skaberværket, ses tydeligt – både hans evige
kraft og guddommelighed, så de er uden
undskyldning.

Selv om de altså kendte Gud, lovpriste og
takkede de ham ikke som Gud, men deres
tanker blev tomme, og deres uforstandige
hjerter blev formørket. De påstod at være vise,
men blev dog tåber, og de udskiftede den
uforgængelige Guds stråleglans med noget,
der forestillede et billede af et forgængeligt
menneske - af bevingede væsner, pattedyr og
krybdyr.

Derfor overgav Gud dem til deres hjerters be-
gær – til urenhed, så deres legemer vanære-
des iblandt dem. De ombyttede Guds sand-
hed med løgnen og dyrkede og tjente skab-
ningen frem for skaberen – han, som er vel-
signet i al evighed. Amen.

¹⁰⁷ Egentlig: efter kødet

¹⁰⁸ Egentlig: fra tro til tro

Begæret som Guds straf

Således overlod Gud dem til vanærende lidenskaber, så både deres kvinder ombyttede den naturlige seksualitet med den unaturlige, og også mændene sagde farvel til den naturlige seksualitet med kvinden og blev optændt af deres begær efter hinanden, så mænd gennemførte skamløse handlinger med mænd og på egen krop fik løn som forskyldt for deres vildfarelse.

Og eftersom de ikke værdsatte den sande gudserkendelse, overlod Gud dem et forkasteligt sind, så de udførte det usømmelige, opfyldt med al slags uret, ondskab, begær, slethed, fulde af misundelse, mord, strid, bedrag, ondsindethed - bagvaskere, nedrakere, gudsforagtere, voldsmand, hovmodige, pralhalse, sleske, ulydige mod forældre, uforstandige, upålidelige, uhengivne, ubarmhertige. Skønt de udmærket kender Guds dom, at de, som øver den slags ting, fortjener døden, udøver de dem ikke blot selv, men giver også deres bifald til dem, der gør det.

Om at dømme og selv blive dømt

Derfor er du uden undskyldning, kære menneske! Ja, det er enhver som dømmer, for den dom, du dømmer den anden med, fordømmer dig selv. Du, som dømmer, gør jo de samme ting. Men vi ved, at *Guds* dom er sandhed, og den kommer over dem, der gør den slags ting. Eller regner du med, kære menneske, der dømmer dem, der udøver den slags ting og selv udøver dem, at du skal undslippe Guds dom? Eller ringeagter du hans venligheds og overbærenheds og tålmodigheds rigdom uden at ane, at Guds godhed burde lede dig til omvendelse? Nej, med din stivnakkeheds og dit ubøjelege hjerte samler du dig vrede på Vredens Dag, hvor Guds retfærdige dom skal åbenbares - den dom, som

vil give enhver igen i henhold til hans gerninger: Evtigt liv til dem, der med udholdenhed i god gerning stræber efter ære og agtelse og uforgængelighed - vrede og forbitrelse over dem, som af selviskhed og ulydighed mod sandheden lader sig besnære af uretten.

Alle er under loven

På den dag, hvor Gud ifølge mit evangelium i Messias Jesus dømmer, hvad mennesker gemmer på, skal trængsel og angst komme over enhver menneskesjæl, som udøver det onde - i første omgang over judæere, men jo også over hellenere. Men ære og agtelse og fred over enhver, som udøver det gode - i første omgang over judæere, men også over hellenere. Der er nemlig ikke personsanseelse hos Gud.

2. For de, som syndede uden lov, skal også gå til grunde uden lov, og de som syndede under Loven, vil også blive dømt ved Loven. Det er jo ikke dem, der *hører* Loven, der er retfærdige for Gud, men de, der *holder* Loven vil blive anset for retfærdige. Når folk, som ikke har Loven, af naturen overholder Loven, så er de i sig selv en lov, skønt de ikke har Loven; derved beviser de, at lovoverholdelsen er skrevet i deres hjerter, og deres samvittighed bevidner det også, når deres tanker skiftevis er anklagende eller forsvarende.

Om den sande omskærelse

Men når du kalder dig judæer og stoler trygt på Loven og roser dig af Gud og kender hans vilje og værdsætter det væsentlige som én, der er oplært af Loven og stoler på, at du er vejleder for blinde - et lys for dem, der sidder i mørke, uforstandiges opdrager, umyndiges lærer med forståelse for indsigten og sandheden i Loven - du, som således belærer andre, du belærer ikke dig selv. Så han, der

prædiker, at man ikke må stjæle, selv stjæler – han, der siger, at man ikke må bryde ægteskabet, han bryder selv ægteskabet – han, der afskyr afgudsdyrkelsen, han plyndrer selv templer. Så du, som roser dig af Loven, vanærer Gud gennem din lovovertrædelse. *"På grund af dig bespottes Guds navn blandt folkene,"* som skrevet står.

Vel gavner omskærelse, for så vidt du holder Loven, men overtræder du Loven, er din omskærelse forvandlet til forhud. Så hvis forhuden så at sige overholder Lovens forskrifter, vil denne forhud så ikke blive anset for omskåret? Og den naturlige forhud, der opfylder Loven, skal dømmes dig, der på trods af både bogstav og omskærelse overtræder Loven. Ikke i det udvortes er man judæer, ej heller i kraft af den fysiske omskærelse, men den, som er det i det skjulte, er sand judæer. Hjerterets omskærelse er åndelig og ikke bogstavelig. Hans ros kommer ikke fra mennesker, men fra Gud.

Alle er under Guds dom

3. Så hvad er judæerens fortrin – eller hvad gavner omskærelsen? Meget i alle måder. Først og fremmest, at de jo blev betroet Guds fortælling. Men hvad så når nogle nu var troløse? Deres troløshed ophæver vel ikke Guds trofasthed? Langtfra! Gud er sanddru, om så ethvert menneske er en løgner, som skrevet står: *"For at du må kendes retfærdig ved din tale og dine sejre, når man går i rette med dig."* Men hvad så hvis vores uretfærdighed fremkalder Guds retfærdighed? kunne man spørge. Gud er vel ikke uretfærdig, når han lader straffen ramme (jeg taler i henhold til menneskelig logik)? Langtfra! Hvordan

skulle Gud ellers dømmes verden? Hvis Guds sandhed ved min løgn blev til endnu mere guddomsglans, hvorfor dømmes jeg da stadig for mine synder? Og hvorfor så ikke "gøre det onde, så det gode kan komme frem," sådan som det spottende hedder sig om os, og som nogle påstår, at vi siger? Dommen over den slags er velfortjent.

4. Hvad nu? Fremhæver vi os selv som judæere? Slet ikke. Lige før anklagede vi jo både judæere og hellenere for alle at være underlagt synden, som skrevet står:

*"Der er ingen retfærdig – ikke én!
Den forstandige findes ikke –
ej heller den, der søger Gud.
Alle har vendt sig bort –
på én gang blev de gjort uduelige.
En, der gør gavn, findes ikke – der er ikke én!
Deres svælg er en åbnet grav,
med deres tunger udtænker de list,
der er slangegift bag deres læber,
deres mund er fuld af hævn og bitterhed,
deres fødder er hurtige til at udgyde blod –
ruin og elendighed følger i deres spor,
og de kendte ikke fredens vej.
Der er ingen gudsfrygt for deres øjne."*

Alle frifindes i kraft af hengivenhed

Dog ved vi, at hvad Loven siger, siger den til dem, der er under Loven, for at hver mund må lukkes, og hele verden må stå som skyldig overfor Gud. Derfor: Gennem lovoverholdelse skal ingen i hele verden¹⁰⁹ blive frifundet¹¹⁰ for hans ansigt; gennem Loven får man nemlig kun erkendelse af sin synd.

Men nu er Guds retfærdighed blevet åbenbaret uden lov, bevidnet af både Loven og Profeterne: Guds retfærdighed i kraft af Jesus,

¹⁰⁹ Egentlig: ikke af alt kød

¹¹⁰ *dikaiôtes* – egentlig kendes retfærdig. Jeg bruger som regel begrebet 'frifindelse' i stedet for 'retfærdiggørelse'. Jf note 69.

Messias' hengivenhed til *alle*, der hengiver sig til ham. Der er *ingen* forskel. *Alle* har jo syndet og savner stråleglansen fra Gud, men frikendes ganske ufortjent i kraft af hans nåde ved at blive løskøbt gennem Jesus, Messias. Ham fremstillede Gud som en nådestol¹¹¹ - båret af hengivenhed mod hans blod - for dermed at bevise sin retfærdighed ved at tilgive de tidligere begåede synder. Ved Guds barmhjertighed viste han sin retfærdighed her i vores tid, så han både selv kan stå som retfærdig og samtidig frikende den, der lever i kraft af Jesu hengivenhed.

Hvad bliver der så af din ros? Den er udelukket! På hvilken måde? Gennem lovoverholdelse? Nej, ved hengivenhedens lov. Vi mener altså, at et menneske frifindes alene ved hjælp af inderlig hengivenhed - uden nogen lovoverholdelse. Eller er Gud kun judæeres Gud? Er han ikke også andre folks? Jo, også andre folks så sandt som Gud er den Gud, der vil frifinde omskårne såvel som uomskårne¹¹² alene i kraft af deres hengivenhed. Gør vi så Loven ugyldig til fordel for hengivenheden. Langtfra! Nej, vi stadfæster Loven!

Om Abrahams hengivenhed

Tag nu vores kødelige forfar, Abraham. Hvad mener vi, han har opnået? Ja, hvis Abraham blev erklæret retfærdig i kraft af sine gerninger, har han grund til at være stolt - dog *ikke* overfor Gud. Hvad siger nemlig skriften?

"Abraham hengav sig til Gud, og derfor blev han anset for retfærdig." Den, der arbejder, får ikke sin løn af storsind, men efter fortjeneste. Den, der ikke arbejder, men som hengiver sig til ham, der erklærer den gudløse retfærdig, hans hengivenhed er bevis på hans retfærdighed. Og David anser jo også det menneske

for velsignet, som Gud kender retfærdigt uden gerninger:

"Velsignede er de, hvis overtrædelser blev tilgivet - de, hvis synd skjules."

Velsignet er den mand, hvis synd Gud ikke tilregner ham."

Gælder denne velsignelse nu kun de omskårne eller også dem med forhud? Det hedder jo: *"Hengivenheden blev regnet Abraham til retfærdighed."* Hvordan tilregnet? Som omskåren eller med forhud? Ikke som omskåren, men netop med forhud! Og han modtog omskærelsens tegn som et segl på retfærdighed i kraft af sin hengivenhed, endnu mens han havde forhud, så han kunne blive stamfar til alle, som hengiver sig til Gud, så de kunne erklæres retfærdige på trods af forhud.

Og han blev også stamfar til de omskårne - det vil sige dem, som ikke blot er omskårne, men som også følger i sporet af vor far Abrahams hengivenhed, dengang han havde forhud. Det var altså ikke gennem Loven, løftet til Abraham eller hans afkom blev givet, at han skulle arve jorden, men gennem den retfærdighed, hans hengivenhed forlenede ham med. Så hvis det kun er dem, der lever på Loven, der er arvinger, er hengivenheden gjort til skamme og løftet gjort ugyldigt.

Loven medfører straf¹¹³, men hvor der ikke er nogen lov, er der heller ingen lovovertrædelse. Derfor udsprang det alt sammen af hengivenhed mod Gud, for at nåden kunne blive virksom, så løftet kunne stå fast for hele afkommet - ikke kun for ham, der lever på Loven, men også for ham, der lever på Abrahams hengivenhed til Gud - han, som er far til os *alle*, som skrevet står: *"Jeg har gjort dig til far for mange folk"* - med ansvar overfor den

¹¹¹ *hilasterion*: det store guldlåg på Pagtens Ark, der på forsoningsdagen (Jom Kippur) bestænkes med forsoningsofrets blod.

¹¹² Egentlig: omskærelse og forhud.

¹¹³ Egentlig: fremkalder vrede

Gud, han hengav sig til – den Gud, som gør de døde levende, og som kalder det, som ikke er, til live.

Fra håbløshed til håb hengav han sig, så han blev far til mange folk, i henhold til det, som blev sagt: *"Således skal dit afkom blive."* Og hans hengivenhed vaklede ikke, skønt han så, hvordan hans eget legeme var nærmest dødt – han var omkring hundrede år – ligesom Saras henvisnende livmor. Men Guds løfte end ikke overvejede han af mangel på hengivenhed. Tværtimod hentede han styrke i hengivenheden, gav Gud æren, fuldkommen overbevist om, at det, Gud havde lovet, det var han også i stand til at holde. Derfor blev det regnet ham til retfærdighed.

Imidlertid blev det ikke skrevet alene for hans skyld, at det blev 'tilregnet' ham, men også for vores skyld - vi, som tilregnes retfærdighed, for så vidt som vi hengiver os til ham, der oprejste vor Herre Jesus af døde – han, som blev udleveret på grund af vore overtrædelser, og som blev oprejst, så vi kunne blive frifundet.

Fred gennem forsoning

5. Således frikendt på grund af vores hengivenhed har vi fred med Gud i kraft af vor Herre Jesus, Messias. Gennem ham har vi også fået adgang til den nåde, vi lever i og kan rose os af håbet om Guds stråleglans. Ja, ikke alene det. Vi kan også rose os af trængslerne, for vi ved, at trængslen bevirker udholdenhed, udholdenheden karakterfasthed, karakterfastheden håb. Og håbet bliver ikke til skamme, for Guds kærlighed er allerede blevet udgydt i vore hjerter gennem hellig ånd, som *er* skænket os. For mens vi endnu var svage, døde Messias dengang for gudløses skyld.

Det er ikke mange, der vil dø for en retfærdig. Og selv om nogen også tør dø for den gode, så viser Gud *sin* kærlighed mod os der ved, at Messias døde for os, mens vi endnu var forbrydere. Da vi allerede nu er blevet frikendt i kraft af hans lidelse¹¹⁴, hvor meget mere skal vi da ikke blive frikendt fra den kommende vrede i kraft af ham. Hvis vi altså blev forsonet med Gud gennem hans søns død, mens vi var Guds fjender, hvor meget mere skal vi da ikke som forsonede blive frikendt ved hans liv. Ja, ikke alene det. Vi kan tilmed være ganske fortrøstningsfulde ved Gud i kraft af vor Herre Jesus, gennem hvem vi blev forsonede.

Om Adam og Messias – død og liv

6. Ligesom synden kom ind i verden gennem ét menneske, kom også døden i kraft af denne synd. På den måde trængte døden igennem til alle mennesker, fordi alle syndede. Indtil Loven kom, var der godt nok synd i verden, men disse syndere blev ikke tilregnet, eftersom der ikke var nogen lov. Døden derimod herskede fra Adam indtil Moses, også over dem, der ikke havde syndet i lighed med Adams synd - han, der er som en skitse af ham, som skulle komme - bortset fra at hans synd var vidt forskelligt fra nådens frie gave. Om end de mange døde ved den ene fald, er Guds nåde og den frie gave ved det andet menneske, Jesus, Messias, blevet så meget mere overvældende. Og med den frie gave forholder det sig ikke som med resultatet af den ene, der syndede. For nok førte dommen over den ene til fordømmelse, men den overvældende gave som reaktion på de manges overtrædelser, førte til frifindelse. Hvis døden altså herskede gennem den ene på grund af hans synd, hvor meget mere skal

¹¹⁴ Egentlig: blod

livet så ikke herske over dem, der får retfærdighedens overvældende gave til overflod, gennem den anden, Jesus, Messias.

Nå, men altså: ligesom den enes synd førte til fordømmelse for alle mennesker, således førte den andens retfærdighedshandling til frifindelse, ja, til liv for alle mennesker. Ligesom de mange ved det ene menneskes ulydighed blev fremstillet som forbryder, således skal også de mange fremstilles som retfærdige i kraft af den andens lydighed. Loven kom til, for at synden kunne blive utvetydig, men hvor synden blev utvetydig, kom nåden til i overflod. Ligesom synden havde hersket ved hjælp af døden, kunne nåden herske ved hjælp af frifindelsen til evigt liv i Jesus, Messias vor Herre.

Opstandelseslivet

7. Hvad betyder det så? At vi skal forblive syndere for at nåden kan blive des større? Langtfra! Vi, der er døde fra vore synder, hvordan skulle vi stadig kunne leve i dem? Eller ved I ikke, at vi, der er blevet døbt til Messias Jesus, er blevet døbt til hans død? Vi er altså blevet begravet sammen med ham gennem dåben til døden, for at vi - ligesom Messias blev oprejst af døde ved vor fars guddomsglans - skal leve et helt nyt liv. Er vi blevet forenet ved en død, der ligner hans, er vi det også ved opstandelsen.

Dette ved vi, at vort gamle jeg er blevet korsfæstet sammen med ham, for at det forbryderiske legeme kunne blive tilintetgjort, så vi ikke længere var slaver af synden. Er man først død, er man jo befriet for synd. Så hvis vi er døde med Messias, har vi tillid til, at vi også skal leve med ham - vel vidende, at den Messias, der er oprejst af døde, ikke mere dør. Døden hersker ikke længere over ham. Den død, han døde, døde han for synden, én

gang for alle, men det liv, han lever, lever han for Gud. Således også med jer. I skal anse jer selv for døde for jeres synd, men levende for Gud i Messias Jesus vor Herre.

Lad ikke synden herske i jeres dødelige legeme, så I adlyder deres begæring, og stil ikke jeres lemmer til rådighed for synd som våben for uretten - nej, stil jer selv til rådighed for Gud som levende, der er opstået af døde og brug jeres lemmer som retfærdigheds våben for Gud. Jeres synd skal ikke bestemme over jer, for I er ikke under lov, men under nåde.

Fred til helligelse

Hvad så? Skal vi bare synde, eftersom vi ikke er under lov, men under nåde? Nej, nej! Ved I da ikke, at når I stiller jer til rådighed for nogen som lydige slaver, så *er* I faktisk slaver for ham, I adlyder - hvad enten det er synd, som fører til død eller lydighed, som fører til retfærdighed?

Men tak til Gud, fordi I, som var slaver af jeres synd, blev inderligt hengivne mod den form for lære, I fik betroet. Frikendt for jeres synd er I blevet slaver for retfærdigheden. Ja, jeg siger det ligeud på grund af jeres svagheit for det legemlige begær: ligesom I før har stillet jeres lemmer til rådighed som slaver for urenheden og for den ene lovløshed efter den anden, så stiller I nu jeres lemmer til rådighed som slaver for den retfærdighed, der fører til helligelse.

Dengang I var slaver af synd, var I selvfølgelig frie i forhold til retfærdigheden, men hvad var frugten af det? Forhold, som I nu skammer jer over. Konsekvensen af dem var jo død. Men nu, hvor I er blevet frikendt for jeres synd og er blevet slaver af Gud, har I jeres frugt, der fører til helligelse med det evige liv for øje. For synd koster livet, mens Guds frie

nådegave er evigt liv i Messias Jesus vores Herre.

Frihed fra loven gennem Jesu død

8. Eller ved I ikke, kære brødre (her taler jeg til lovkyndige), at Loven hersker over mennesket, så længe det lever? Den underordnede gifte kvinde er for eksempel bundet ved lov til sin mand, så længe han lever, men hvis manden dør, er hun løst fra ægteskabsloven.¹¹⁵ Så altså, hvis manden lever, vil hun gå for at være ægteskabsbryder, hvis hun bliver en anden mands. Kun hvis manden dør er hun fri af Loven, og så er hun ikke blevet ægteskabsbryder ved at blive en anden mands. Således er det også med jer, mine kære brødre. I er døde for Loven gennem Messias' legemlige død, så I kunne tilhøre en anden, nemlig ham, der blev oprejst af døde, for at vi skulle bære frugt for Gud. Dengang vi endnu fulgte vort verdslige begær, virkede de svigefulde lidenskaber ved hjælp af Loven i vore lemmer, så vi bar frugt til døden. Men nu er vi løst fra Loven, afdøde fra det, der før holdt os fast, så vi kan være tjenere for åndens friske pust og ikke for støvede, lovparagraffer.

Loven opvækker synd, der fører til død

9. Hvad skal vi så sige? Er Loven synd? Langt fra! Tværtimod ville jeg ikke kende til nogen synd, hvis det ikke var for Loven, og jeg kendte ikke til begær, hvis ikke Loven sagde: "*Du må ikke begære!*" Da synden imidlertid havde fået anledning gennem buddet, frembragte det al slags begær i mig - uden lov er mine synder nemlig døde.

Engang levede jeg uden lov. Men da buddet kom, opdagede jeg min synd - og så døde jeg. Det viste sig nemlig, at buddet, som var

skabt til liv, i virkeligheden førte til død. Da min synd fik anledning, bedrog den mig gennem buddet - ja, derved slog den mig ihjel. Så vel er Loven hellig, og buddet er helligt og retfærdigt og godt. Var det så det gode, der blev min død? Langt fra! Nej, det var synden! Det var for at min synd kunne blive udstillet, eftersom den ved hjælp af den gode lov blev til min død, så synd kunne vise sig for alvor syndige gennem buddet.

Kampen mellem ånd og legeme

Vi ved, at Loven er åndelig, mens jeg selv er legemlig - prisgivet min synd. Jeg forstår jo ikke, hvad jeg laver, for det, jeg vil, det gør jeg ikke, men det, jeg afskyr, det gør jeg. Hvis jeg gør det, jeg ikke vil, er jeg enig med Loven om, at den er god. Men nu er det ikke mere mig, der handler, men forbryderen, der bor i mig.

10. For jeg ved, at i mig - det vil sige i mit legemlige jeg - bor der intet godt. At ville det gode ligger mig nær, men ikke at gennemføre det, for det gode, jeg gerne vil, gør jeg ikke, men det onde, som jeg ikke vil, det gør jeg. Men hvis det, jeg ikke vil, er det, jeg gør, så er det ikke længere mig, der gør det, men forbryderen, som bor i mig.

Der gælder altså den lov for mig, når jeg gerne vil gøre det gode, at jeg foretrækker det onde. For i mit indre menneske glæder jeg mig over Guds lov, men jeg ser en anden lov i mine lemmer - en lov som fører krig mod Loven i mit sind, og som tager mig til fange ved syndens lov, som er i mine lemmer. Mit egentlige jeg tjener altså Guds lov med mit sind, men med mit legemlige jeg tjener jeg syndens lov.¹¹⁶ Jeg arme menneske! Hvem

¹¹⁵ Egentlig: mandens lov

¹¹⁶ Jeg har fulgt de teologer, der har flyttet v. 25b tilbage til v. 23, hvilket giver en sammenhæng i afsnittet, som

ikke var der før - antageligt på grund af en simpel fejlskrivning.

skal udfri mig af dette dødens legeme? Tak til Gud i Jesus, Messias vor Herre!

Friheden ved Guds søn

Men nu er der altså ingen fordømmelse for dem, der lever i Messias Jesus – dem, der ikke følger det verdslige begær, men lever efter ånden. For livets ånds lov har i Messias Jesus frikendt mig fra syndens og dødens lov.

11. Det, som Loven ikke formåede, fordi den var magtesløs på grund af det verdslige begær – det gjorde Gud, da han sendte sin egen søn i en synders legemlige skikkelse for vores synders skyld. Dermed fordømte han den synd, der ligger i det verdslige begær, så Lovens krav kunne opfyldes ved os, der ikke følger det verdslige begær men lever efter ånden. De, der følger det verdslige begær, tænker kun på begær, men de, der lever efter ånden, higer efter det åndelige, for begærets inderste væsen er død, men åndens væsen er liv og fred. Således er begærets væsen fjendskab mod Gud – eller rettere mod Guds lov, eftersom det ikke vil bøje sig, hvad det heller ikke kan. De, der bare følger deres begær, kan aldrig behage Gud.

I følger ikke jeres begær, men ånden – hvis Guds ånd altså bor i jer. Hvis nogen ikke har Messias' ånd, så tilhører han ham ikke. Men hvis Messias råder i jer, er legemet måske nok dødt på grund af jeres synd, men ånden lever på grund af retfærdighed. Og hvis ånden fra ham, der oprejste Jesus af døde, bor i jer, så vil han, som oprejste Messias af døde, også gøre *jeres* dødelige legemer levende gennem hans ånd, som bor i jer.

Åndens frugt er barnekår med arveret
Altså, kære brødre, skylder vi ikke vort legeme at leve i følge det verdslige begær. For

hvis I lever for at opfylde jeres begær, kommer I til at dø. Men hvis I ved hjælp af ånden slår legemets gerninger ihjel, skal I leve. De, som ledes af Guds ånd, de er nemlig Guds sønner. I fik jo ikke en slaveånd, så I skulle frygte på ny, nej, I fik en ånd, der giver status som sønner af huset, og i den ånd råber vi *Abba*, vor far. Ånden selv vidner sammen med vores ånd om, at vi er Guds børn, men er vi børn, er vi også arvinger – Guds arvinger og Messias' medarvinger, så sandt vi lider sammen, for at vi også kan blive herliggjort sammen.

12. Jeg mener nemlig, at lidelserne i denne tid ikke er noget i forhold til den kommende guddomsglans, der skal åbenbares os.

Verden længes efter evangeliet

Skabningen er på udkig efter åbenbaringen af Guds sønner,¹¹⁷ for skabningen blev underlagt forgængelighed – ikke frivilligt, men på grund af ham, der underlagde sig den i det håb, at også skabningen selv vil blive befriet fra forgængelighedens slaveri til frihed ved Guds børns strålende lys.

Vi ved jo nok, at hele skabningen sukker og vander sig indtil nu – ja, ikke blot den, men også vi selv, der bærer åndens første frugt – selv *vi* sukker ved os selv, mens vi stadig venter på at blive sønner – på vore legemers udfrielse. Til det håb blev vi befriet, men et synligt håb er ikke et håb. Hvem håber på det, han allerede ser? Kun når vi håber på det, vi *ikke* ser, venter vi på det med udholdenhed.

På samme måde griber ånden fat om vor magtesløshed, for hvad vi retteligt bør bede om, ved vi ikke, men ånden selv kommer os til hjælp med uudsigelige sukke, og han, der ransager hjerterne ved, hvad ånden har på

¹¹⁷ Guds rige?

hjerter, da det er ifølge Guds vilje, den kommer hellige til undsætning.

Om Guds forudbestemte kald

Til gengæld *ved* vi, at Gud samvirker alt til bedste for dem, der elsker Gud – dem, der ifølge bestemmelsen er kaldede. Dem, han på forhånd har kendt, har han også på forhånd bestemt til samme skikkelse som hans søns billede, så han kunne være den førstefødte blandt mange brødre. Men dem, han på forhånd har bestemt, dem har han også kaldet, og dem, han har kaldet, har han også frikendt, og dem, han har frikendt, dem har han også herliggjort.

Hvad skal vi sige til alt dette?

Hvis Gud er for os, hvem kan så være imod os?

Han, som jo ikke skånede sin egen søn, men overgav ham for os alle, hvorfor skulle han så ikke skænke os alt med ham?

Hvem vil anklage Guds udvalgte?

Det er jo Gud, der frikender, og hvem kan så fordømme?

Til gengæld var det Messias Jesus, der døde – eller rettere blev oprejst af døde – han, som også sidder ved Guds højre hånd – som også går i forbøn for os.

13. Hvem kan skille os fra Messias' kærlighed?

Trængsel, angst, forfølgelse, sult, nøgenhed, fare eller sværd?

Som skrevet står:

"På grund af dig dræbes vi dagen lang. Vi blev regnet for slagtekvæg."

Men i alt dette har vi mere end sejret gennem ham, der elskede os.

For selv er jeg overbevist om, at hverken død eller liv, engle eller magter,

noget nuværende eller fremtidigt eller kræfter eller det høje eller det dybe eller nogen anden skabning formår at skille os fra Guds kærlighed, som er i Messias Jesus vores Herre.

Sorg over Israel

14. Sandhed taler jeg i Messias – jeg lyver ikke! Min samvittighed vidner sammen med mig ved hellig ånd, om at jeg bærer på en stor sorg og en uophørlig smerte i mit hjerte. Ja, jeg kunne ønske selv at være en forbandelse, udstødt fra Messias for mine brødres skyld – mine kødelige slægtninge. De, som ellers er israelitter – sønner af huset, som har guddomsglansen og pagterne, lovgivningen, gudsyndelsen og løfterne – som har fædre-nes overlevering og fra hvem Messias rent fysisk fremstod – takket være Gud, som er over alle, i evighederne. Amen.

Guds suveræne kald

Men nu skal det ikke forstås sådan, at Guds fortælling er faldet til jorden. For ikke alle dem, der kommer fra Israel, er det sande Israel, så lidt som hele Abrahams afkom er børn af huset, men: *ved Isak skal dit afkom kaldes*. Det vil sige, at ikke alle de børn, der kom til verden, er Guds børn, men kun børn af løftet regnes for hans sande afkom.

Således lød løftet nemlig:

"Ved denne tid vil jeg komme igen, og så vil Sara have en søn."

Det gjaldt ikke alene Sara, men også Rebekka. Lige efter et samleje med vor far Isak, længe før hendes børn var blevet født endsige havde gjort noget godt eller ondt, fik hun at vide, at den ældste skal være den yngstes slave, som skrevet står: *"Jakob elskede jeg, men jeg afskyede Esau."* På den måde kunne Guds

plan opretholdes som *udvælgelse* - altså ikke efter fortjeneste, men ifølge et kald.

Så hvad skal vi sige? Der er da vel ikke uretfærdighed hos Gud? Nej, langt fra! Han siger jo til Moses:

"Jeg forbarmer mig over hvem, jeg vil - jeg får medlidenhed med hvem, jeg vil."

Så det afhænger hverken af menneskers viljestyrke eller stræben, men alene af den Gud, der forbarmer sig. Skriften siger for eksempel til Farao:

"Hertil har jeg ført dig frem, for at jeg gennem dig kunne vise min magt - for at mit navn kunne blive kendt over hele jorden."

Så han forbarmer sig altså over hvem, han vil og han forhærder hvem, han vil.

Gud er Gud!

Nu vil du nok sige til mig: Hvad kan han så bebrejde nogen mere? For hvem kan stå op imod hans vilje? Menneske dog! Hvem er du i grunden, siden du svarer Gud igen? Leret siger vel ikke til den, der formede det: Hvorfor har du formet mig sådan? Eller har pottemageren ikke magt over leret, så han af den samme lerklump kan forme både et fornemt kar og et mere simpelt? Og sæt nu, at den Gud - som ellers er ret god til at vise sin vrede og tilkendegive sin magt - under megen tålmodighed har affundet sig med 'vredens kar', der ellers var gjort klar til at blive kasseret, for dermed at bekendtgøre sin guddommelige rigdom på 'barmhjertighedens kar', som han forud har bestemt til guddomsglans - nemlig os, som han kaldte - ikke blot blandt judæere, men nu også blandt andre folk.

Som han også siger hos Hoseas:

"Jeg vil kalde det folk, som ikke er mit, mit folk - hende, som ikke blev elsket, elsket. Og det skal ske på det sted, hvor det blev sagt til dem:

'I er ikke mit folk' - dér skal de kaldes sønner af den levende Gud."

Og Esajas' jamrer over Israel:

"Om så tallet på Israels sønner var som havets sand, vil kun en sjat blive reddet. Gud vil afslutte regnskabet og gøre kort proces på jorden."

Sådan som Esajas' også har profeteret:

"Hvis ikke Herre Sebaot¹¹⁸ efterlod os afkom, ville vi være blevet som Sodoma - vi ville ligne Gomorra."

Hengivenhed som forargelse for Israel

15. Så hvad skal vi sige? Jo, at folk, som ikke ønskede at blive frikendt, blev frikendt, men det var en frifindelse båret af deres hengivenhed. Israel derimod, der stræbte efter at blive frifundet i kraft af Loven, fandt end ikke frem til Loven. Hvorfor ikke? Fordi det ikke var båret af hengivenhed, men af gode gerninger. De stødte mod den anstødssten, der er skrevet om:

"Se, jeg anbringer en anstødssten i Zion - en forargelsens klippe, og den, som hengiver sig til den, skal ikke blive til skamme."

Retfærdighed i kraft af hengivenhed

Kære brødre. Jeg ønsker af hjertet og beder til Gud om, at de må blive frikendt. Jeg kan nemlig bevidne, at de brænder for Gud, men de savner indsigt, fordi de er uvidende om Guds retfærdighed og går efter at opstille deres egen. De vil ikke bøje sig for Guds retfærdighed. Messias betyder nemlig Lovens opmærksomhed til frifindelse for enhver, der hengiver sig.

¹¹⁸ Et hebraisk låneord, der betyder 'hærskarer', og som ofte bruges som et tilnavn til Gud

Moses skriver ganske vist om den retfærdighed, der kommer af Loven: *"Det menneske, som overholder den, skal leve ved den."*

Men den retfærdighed, der kommer af hengivenhed, siger således:

Sig ikke i dit hjerte:

Hvem skal stige op til himlen? –

det vil sige for at hente Messias ned –

eller hvem vil stige ned i afgrunden? –

det vil sige for at hente Messias op af døde.

Nej, hvad siger den?

Fortællingen er dig nær i din mund og i dit hjerte –

det vil sige fortællingen om hengivenheden, som vi fortæller.

For hvis du med munden bekender,

at Jesus er Herre

og af hjertet hengiver dig til,

at Gud oprejste ham af døde,

så bliver du frikendt.

For med hjertet hengiver man sig til retfærdighed,

med munden bekender man til frifindelse.

Skriften sagde jo:

"Enhver, som hengiver sig til ham, skal ikke blive til skamme."

Et genstridigt folk

Der er ikke forskel på judæere og hellenere.

Den samme er jo alles Herre, der er rig nok

for enhver, der påkalder sig ham. *Enhver, der*

påkalder sig Guds navn, bliver frikendt. Men

hvordan skulle de kunne påkalde én, som de

ikke turde hengive sig til? Hvordan skulle de

kunne hengive sig til én, som de ikke havde

hørt om? Hvordan skulle de kunne høre, hvis

ingen forkyndte? Og hvordan skulle de

kunne forkynde, hvis ikke de blev udsendt?

Som skrevet står:

"Hvor yndefulde er de fodtrin hos dem, der forkynder glædesbudskab!"

Men det var ikke alle, det lyttede til evangeliet.

Esajas' siger jo:

"Herre, hvem troede det, de hørte fra os?"

Så hengivenheden kommer af det, der høres,

og det, der høres, kommer af Messias' ord.

Men *har* de da ikke hørt det, kunne man

spørge? Jo da! *Ud over hele jorden nåede deres*

stemme – til de fjerneste folkeslag deres tale. Og

jeg spørger igen: har Israel da ikke fattet det?

For det første siger Moses:

"Jeg vil vække jeres skinsyge mod et ikke-folk – vække jeres vrede mod et folk af tåber."

Og Esajas' udtaler dristigt:

"Jeg blev fundet af dem, der ikke ledte efter mig – viste mig for dem, der ikke spurgte efter mig."

Og med henblik på Israel siger han:

"Hele dagen rakte jeg mine hænder frem mod et ulydigt og genstridigt folk."

En udvalgt rest

16. Så spørger jeg: Gud har vel ikke forstødt

sit folk? Nej, langt fra! Selv er jeg jo også israelit -

Abrahams afkom af Benjamins stamme.

Nej, Gud har ikke forstødt sit folk, som han

førhen var forbundet med. Eller ved I ikke,

hvad skriften siger ved Elias, hvordan han taler på Guds vegne imod Israel?

"Herre, dine profeter slog de ihjel, de nedbrød dine altre.

Jeg blev ladet alene tilbage, og de stræber mig efter livet."

Men hvad svarer den guddommelige fortælling ham?

"Jeg har sikret mig syv tusind mænd, som ikke har bøjet knæ for Baal."

På samme måde er der også i dag blevet en

rest tilbage, udvalgt på grund af nåde. Men

hvis det er af nåde, er det ikke længere efter

fortjeneste, for så var nåden ikke længere

nåde.

Hvad så? Ja, hvad Israel stræber efter, har det ikke fået, men det har de udvalgte. De øvrige blev forhærdede, som skrevet står:

"Gud gav dem en formørket ånd, øjne, der intet så, ører, der intet hørte, lige til den dag i dag."

Og David siger:

"Måtte deres bord blive en fælde for dem – en snare til fald og gengældelse.

Måtte deres øjne blive formørket, så de ikke kan se – deres ryg forblive krumbøjet."

Det, jeg mener, er altså, at de vel ikke snublede, bare for at falde? Langtfra! Nej, men ved deres fald kom befrielsen til folkene, så de selv kunne blive misundelige. Men hvis deres fald blev til rigdom for verden - deres nedtur til rigdom for andre folk, hvor meget mere vil de da ikke være det som fuldtallige?

Om at leve i kraft af Israel

Til jer folk siger jeg, at eftersom jeg er udsendt til andre folk, ærer jeg min tjeneste, hvis jeg på en eller anden måde kunne gøre mine kødelige slægtninge misundelige og dermed befri nogle af dem. Hvis deres forkastelse har bragt verden forsoning, hvad kan deres antagelse så medføre, andet end liv af døde?

Hvis det første brød er helligt, er dejen det også – er roden hellig er grenene det også. Hvis nu nogle af grenene blev hugget af, mens du, som kommer af vild oliven, blev indpodet blandt dem og fik del i fedmen fra oliventræets rod, så bør du ikke hovere over de grene, og hvis du alligevel gør det, så husk, at *du* ikke bærer roden – det er roden, der bærer *dig*!

Så siger du nok: de grene blev hugget af, så jeg kunne blive indpodet. Hvor smukt! De blev hugget af på grund af manglende hengivenhed, men *du* – du er altså grundfæstet i inderlig hengivenhed? Hav nu ikke for høje

tanker om dig selv – frygt hellere! For hvis Gud ikke skåned de naturlige grene, vil han måske heller ikke skåne dig. Så betragt nøje både Guds venlighed og hans strenghed. Strenghed mod dem, der faldt, men Guds venlighed mod dig - hvis han ellers forbliver venlig – for ellers vil også du blive hugget af! Til gengæld vil de - hvis de da ikke forbliver troløse – blive indpodet igen, for Gud har nemlig magt til at indpode dem på ny. Hvis du, som efter din natur blev hugget af det vilde oliventræ, og imod din natur blev indpodet på en ædel oliven, hvor meget snarere vil disse så ikke blive indpodet på deres eget naturlige oliventræ?

Hele Israel skal befries

Jeg ønsker ikke, kære brødre, at I skal være uvidende om dette mysterium – så I ikke skal gøre jer kloge i egne tanker – at en del af Israel er blevet forhærdet, men kun indtil alle folkene er gået ind, og på den måde vil hele Israel blive befriet, sådan som det er skrevet: *"Beskytteren skal udgå fra Zion, han skal vende gudløshed bort fra Jakob. Dette er min aftale med dem, når jeg fjerner deres synd."*

Ifølge evangeliet er de fjender på grund af jer, men ifølge udvælgelsen er de elskede på grund af fædrene. For Guds kald og hans storsindede gaver fortryder han ikke. Det var jo ligesom dengang, I selv var ulydige mod Gud, men nu er blevet vist barmhjertighed ved de andres ulydighed – på samme måde er de nu blevet ulydige på grund af barmhjertigheden mod jer, så også de kan vises barmhjertighed. Gud har nemlig indesluttet dem alle sammen under ulydighed, så han kunne forbarne sig over dem alle sammen.

Hvilket dyb af rigdom og visdom og indsigt hos Gud.

Hvor uransagelige er hans domme – usporlige hans veje.

Ja, hvem kender Guds sind – hvem blev hans rådgiver?

Eller hvem gav ham noget først, så han kunne få noget til gengæld?

Fra ham og gennem ham og til ham kommer alt.

Ham tilhører æren i evighed. Amen.

Formaninger til forsamlingen

17. Jeg formaner jer altså, kære brødre, ved Guds barmhjertighed, om at stille jeres lemmer til rådighed som et levende, helligt, gudvelbehageligt offer – som jeres virkelige¹¹⁹ gudsdyrkelse. Indret jer ikke efter tidens krav, men lad jer forvandle gennem en sindets fornyelse, så I værdsætter Guds vilje: det gode, det velbehagelige – ja, det fuldkomne. I kraft af den nåde, som blev mig til del, siger jeg til hver enkelt af jer: Tænk ikke højere tanker, end det sømmer sig at tænke, men tænk med måde, alt efter som Gud har tildelt enhver sit mål af hengivenhed. For ligesom vi på ét legeme har mange lemmer, uden at alle lemmer derfor har den samme funktion, således er vi mange ét legeme i Messias, og dog hver for sig hinandens lemmer. Vi har jo forskellige nådegaver alt efter den nåde, som blev skænket os. Er det prædikenens gave, så brug den i overensstemmelse med din hengivenhed; er det tjenesten, så tjen; undervis, hvis du er lærer; forman, hvis du har til opgave at formane. Hvis du giver til de fattige, så gør det enkelt og redeligt (som forstander bør det være en hjertesag), og den, der viser barmhjertighed skal gøre det med glæde. Kærligheden skal være oprigtig.

Lad os afstå fra det onde ved at holde fast ved det gode.

Vær hengivne mod hinanden i broderkærligheden –

vær først til at vise hinanden respekt.

Hold jer ikke tilbage med jeres lidenskab, nej, vi brænder i ånden

som slaver for vor Herre –

glade i håbet,

udholdende under trængslen,

vedholdende i bønnen,

medfølelse med de hellige –

ivrige efter at tage os af fremmede.

Velsign dem, der forfølger – velsign og forband ikke!

Glæd jer med de glade,

græd med de grædende.

Vær enige med hinanden.

Vær ikke hovmodige i jeres tanker,

men gå sammen om det ydmyge.

Vær aldrig jer selv nok.

Gengæld aldrig ondt med ondt,

men hav på forhånd de bedste tanker

om alle mennesker.

Hold fred med alle mennesker,

for så vidt det er op til jer.

Mine elskede, I skal ikke selv hævne jer,

men giv plads for vreden, som skrevet står:

"Mig tilhører hævn,

jeg vil selv gøre gengæld, siger Gud,

så hvis din fjende sulter, så giv ham noget at spise,

hvis han tørster, så giv ham noget at drikke."

Lad jer ikke overvinde af det onde,

nej, overvind det onde med det gode!

Om at bøje sig og om at elske

I skal bøje jer for alle overordnede myndigheder, for der er *ingen* myndighed, som ikke

kommer fra Gud. Findes de, er de forordnet

¹¹⁹ Egentlig: logiske eller fornuftige

af Gud. Så den, der stiller sig op imod myndigheden, stiller sig op imod selve Guds ordning, og han vil pådrage sig selv dom. De, som leder og styrer udgør jo ikke nogen trussel mod den gode handling, men mod den onde. Hvis du vil være uden frygt for myndigheden, skal du bare gøre det gode, så vil du få ros af den. Den er jo en Guds tjener til gavn for dig. Men gør du det onde, så frygt! Myndigheden bærer jo ikke sværdet omsonst. Som Guds tjener har den ret til at lade straffen¹²⁰ ramme den, der gør det onde. Derfor er det nødvendigt at bøje sig, ikke alene på grund af straffen, men også på grund af samvittigheden.

Derfor betaler I også skat til myndighederne; de er jo Guds tjenere, som hele tiden tager vare på netop det. Betal enhver, hvad I skylder vedkommende: skat til ham, I skylder skat – told til ham, I skylder told. Frygt ham, I skylder frygt – respekter ham, I skylder respekt. Stå ikke i gæld til nogen undtagen i dette ene: at elske hinanden. For den, der elsker en anden, *har* opfyldt Loven. Budene: du skal ikke bryde ægteskabet – du skal ikke slå ihjel – du skal ikke stjæle – du skal ikke sige falsk vidnesbyrd – du skal ikke begære – ja, et hvilket som helst andet bud sammenfattes nemlig i dette ene ord: *Du skal elske dit medmenneske, som om det var dig selv.* Kærligheden gør ikke medmennesket ondt – derfor er kærligheden Lovens opfyldelse.

Dagen er nær!

Dette så meget mere, som I ved, at det er på tide for os at stå op af søvne, for nu er vores befrielse nærmere, end da vi blev døbt.¹²¹

Natten er fremskreden, dagen er nær. Lad os da aflægge mørkets gerninger og iføre os lystes våben. Lad os leve sømmeligt som ved

dag – ikke i svir og druk, ikke med løssluppen seksualitet og sanselighed – ikke i kiv og strid. Nej, ifør jer Jesus, Messias vor Herre i stedet for at pleje det verdslige begær.

Om de religiøse forskrifter

Tag jer af den, der vakler i hengivenheden, uden at sætte jer til doms over hans meninger. Den ene mener at kunne spise alt, mens den, der vakler, måske bare spiser grøntsager. Den, som spiser alt, skal ikke ringeagte den, som ikke spiser alt, men den, som ikke spiser alt, skal heller ikke dømme den, som spiser alt, for ham har Gud taget sig af. Hvem er du selv, som dømmer en andens tjener? Han står og falder med sin egen herre, men han skal nok blive stående, for Gud har magt til at holde ham oppe.

Én holder visse dage hellige, mens en anden finder hver dag lige betydningsfuld. Herom bør enhver være afklaret i sit eget sind. Den, som tænker på helligdagen, tænker på vor Herre, og den, som spiser alt, spiser for vor Herre – han siger jo tak til Gud. Og den, som ikke spiser hvad som helst, gør det for vor Herre – også han siger jo tak til Gud.

Ingen af os lever for sig selv, og ingen dør for sig selv. Hvad enten vi lever, lever vi for vor Herre, eller om vi dør, dør vi for vor Herre. Så hvad enten vi lever eller dør, tilhører vi vor Herre. Det var jo derfor, Messias døde, blev begravet og fik livet tilbage, så han kunne være herre over både døde og levende.

Men du, hvorfor dømmer du din bror? Eller du, hvorfor foragter du din bror? Vi skal jo alle stilles for Guds domstol, som skrevet står:

"Så sandt jeg lever, siger Gud, for mig skal hvert knæ bøje sig,

¹²⁰ Egentlig: *vreden*

¹²¹ Egentlig: *kom til tro*

hver tunge bekende sig til Gud."

Således skal enhver af os aflægge regnskab om sig selv for Gud. Så lad os ikke mere dømme hinanden, men døm hellere således, at I ikke vækker anstød eller forarger en bror. Jeg ved og er fuldstændig overbevist ved Herre Jesus, om at intet er urent i sig selv - undtagen for den, som anser noget for urent - for ham *er* det urent. Så hvis din bror er ked af det på grund af det, du spiser, lever du ikke længere i kærlighed. Du må ikke ødelægge det menneske, som Messias døde for, på grund af din mad. Det gode, vi har fået, bør ikke komme i vanry.

Guds rige handler nu engang ikke om mad og drikke, men om retfærdighed og fred og glæde i hellig ånd. Den, der tjener Messias i dette, er til behag for Gud og samtidig værdsat af mennesker. Så lad os arbejde for fred og for det, der opbygger hinanden. Ødelæg nu ikke Guds værk på grund af maden! Alle ting er som sagt rene, men alligevel ødelæggende for det menneske, der bare spiser løs og dermed skaber forargelse.

Det rigtige er, at du hverken spiser kød eller drikker vin eller gør noget, som din bror forarges over. Hold din mening for dig selv og for Guds ansigt alene.

Lykkelig den, der ikke fordømmer sig selv for det, han beslutter sig for. Men den, der ikke kan beslutte sig for, hvad han må spise, er fordømt, fordi han ikke tør hengive sig. Alt, hvad der ikke bygger på hengivenhed, er synd!

18. Vi, som er de stærke, vi skylder at bære de skrøbeliges svagheder og ikke tænke på os selv. Hver enkelt af jer bør tænke på sit medmenneske med henblik på det gode til opbygelse. Heller ikke Messias tænkte jo på sig selv, men som skrevet står:

"Hånen fra dem, der håner dig, er faldet på mig."

Alt, hvad der førhen blev skrevet, blev jo skrevet til lærdom for os, for at vi kunne bevare håbet gennem udholdenhed og gennem den opmuntring, skrifterne giver.

Måtte udholdenhedens og trøstens Gud give jer et enigt sind overfor hinanden i samstemighed med Messias Jesus, så I i enighed og som med én mund kan lovprise Gud, vor Herre Jesus, Messias' far. Tag jer derfor af hinanden, ligesom også Messias tog sig af jer, til Guds ære. Jeg påstår nemlig, at Messias ganske vist er blevet tjener for de omskårne af hensyn til Guds sandfærdighed for at bekræfte løftet til fædrene, men folkene bør lovprise Gud for hans barmhjertighed, som skrevet står:

"Derfor vil jeg prise dig blandt folkene, lovsynge dit navn."

Og igen siger den:

"Glæd jer, I folkeslag sammen med hans folk."

Og igen:

"Lovpris Gud, alle I folkeslag, lad alle folk lovsynge ham."

Og igen siger Esajas:

"Isajs rodskud skal komme, han som rejser sig for at lede folkene, på ham skal folkene håbe."

Måtte håbets Gud fylde jer med al mulig glæde og fred i hengivenhed, så I flyder over med håb i kraft af hellig ånd.

Forsvar for tjenesten

Kære brødre! Jeg for min del er med hensyn til jer overbevist om, at I er opfyldt af kærlighed, begavet med al slags indsigt og i stand til at vise hinanden til rette. Ikke desto mindre har jeg skrevet - for en del ganske dristigt - til jer for at minde jer om det på ny ved den nåde, som blev vist mig af Gud: at jeg skulle være Messias' Jesu tjener for folkene - forkynder af Guds evangelium, så folkene måtte

blive frembåret som en velkommen offergave, helliggjort i hellig ånd.

Jeg har således grund til stolthed i Messias Jesus overfor Gud, for slet ikke at tale om det, som Messias *ikke* fik gjort gennem mig med henblik på folkenes lydighed i ord og i gerning – i kraft af tegn og undere – ja, i kraft af Guds ånd.

På den måde har jeg fuldført forkyndelsen af Messias' evangelium fra Jerusalem i en bue lige til Illyria.¹²² Det har været lidt af en æres-sag for mig ikke at forkynde evangeliet, hvor Messias allerede var blevet nævnt, for ikke at bygge videre på en andens grundvold, men som skrevet står:

"De, for hvem der ikke var forkyndt om ham, de skal se – de, som ikke har hørt, de skal forstå."

Til Spanien via Jerusalem og Rom

Derfor er jeg også mange gange blevet forhindret i at komme til jer, men nu, hvor jeg ikke længere føler mig hjemme på disse kanter og efter alle disse år stadig længes efter at komme til jer, så - når jeg alligevel rejser til Spanien - håber jeg at se jer på gennemrejsen og blive hjulpet på vej af jer, efter først at være blevet for en god del opfyldt af samværet med jer.

Men nu rejser jeg til Jerusalem for at tjene de hellige. Makedonia og Akaja har nemlig vedtaget at indsamle en fællesgave til de fattige blandt de hellige i Jerusalem. De vedtog det, og sådan set er de jo også deres skyldnere, for så vidt som folkene har fået del i deres åndelige gaver. Så skylder de også at tjene dem med de mere materielle ting. Når jeg så har

gennemført dette og dermed beseglet denne frugt, rejser jeg af sted via jer til Spanien. Jeg ved, at kommer jeg til jer, bliver det med Messias' velsignelse i fuldt omfang!

Dog bønfalder jeg jer ved vor Herre Jesus, Messias og ved åndens kærlighed om at kæmpe sammen med mig ved at bede til Gud for mig, om at jeg må blive beskyttet mod de genstridige i Judæa, og om at den gave, jeg bringer til Jerusalem må blive godt modtaget af de hellige. Så kan jeg komme til jer med glæde, om Gud vil, og finde hvile sammen med jer.

Fredens Gud være med jer alle. Amen.

Appendiks¹²³

... Lad mig præsentere Foibe for jer, vores søster, som også er diakon for forsamlingen i Kenkreæ¹²⁴ så I kan modtage hende i Herren, som det sømmer sig for de hellige, og så I kan bistå hende med alt, hvad hun måtte have brug for fra jer. Hun har stået mange bi - også mig selv.

Hils Priska og Akvila, mine medarbejdere i Messias Jesus. De har vovet deres egen hals for at redde mit liv, og ikke alene jeg er dem taknemmelig, men også alle folkenes forsamlinger. Hils også forsamlingen i deres hus. Hils Epainetos, min elskede. Han er Asias første høst til Messias. Hils Maria, som har slidt så meget i det for jer.

Hils Andronikos og Iounias, mine slægtninge og medfanger, som er navnkundige blandt de udsendte, og som også var i Messias før mig. Hils Ampliatos, min elskede i Herren.

¹²² Området øst for Adriaterhavet, der stort set svarer til det hedengangne Jugoslavien.

¹²³ På grund af de mange hilsner - herunder til folk, som snarere synes at høre til i Efesos end i Rom - har man antaget, at Romerbrevets kap. 16 i virkeligheden er

(måske slutningen af) et brev til forsamlingen i Efesos, som er blevet forkert anbragt i slutningen af Romerbrevet, der jo også synes at slutte med kap. 15.

¹²⁴ Korinths havneby på Peloponnes. Foibe - eller Føbe - er antagelig overbringer af brevet.

Hils Ourbanos, vores medarbejder i Messias og Stakhys, min elskede. Hils Apelles, den prøvede i Messias.
Hils dem fra Aristoboulos' hus. Hils Herodion, min slægting.
Hils dem fra Narcissos' hus, som er i Herren.
Hils Tryfaina og Tryfosa. De har slidt i Herren.
Hils Persis, den elskede, som har slidt meget i det i Herren.
Hils Roufos, den udvalgte i Herren og hans mor, som også blev min.
Hils Asynkritos, Flegon, Hermes, Patrobas, Hermas, og de brødre, der er sammen med dem.
Hils Filologos og Ioulias, Nereus og hans søster og Olympas og alle de hellige sammen med dem. Hils hinanden med et helligt kys.
Alle Messias' forsamlinger hilser jer.

Kære brødre! Jeg bønfaller jer om at holde godt øje med dem, der skaber splittelser og vækker anstød imod den undervisning, I har modtaget. Hold jer fra dem! Deres slags er jo ikke slaver af vor Herre Messias, men af deres egen vom, og med besnærende snak og veltalenhed forfører de de godtroendes hjerter. For jeres opmærksomhed er nået ud til alle; derfor glæder jeg mig også over jer, men jeg ønsker, at I vil være vise til det gode, men ufordærvede af det onde. Fredens Gud vil snart knuse Satan under jeres fødder. Vor Herre Jesus, Messias' nåde være med jer.

Timotheus, min medarbejder hilser jer og Loukios og Iason og Sosipatros, mine slægtinge.
Jeg, Tertios, som har nedskrevet dette brev, hilser jer i Herren.

¹²⁵ Denne afsluttende doksologi er meget omstridt både blandt håndskrifterne, der placerer den mange forskellige steder, og blandt teologerne, hvoraf mange anser

Gaios, min og hele forsamlingens vært, hilser jer.

Erastos, byens kasserer, og vor bror Kouartos, hilser jer.

Ham, som formår at styrke jer ved mit evangelium -

Jesus, Messias' forkyndelse -
ifølge afsløringen af et mysterium,
der var blevet fortiet i evige tider,
men som nu er blevet bekendtgjort
gennem profetiske skrifter
efter den evige Guds befaling
til hengiven opmærksomhed for alle folkene

-

ham, den ene vise Gud,
tilkommer æren ved Jesus, Messias
i evighedernes evighed. Amen.¹²⁵

den for at være en senere upaulinsk tilføjelse. Men smuk er den jo, og en fin kontrast til hilsnerne fra sekretæren, værten og kassereren!

Brevet til Titus

Paulus – Guds slave – Messias Jesu apostel – udsendt til at skabe inderlig hengivenhed hos Guds udvalgte

sammen med den erkendelse af sandhed, som kommer af ærefrygt for Gud – i håb om evigt liv, som den sandfærdige Gud bekendtgjorde for evigheder siden, men som han nu til sin egen tid gjorde indlysende gennem sin fortælling – ved den forkyndelse, som jeg blev betroet ifølge Guds, vor befriers, befaling.

Til Titus, mit ægte barn i henhold til den fælles hengivenhed. Nåde og fred fra Gud, vor far og fra Messias Jesus, vor befrier!

Grunden til at jeg efterlod dig på Kreta var, at du skulle rette op på det, der manglede og indsætte ældste¹²⁶ i byerne, sådan som jeg pålagde dig, såfremt der findes nogen ustraffelig, én kvindes mand med hengivne børn – én, der ikke kan anklages for udsvævelser eller er genstridig. En tilsynsmand bør jo være uangribelig som Guds husholder – ikke selvoptaget, vredladen eller hengiven til vin – ikke en slagsbror eller optaget af ussel vinding. Men gæstfri, glad for alt godt, besindig, retfærdig, from, karakterfast – ja, en, som holder sig til den troværdige fortælling ifølge læren, så han kan være god til både at formane i den sunde lære og til at gendrive dem, der siger imod.

Om vranglærere

2. For der er mange, der er genstridige, som fører tom tale og forfører sindet – især blandt de omskårne. Dem bør man lukke munden på, eftersom de vender op og ned på hele forsamlinger.¹²⁷ De underviser i utilbørlige sager

for ussel vindings skyld. En af dem – en af deres egne profeter – har sagt: ”Kretere lyver altid. De er grusomme vilddyr og dovne fræsere.” Det vidnesbyrd er sandt, og derfor må du gendrive dem hårdt og brutalt, så de må være sunde i hengivenheden og ikke falde for judæiske fabler og påbud fra mennesker, der vender sig bort fra sandheden. For den rene er alting rent, men for de besmittede og uhengivne er intet rent, men både deres sind og samvittighed er forurenede. De erklærer samstemmende, at de kender Gud, men ved deres handlinger benægter de det, afskyelige som de er, upåvirkelige og uduelige til al god gerning.

Formaninger til forsamlingen

3. Du derimod! Tal som det sømmer sig for den sunde lære om, at de gamle skal være ædruelige, værdige, besindige, sunde i hengivenheden, i kærligheden og udholdenheden – at gamle koner ligeledes grundlæggende besinder sig på et helligt liv og ikke bagtaler eller er slaver af megen vin, men underviser i det gode, så de får de unge kvinder til at besinde sig på kærlighed til mand og børn – så de bliver besindige, ærbare, huslige, gode, og så de bøjer sig for deres mænd. Guds fortælling skulle jo nødvendigvis bispottes.

Forman ligeledes de unge til at være besindige, idet du viser dig selv som forbillede i gode gerninger under alle forhold og i undervisningen fører ubestikkeligt, alvorligt, sund og ulastelig tale, så den, der taler imod må skamme sig, fordi han intet dårligt har at sige om os.

4. Slaver bør bøje sig for deres herrer¹²⁸ og være til behag i alle ting uden diskussion, uden at rage til sig, men tværtimod

¹²⁶ presbyterous – i lighed med de jødiske ældsteråd

¹²⁷ *oikous* – egentlig huse dvs. husforsamlinger.

¹²⁸ *despotes*- herskere.

demonstrere al god hengivenhed, så de i alt kan pryde Guds, vor befriers lære.

Befrielsen ved Guds nåde

For Guds nåde, som befrier alle mennesker, er blevet åbenbaret, og den opdrager os til at sige nej til ugudeligheden og de verdslige begæringer, så vi kan leve besindigt, retskaffent og gudfrygtigt i denne verden. Vi ser frem til opfyldelsen af det lykkelige håb om åbenbaringen af guddomsglansen fra vor store Gud og befrier Jesus, Messias.¹²⁹ Han gav sig selv for os, for at han kunne udfri os af al lovløshed og rense for sig selv et ejendomsfolk med lidenskab for gode gerninger. Tal således, forman og irettesæt med al myndighed. Lad ingen ringeagte dig!

5. Påmind dem om at bøje sig for magter og myndigheder og at adlyde dem med henblik på enhver god gerning – ikke at spotte nogen, ikke at være stridslystne, men tilbageholdende og udvise den rene mildhed mod alle mennesker. Engang var også *vi* jo uforstandige, ulydige, vildførte slaver af begær og diverse nydelser, der førte til ondskab og misundelse. Ja, vi var afskyelige og hadede hinanden. Men da så Guds vor befriers imødekommenhed og menneskekærlighed åbenbares, reddede han os - ikke på grund af de gerninger, vi havde gjort i retfærdighed, men på grund af hans egen barmhjertighed gennem genfødelsens lutring og fornyelse gennem hellig ånd.¹³⁰ Den udgød han over os i rigt mål gennem vor befrier, Jesus, Messias, så vi kunne blive frifundet gennem hans nåde med håb om arveret til evigt liv.

Det er så sandt, som det er sagt, og jeg ønsker, at du forsikrer dem herom, for at de,

som har fået hengivenhed til Gud må overveje at lægge vægt på gode gerninger. Dette er godt og gavnligt for mennesker. Men tåbelige diskussioner, slægtstavler, stridigheder og kampe om loven skal du afholde dig fra. De er unyttige og frugtesløse.

6. Et oprørsk¹³¹ menneske skal du afvise efter første og anden advarsel, da du godt ved, at den slags er fordrejet – et forbryderisk menneske, der har fordømt sig selv.

Når jeg sender Artemas til dig eller Tykhikos, så skynd dig at komme til mig i Nikopolis. Der har jeg nemlig tænkt mig at overvintre. Zenas, den lovkyndige og Apollos må du snarest hjælpe på vej. Sørg for at de intet mangler. Lad også vore egne lære at opøve sig i gode gerninger, hvor der er brug for det, så de ikke er uden frugt.

Alle her hos mig hilser dig.

Hils dem, som holder af os i hengivenhed.

Nåden være med jer alle!

¹²⁹ Er der tale om Guds og Messias' guddomsglans, eller kaldes Messias Jesus slet og ret Gud? Begge muligheder står åbne.

¹³⁰ Måske en henvisning til dåben.

¹³¹ *airetikon* – hæretisk. Fik senere betydningen kættersk om folk, der angiveligt havde misforstået den rette lære.

Det første brev til Timotheus

Paulus – Messias' Jesu apostel i henhold til befaling fra Gud, vor befrier og fra Messias Jesus, vort håb.

Til Timotheus, mit ægte barn i hengivenhed. Nåde, barmhjertighed, fred fra Gud vor far og fra Messias Jesus, vor herre.

Jeg tilskyndede dig til at blive tilbage i Efesos, da jeg rejste til Makedonia, så du kunne belære visse mennesker om ikke at undervise alternativt og ikke give sig af med fabler¹³² og endeløse slægtstavler, som fører til spekulationer frem for til forvaltning af det, som er Guds – det, som hviler i inderlig hengivenhed. Formålet med vores belæring er kærlighed af et rent hjerte, en god samvittighed og uskrømtet hengivenhed. Den pointe har nogle mistet og har vendt sig bort til tom logik. De vil hellere være lovlærere, som dog hverken begriber, hvad de selv siger eller hvad de så bestemt forsikrer om.

Vi ved, at loven er god nok, dersom man bruger den efter loven, for dette ved vi, at loven ikke er rettet mod en retfærdig, men mod lovløse og uregerlige, gudløse forbrydere, ugudelige og vanhellige, fadermordere og modermordere, manddræbere, horebukke, bøsser, kidnappere, løgnere, menedere og hvad der ellers strider imod den sunde lære ifølge evangeliet om den velsignede Guds stråleglans, som jeg fik betroet.

Om Paulus selv

2. Taknemmelig er jeg mod ham, der gav mig kraft, Messias Jesus vor Herre, fordi han anså mig for trofast til at blive udpeget til tjeneste – jeg, der tidligere var både bespotter,

forfølger og voldsmand. Men blev jeg vist barmhjertighed, for som uvidende handlede jeg båret af mistillid – ja, Guds nåde blev så meget større sammen med hengivenheden og kærligheden i Messias Jesus.

Det er sandt, som det er sagt og værd at lytte til, at Messias Jesus kom til verden for at befri syndere. Af dem er jeg den fremmeste. Men netop derfor blev jeg vist barmhjertighed, for at Messias Jesus på mig som den første kunne demonstrere al slags tålmodighed som et forbillede for dem, der er i færd med at nå til inderlig hengivenhed ved ham til evigt liv. Evighedernes konge, den uforgængelige, usynlige ene Gud være ære og strålende lys i evighedernes evigheder. Amen.

Timotheus' opgave

3. Denne befaling betror jeg dig, mit barn Timotheus, i henhold til de foregående profetier angående dig, så du ved hjælp af dem må føre den gode krig med hengivenhed og god samvittighed. Den har nogle stødt fra sig og har lidt skibbrud med hensyn til hengivenheden – for eksempel Hymenaios og Alexandros, som jeg har overgivet til Satan, så de kan lære ikke at tale blasfemisk.

Om at underordne sig

4. Jeg tilskynder da frem for alt til at fremsige bønner – altså påkaldelser, forbønner, takkebønner – for alle mennesker, for konger og for alle, som er overordnede, så vi kan leve et stille og roligt liv i al gudsfrygt og værdighed. Dette er smukt og velbehageligt for Guds, vor befriers ansigt, han, som vil, at alle mennesker skal befries og komme til erkendelse af sandheden. For der er én Gud og én mellemmand mellem Gud og mennesker,

¹³² *mythois* – myter. Her nok forstået som mere fantasifulde historier end egentlig myter

nemlig mennesket Messias Jesus, der gav sig selv til genløsning for alle. Det er vidnesbyrdet i sin tid, for hvilket jeg er sat som prædikant og apostel - sandhed taler jeg, jeg lyver ikke! - lærer for folkene i hengivenhed og sandhed.

Jeg foretrækker derfor, at mændene fremsiger bøn alle vegne med fremstrakte rene hænder uden vrede eller beregning. Det samme gælder kvinder, sømmeligt klædte med ydmyghed og besindighed. De bør smykke sig selv - ikke med fletninger og guld eller perler eller kostbar klædning, men - som det sømmer sig for kvinder, der bekender sig til guds frygt - med gode gerninger.

5. En kvinde bør i stilhed modtage undervisning i al ydmyghed. Selv tillader jeg ikke en kvinde at undervise eller have myndighed over en mand - nej, hun bør holde sig i ro. Adam blev jo skabt først - derpå Eva. Og Adam blev ikke bedraget, men det blev kvinden, og hun faldt i overtrædelse, men vil blive befriet i kraft af barnefødslen,¹³³ såfremt de forbliver i hengivenhed og kærlighed og hellighed med besindighed.

Om tilsynsmænd og tjenere i forsamlingen

6. Det er så sandt, som det er sagt, at hvis nogen søger en tilsynsgerning, er det en smuk gerning, han stræber imod. Tilsynsmanden¹³⁴ bør derfor være ulastelig, én kvindes mand, ædruelig, besindig, ordentlig, gæstfri, god til at undervise. Han bør ikke være henfalden til vin eller slagsmål, men til mildhed, ikke stridbar eller pengeglad - én som forestår sit eget hjem smukt, og hvis børn underordner sig med al værdighed. Hvis man ikke forstår

at varetage sit eget hus, hvordan skal man så tage sig af Guds forsamling? Det skal ikke være en nyttilkommen, for at han ikke skal blive opblæst og falde ind under djævelens dom, men han bør have et godt vidnesbyrd fra folk udenfor, så han ikke falder i vanry og djævelens snare.

Tjenere¹³⁵ bør på samme måde være værdige, ikke tvetungede eller henfaldne til megen vin, ikke grådige efter ussel vinding. De ejer hengivenhedens mysterium med en ren samvittighed. Også disse bør imidlertid først vurderes, inden de bliver upåklagelige tjenere. Kvinder bør på samme måde være værdige, ikke diabolske, ædruelige, hengivne i alle forhold. Tjenere bør være én kvindes mænd, opdrage deres børn og forestå deres eget hjem smukt. De, som har været gode tjenere, skaffer nemlig sig selv et godt udgangspunkt og megen frimodighed gennem hengivenheden til Messias Jesus.

Om den sande ærefrygt for Gud

Jeg skriver dette til dig i håbet om at komme snart. Skulle jeg imidlertid forhale det, så er det for at du skal vide, hvordan man bør færdes i Guds hus, som er den levende Guds forsamling - sandhedens søjle og støtte.

7. For det må man medgive, at guds frygtens mysterium er stort:

Gud blev åbenbaret som menneske¹³⁶
dømt retfærdig i ånd
blev set af engle
forkyndt blandt folkene
vandt tillid i verden
og blev optaget i guddomsglans.

¹³³ Jf. 1. Mosebog 3,16: Til kvinden sagde [Gud]: "Jeg vil meget mangfoldiggøre dit svangerskabs møje; med smerte skal du føde børn; men til din mand skal din at-trå være, og han skal herske over dig!" (Oversættelsen af 1907).

¹³⁴ *episkopon* - heraf den senere titel biskop

¹³⁵ *diakonous* - heraf den senere titel diakon.

¹³⁶ Egentlig: 'i kød'.

Dog siger ånden udtrykkeligt, at i den kommende tid vil nogle falde fra hengivenheden og holde sig til forførende ånder og dæmoniske lærdomme - til hykleriske løgnere, som er brændemærkede i deres egen samvittighed. De går imod ægteskabet og påstår, at man skal afholde sig fra mad, som Gud har skabt til at nydes med taknemmelighed af de hengivne, som anerkender sandheden. Alt, hvad Gud har skabt, er godt, og intet er forkasteligt, når det modtages med tak. Det helliges jo ved Guds fortælling og ved forbøn.

Når du foreholder brødrene dette, vil du være en god tjener for Messias Jesus. Så næres du af hengivenhedens fortælling og af den gode undervisning, du har fulgt. Afvis den verdslige kællingsnak, men øv dig i gudsfrygt.

8. Den fysiske træning gavner kun lidt, men gudsfrygten gavner alt med sit tilsagn om liv her og nu og om det kommende liv. Det er så sandt, som det er sagt og værd at lytte til. Netop derfor slider og kæmper vi, fordi vi har sat vort håb til en levende Gud, som er alle menneskers befrier - især de hengivnes.

Hold ud!

9. Indskærp dette og undervis! Lad ingen ringeagte din ungdom, men vær et forbillede for de hengivne i tale, adfærd, kærlighed, hengivenhed og renhed. Indtil jeg kommer, så hold dig til oplæsningen, opmuntringen, undervisningen. Underkend ikke din nådegave, som du fik gennem profeti og under håndspåtgelse fra ældsterådet.¹³⁷ Overvej alt dette nøje - vær til stede i det, så din fremgang bliver åbenbar for alle. Vær opmærksom på dig selv og på undervisningen. Hold ud! Gør du det,

skal du både befri dig selv og dem, der hører på dig.

10. Du må ikke øve vold mod en ældre mand, men forman ham som en far - yngre som brødre, ældre kvinder som mødre og yngre som søstre i al ærbarhed.

Om enkerne i forsamlingen

11. Vis respekt mod enker - altså dem, som virkelig *er* enker. Hvis en enke har børn eller børnebørn, så lad dem først lære at vise hengivenhed mod deres eget hjem og gøre gengæld mod de ældre. Dette er velbehageligt for Guds ansigt. Den, som *virkelig* er enke og som står ene, har sat sit håb til Gud og vedbliver med bønner og påkaldelser nat og dag, mens hun, der lever overdådigt, er en levende død. Indskærp dem også dette, så de må være udadledige. Men hvis nogen ikke sørger for sine egne og især sine husfæller, har han fornægtet hengivenheden og er ringere end en uhengiven. En enke kan godt registreres som sådan, når hun ikke er under tres år, er én mands kvinde, er velanskrevet i gode gerninger, har opfostret børn, været gæstfri - hvis hun vaskede de helliges fødder, ydede hjælp til de trængende og har bestræbt sig på al god gerning. Men frabed dig yngre enker. For når deres sanselige begær fortrænger Messias, vil de giftes og får så det omdømme, at de har tilsidesat deres første hengivenhed. Tilmed lærer de at være dovne, fordi de render rundt i hjemmene - ja, ikke blot dovne, men også sladdervorne og intrigante, når de snakker om utilbørlige ting. Jeg ser derfor gerne, at yngre enker gifter sig, føder børn og styrer hus, så de ikke giver fjenden¹³⁸ anledning til hån. Der er jo allerede dem, der har vendt sig bort for at følge Satan.

¹³⁷ *presbyterion* - *presbyter*: egentlig ældre - heraf ordet præst

¹³⁸ antikeimenon - egentlig: modstander.

Hvis en hengiven kvinde har enker, så lad hende yde dem hjælp, så forsamlingen ikke bebyrdes, men kan yde hjælp til de virkelige enker.

Om de ældste

12. Dem af de ældste, som er gode foresatte, bør ydes dobbelt agtelse – især de, som slider med tale og undervisning. Skriften siger jo: *"Bind ikke munden på den okse, som tærsker!"* og *"Arbejderen er sin løn værd."*

Tag ikke imod anklager imod en ældste, med mindre der er to eller tre vidner. Retled dem, der begår fejl, i alles påsyn, så også de øvrige må nære frygt.

Jeg bevidner højtideligt for Gud og Messias Jesus og de udvalgte engle at du værner om dette uden fordom og uden at følge nogen tilbøjelighed.

Forskellige formaninger

13. Læg ikke for hurtigt hænderne på nogen og begå ikke andres fejl - bevar dig selv ren! Drik ikke så meget vand, men drik lidt vin på grund af maven og dine jævnlige svagheder.

14. Nogle menneskers fejl er åbenbare, og de fører straks til dom, mens andre oplever det efterfølgende. På samme måde er også de gode gerninger åbenbare, og de, der er anderledes, kan ikke holdes skjult.

15. De, som er under slaveåg, bør anse deres egne herrer for al agtelse værd for at Guds navn og læren ikke skal bespottes. De, hvis herrer er hengivne, skal ikke ringeagte dem, fordi de er brødre – tværtimod bør de være endnu mere slaver, fordi de er hengivne og elskede på grund af den velgerning, de til gengæld modtager.

16. Undervis heri og indskærp det. Hvis nogen fører fremmed lære og ikke holder sig til

den sunde fortælling fra vores herre Jesus, Messias og til den gudfrygtige lære, er han opblæst, fatter intet, men er blot syg efter at debattere og diskutere. Heraf kommer der kun misundelse, strid, blasfemi, ond mistænksomhed og idelige rivninger fra mennesker, der har opgivet al fornuft og er berøvet sandheden. De anser gudsfrygt for at være en kilde til rigdom. Vel er gudsfrygten en stor gevinst *sammen med nøjsomhed*. Vi bragte jo intet ind i verden, og derfor kan vi heller ikke tage noget med herfra, men har vi blot føde og klæder, så lad os have nok i det. Men de, som vil være rige, lægger op til mange skøre og skadelige fristelser, som nedsænker mennesker i fordærv og undergang. Roden til alt ondt er netop pengegriskheden, som nogle har stræbt efter og er blevet ført væk fra hengivenheden samtidig med, at de har påført sig selv megen elendighed.

Men du! du Guds menneske, fly disse ting. Jag efter retfærdighed, gudsfrygt, hengivenhed,

kærlighed, udholdenhed, venlighed.

Kæmp hengivenhedens gode kamp.

Grib det evige liv, du blev kaldet til, og om hvilket du aflagde den gode bekendelse

i mange vidners påhør.

17. Jeg formaner dig for Guds ansigt –

han som gør alting levende –

og for Messias Jesus,

som aflagde den gode bekendelse for Pontius Pilatus –

at du overholder buddet uplettet og udadledigt

indtil vor herre Jesus, Messias' tilsynekomst, der til sin tid skal åbenbare den velsignede og ene magthaver,

kongernes konge og herrernes herre – den eneste, som ejer udødelighed,

som bor i et utilgængeligt lys –
han, som ingen mennesker har set og ikke
formår at se.

Ham være ære og evig magt.

Amen.

18. Indskærp de rige i denne verden ikke at
have for høje tanker og ikke at sætte deres
håb til en usikker rigdom, men til den Gud,
som tilbyder os alt rigeligt til nydelse – ind-
skærp dem at gøre godt, at være rige i gode
gerninger, gode til at dele ud og være indstil-
lede på fællesskab, så de sparer op til en god
grundvold til den kommende tid og kan
gribe fat i det virkelige liv.

Åh, Timotheus! Pas godt på den betroede
skat! Hold dig fra den verdslige tomme snak
og fra modsigelserne i den løgnagtige så-
kaldte 'indsigt', som nogle har bekendt sig til
og dermed har mistet den inderlige hengi-
venhed.

Nåde være med jer!

Det andet brev til Timotheus

Paulus – ved Guds vilje Messias' Jesu apostel i henhold til løftet om livet i Messias Jesus.

Til Timotheus, mit elskede barn.
Nåde, barmhjertighed og fred fra Gud vor far og Messias Jesus vor Herre.

Jeg er fuld af taknemmelighed mod Gud, som jeg har tjent tilbage fra mine forfædre med en ren samvittighed, og jeg tænker uafledeligt på dig i mine bønner nat og dag. Jeg husker dine tårer og fyldes med glæde, når jeg erindrer din uskrømte hengivenhed, som boede først i din mormor Lois og i din mor Eunike. Jeg ved, at den også bor i dig.

Derfor påminder jeg dig om at opflamme den nådegave fra Gud, som er blevet dig til del gennem min håndspålæggelse. Gud gav os jo ikke en frygtsomhedens ånd, men en ånd med kraft og kærlighed og selvdisciplin. Du skal altså ikke skamme dig over vidnesbyrdet om vor Herre eller over mig, hans fange, men lid ondt sammen med evangeliet ved Guds kraft. Han befriede os og kaldte os med en hellig kaldelse – ikke i kraft af vores gerninger – nej, den blev skænket os i Messias Jesus helt ifølge hans egen plan og nåde for evighe-der siden. Dette er nu kommet for dagen ved vor befrier, Messias Jesu åbenbaring – han, som både gjorde døden magtesløs og oplyste om liv og uforgængelighed gennem det evangelium, hvortil jeg blev indsat som forkyn-der, apostel og lærer for folkene.

Derfor lider jeg også dette, men jeg skammer mig ikke, for jeg ved, hvem jeg hengiver mig til, og jeg ved, at han er i stand til at vogte min betroede skat til hin dag. Tag ved lære af de sunde ord, du hørte fra mig i kraft af den hengivenhed og kærlighed, som er i Messias

Jesus. Pas på den smukke betroede skat ved den hellige ånd, som bor i os.

2. Du ved nok, at alle i Asia vendte mig ryggen – heriblandt Fygelos og Hermogenes. Gud forbarme sig over Onesiforos' hus, for mange gange har han opmuntret mig, og han skammede sig ikke over mine lænker. Da han kom til Rom, søgte han ivrigt efter mig og fandt mig også. Gud give ham at finde barmhjertighed fra vor Herre på hin dag! Hvor megen tjeneste han har gjort i Efesos, ved du bedst.

Så du, mit kære barn, hent styrke i nåden i Messias Jesus, og det, som du har hørt fra mig gennem mange vidner, skal du betro hengivne mennesker, som vil være egnede til også at undervise andre.

3. Vær med til at lide ondt som en god soldat for Messias Jesus. Ingen, som er i krig, tager del i livets handel og vandel, for at han kan stille krigsherren tilfreds, og ingen atlet får sejrskransen, hvis ikke han kæmper efter reglerne. Den bonde, som slider i det, bør være den første til at få del i frugterne. Læg mærke til, hvad jeg siger! Vor Herre skal nok give dig indsigt i alle ting.

Husk på Jesus, Messias, som blev oprejst af døde – af Davids slægt ifølge mit evangelium, for hvilket jeg lider ondt – ja, lagt i lænker som en gemen forbryder – dog, Guds fortælling er ikke lænket!

Derfor udholder jeg alt på grund af de udvalgte, så også *de* må opnå befrielse i Messias Jesus med evig guddomsglans.

Advarsel mod tomme diskussioner

4. Det er så sandt, som det er sagt, for hvis vi er døde med ham, skal vi også leve med ham –

holder vi ud, skal vi også være konger med ham –
fornægter vi, vil han også fornægte os –
er vi troløse, forbliver han dog trofast.
Fornægte sig selv kan han nemlig ikke.
Mind dem om dette gennem dit højtidelige vidnesbyrd for Guds ansigt, at de ikke skal strides om ord, da det intet gavner, men blot fører til katastrofe for dem, der hører på det. Bestræb dig på at vise dig egnet for Gud – en arbejder, der ikke har grund til at skamme sig, men som behandler sandhedens fortælling rigtigt. Hold dig fra verdslig tom snak, for den fører blot til mere ugudelighed, og deres snak vil brede sig som en koldbrand. Til dem hører Hymenaios og Filetos. De har tabt sandheden af syne og påstod, at opstandelsen allerede har fundet sted, så de vender op og ned på hengivenheden hos nogle. Dog, Guds solide grundvold står fast med denne indskrift:

"Gud kender sine!" Og:

"Enhver, som nævner Guds navn, skal afstå fra uretfærdighed."

I et stort hus er der imidlertid ikke blot redskaber af guld og sølv, men også af træ og af ler, og der er nogle til ære og andre til vanære. Så hvis man holder sig ren i forhold til de sidste, skal man være et redskab til ære, helliggjort og nyttigt for husherren, beredt til al god gerning.

5. Fly de ungdommelige begæringer og stræb efter retfærdighed, hengivenhed, kærlighed og fred sammen med dem, som påkalder vor Herre af et rent hjerte. Afvis tåbelige og uopdragne diskussioner. Du ved, at de kun afføder stridigheder. En slave af vor Herre bør ikke strides, men være mild mod alle, god til at undervise og i stand til at tåle ondt. En,

som med mildhed opdrager dem, der står imod. Gud give dem engang at omvende sig til erkendelse af sandheden, så de kunne slippe fri af djævelens snare, eftersom de åbenbart er faldet i hans hænder, så de udfører hans vilje.

Om de falske lærere

6. Dette skal du vide, at i de sidste dage vil der komme svære tider. Mennesker vil være selviske, pengegriske, pralende, hovmodige, blasfemiske, ulydige mod forældre, utaknemmelige, ufromme, uhengivne, upålidelige, diabolske, karakterløse, rå, uden kærlighed til det gode, forrædere, fremfusende, opblæste, som holder af vellevned frem for af Gud. De stiller an med gudsfrygt, mens de benægter dens kraft. Vend dig bort fra dem! Til dem hører de, som sniger sig ind i hjemmene og besnærer svage kvinder, der er fulde af synd, idet de lader sig lede af alskens begær. De får hele tiden undervisning, men de formår aldrig at komme til erkendelse af sandheden. Som Jannes og Jambres stod op imod Moses,¹³⁹ således stiller disse mennesker sig også imod sandheden. De er aldeles fordærvede i sindet, forkastelige i forhold til hengivenheden. De vil dog ikke få fremgang mere, for deres vanvid vil blive tydeligt for enhver, således som også de andres blev det.

Hengivenhedens pris

7. Du derimod, har efterlevet min undervisning og efterfulgt mig i min vandel, mit forsæt, min hengivenhed, tålmodighed, kærlighed, udholdenhed, i forfølgelserne, i lidelserne, som ramte mig i Antiokia, i Ikonium og i Lystra – forfølgelser, jeg udholdt, og vor Herre udfriede mig af dem alle. Ja, alle, som

¹³⁹ Ifølge apokryfe skrifter navnene på de to egyptiske troldmænd, der kæmpede imod Moses og Aron og søgte at overgå dem i magisk kunst. Se 2. Mos. 7,10-12.

ønsker at leve gudfrygtigt i Messias Jesus, vil blive forfulgt. Ondskabsfulde mennesker og bedragere vil gå frem til det værre, mens de forfører og selv bliver forført.

Bliv i det, du har lært og er blevet overbevist om. Du ved jo, hvem du blev oplært af, og at du fra mors liv har kendt de hellige skrifter, som kan gøre dig vis til befrielse gennem den hengivenhed, som var i Messias Jesus. Hvert skrift er gudbeåndet og gavnligt til undervisning, til vejledning, til reformering, til opdragelse i retfærdighed, så Guds menneske må være fuldkommen og fuldt udrustet til al god gerning.

Jeg bønfalder dig inderligt overfor Gud og Messias Jesus, som skal komme og dømme levende og døde – for hans genkomsts og hans riges skyld: Fortæl historien! Vær til stede i tide og utide! Irettesæt, straf og forman med al mulig tålmodighed og belæring! 8. For der kommer en tid, hvor de ikke vil finde sig i den sunde lære, men efter eget for-godtbefindende vil samle sig lærere i hobetal, som kan kildre deres ører. Ja, de vil vende deres ører fra sandheden og vende sig til fablerne. Men du skal være sober under alle forhold. Lid ondt, gør en forkynders arbejde og fuldfør din tjeneste!

Mod enden

9. Selv udgydes jeg allerede som et offer, og tiden for mit opbrud¹⁴⁰ er kommet. Jeg har kæmpet den gode kamp – løbet har jeg fuldført – hengivenheden har jeg bevaret. Fremover er retfærdighedens krans lagt til side til mig, som vor Herre, den retfærdige dommer, vil give mig på hin dag – ja, ikke blot mig, men alle, som har elsket hans åbenbaring.

Skynd dig at komme til mig snart, for Demas har forladt mig af kærlighed til denne verden og er rejst til Thessaloniki. Kreskes er rejst til Galatia og Titus til Dalmatia. Kun Lukas er blevet sammen med mig. Tag og bring Markus med dig. Han er jo til gavn for mig i tjenesten. Jeg har sendt Tykhikos til Efesos. Når du kommer, så tag lige den kappe med, jeg efterlod i Troas hos Karpos, og bøgerne – især dem af pergament. Kobbersmeden Alexandros har gjort mig meget ondt. Herren lønne ham for hans gerninger! Ham skal du også vogte dig for. Han gik voldsomt imod vores taler. Under mit første forsvar kom ingen mig til undsætning – nej, alle forlod mig! Gid det ikke må tilregnes dem! Men Herren kom til mig og gav mig styrke, så forkyndelsen kunne blive gennemført ved mig, så alle folkene kunne høre det, og jeg blev udfriet af løvens gab. Vor Herre selv vil udfri mig fra al ond gerning, og han vil redde mig over i sit himmelske rige. Ham være æren i evighedernes evigheder. Amen!

Hils Priska og Akvila og Onesiforos' hus. Erastos blev tilbage i Korinth, og Trofimos efterlod jeg syg i Milet. Skynd dig at komme før vinteren. Eubolos og Pudes, Linos og Klaudia og alle brødrene hilser dig. Vor Herre være med din ånd! Nåde være med jer!

¹⁴⁰ *analyse* – egentlig opløsning.

Brevet til hebræerne¹⁴¹

Mange gange og på mange måder har Gud førhen talt til vore forfædre gennem profeterne, men nu i disse de sidste dage har han talt til os direkte gennem sin søn, som han har indsat som arving til alt.

Det er ved ham, Gud har skabt universet¹⁴² – ja, han er Guds lysende stråleglans og hans inderste væsens udtryk. Alt bærer han gennem kraften i sit ord.

Efter at have bibragt verden renselse for synd, satte han sig ved majestætens højre hånd i det høje. Selv englene overgår han, eftersom han har arvet et endnu mere strålende navn end deres.

2. For til hvem af englene har Gud nogensinde sagt:

Du er min søn. I dag er jeg blevet din far?

Og igen:

Jeg skal være hans far, og han skal være min søn?

Når han på ny indsætter sin førstefødte i vores verden siger han:

Lad alle Guds engle tilbede ham!

Om englene siger han:

Han, som gør sine engle til vinde – sine hjælpere til luer af ild.

Men om sønnen hedder det:

Gud er din trone i evighedernes evigheder – retfærdigs scepter – dit riges scepter.

Retfærdighed har du elsket og afskyet ondskab.

Derfor har Gud – din Gud – salvet dig med glædens olie

fremfor dine fæller.

Og:

Det var dig, Herre, der i begyndelsen lagde jordens grundvold –

himlene er dine hænders værk.

De skal forgå, men du vil forblive.

Alle vil de ældes som en klædning – ja, som et klæde vil du folde dem sammen, og de skal udskiftes.

Dog, du er den samme, og dine år vil aldrig få ende.

Ja, til hvem af englene har han nogensinde sagt:

Sæt dig ved min højre hånd,

indtil jeg får lagt dine fjender som en fodskammel for dine fødder?

Er de ikke alle hjælpeånder, der er sendt ud for at tjene dem, der skal arve frihed?

Derfor bør vi så meget desto mere være opmærksomme på det, vi har hørt, så vi aldrig skal falde fra. For hvis den fortælling, som blev fortalt af engle, står urokkeligt fast, så enhver overtrædelse og ulydighed fik løn som forskyldt, hvordan skulle vi så kunne undfly, hvis vi negligerede så stor en befrielse?

Den tog sin begyndelse, da den blev forkyndt af Herren selv, og den blev bekræftet overfor os af dem, som havde hørt ham. Gud vidnede sammen med dem gennem tegn og undere og diverse mirakler og ved at fordele hellig ånd som han ville.

Det var altså ikke engle, han underlagde den nye verden, vi taler om. Nej, som én har vidnet et sted og sagt:

Hvad er et menneske, at du kommer ham i hu – en menneskesøn, at du ser til ham?

Du gjorde ham en kort tid ringere end engle – kronede ham så med guddomsglans og ære, alt har du lagt under hans fødder.

3. Ved således at underlægge ham alt, var der intet tilbage, der ikke var underlagt ham. Endnu ser vi dog ikke alt underlagt ham.

¹⁴¹ Oprindeligt blev Paulus selv betragtet som brevets forfatter, men det er nok tvivlsomt. Hvilke 'hebræere' brevet skulle være stilet til, vides ikke.

¹⁴² Egentlig 'æonerne'.

3. Nej, vi ser ham, der en kort tid var gjort ringere end englenerne, nemlig Jesus, der på grund af sin lidelse til døden blev kronet med guddomsglans og ære. For ved Guds nåde smagte han døden for alle.

Han fandt det nemlig passende – han, for hvis skyld og ved hvem alt er blevet til – at føre mange sønner frem til guddommelighed ved at gøre den hovedansvarlige for deres befrielse fuldmøden gennem lidelser. Han, som helliggør og de, som helliges udspringer jo alle af den ene og samme. Derfor skammer han sig heller ikke ved at kalde dem brødre, når han siger:

*Jeg vil forkynde dit navn for mine brødre –
lovsynge dig midt i forsamlingen.*

og igen:

Ham vil jeg stole på.

og igen:

Her er jeg og de børn, Gud har givet mig.

Eftersom børnene altså er fælles i kraft af kød og blod, blev også han på samme måde fælles med dem i dette, for at han ved sin død kunne gøre ham, der sidder inde med dødens magt – nemlig djævelen – magtesløs, og befri dem, der på grund af deres dødsangst var blevet holdt nede i slaveri hele deres liv. Det er altså ikke engle, han tager sig af, men Abrahams afkom. Derfor måtte han ligestilles i alle ting med brødrene, så han kunne blive en barmhjertig og hengiven førstepræst overfor Gud – én der kunne sone folkets synder. Som én, der selv har lidt, da han blev fristet, kan han komme dem, der fristes til hjælp.

4. Derfor, hellige brødre - I, som har del i den himmelske kaldelse – vær nøje opmærksomme på den udsendte – ja, den førstepræst, som *vi* bekender os til: Jesus. Han var tro mod Gud, der gjorde ham til det, han var,

ganske som Moses var det i hele Guds hus. Men Jesus blev anset værdig til endnu mere guddomsglans end Moses, så meget mere, som den, der har bygget huset nyder større agtelse end selve huset. Ethvert hus er jo bygget af nogen, men det er Gud, der har bygget alt. Og vel var Moses tro i hele Guds hus som en hustjener – som et vidnesbyrd om det, der skulle siges, men Messias var som en søn af Guds hus.

Vi er Guds hus, såfremt vi holder fast i håbets frimodighed og stolthed. Derfor siger den hellige ånd:

I dag, når I hører hans stemme, skal I ikke forhærde jeres hjerter, som dengang under oprøret på prøvelsens dag i ørkenen, hvor jeres fædre prøvede at friste mig, skønt de havde set mine gerninger gennem fyrre år. Derfor blev jeg krænket over denne slægt og sagde: Altid farer de vild i deres hjerte – mine veje kendte de ikke – og så svor jeg i min vrede: Ikke om de skal gå ind til min hvile!¹⁴³

Kære brødre! Pas på, at der aldrig findes et ondt og uhengivent hjerte i nogen af jer, så I falder fra den levende Gud. Nej, forman hinanden hver eneste dag, så længe det hedder 'i dag,' så ingen af jer forhærdes ved syndens bedrag. Vi er jo blevet delagtige i Messias, såfremt vi fastholder vores oprindelige tillid indtil enden.

Når det hedder: *I dag, når I hører hans stemme, må I ikke forhærde jeres hjerter som dengang under oprøret*, hvem var det så, der hørte og dog gjorde oprør? Var det ikke alle dem, der kom ud af Egypten ved hjælp af Moses? Og hvem var det, der krænkede ham gennem fyrre år? Var det ikke dem, der syndede, og hvis kroppe faldt døde om i ørkenen? Hvem tilsvor han, at de ikke skulle gå ind til hans hvile, om ikke de ulydige? Nu forstår vi, at

¹⁴³ I Det forjættede Land

det var på grund af deres mistillid, de ikke var i stand til at komme ind.

5. Så lad os drage omsorg for, at ingen af jer får den opfattelse, at han skulle være kommet for sent, eftersom tilsagnet om at gå ind til hans hvile endnu står fast. Også vi har jo fået forkyndt et glædeligt budskab ligesom de. Men dem gavnede det ikke at høre fortællingen, fordi de ikke var blevet sammenføjede i hengivenhed med dem, som virkelig hørte det. Vi derimod kommer ind til hvilen, vi som fik hengivenhed, ud fra det, han sagde: *... og så svor jeg i min vrede: Ikke om de skal gå ind til min hvile!* Og det selv om hans værker var foregået fra verdens grundlæggelse. Et sted har han sagt om den syvende dag: *Og på den syvende dag, hvilede Gud fra alle sine værker.* Og som sagt: *Ikke om de skal gå ind til min hvile!*

Eftersom det altså står fast, at *nogle* går ind til hvilen, men at de, som først hørte de glædelige budskab, *ikke* kom ind på grund af deres genstridighed, så bestemmer han på ny en dag. *I dag*, siger han ved David langt senere, som nævnt ovenfor – *i dag, når I hører hans stemme, skal I ikke forhærde jeres hjerter!*

Hvis nu Josva¹⁴⁴ havde ført dem ind til hvilen, ville han vel ikke tale om en anden dag efter dette. Altså står der en hviledag¹⁴⁵ tilbage for Guds folk.

Er man gået ind til hans hvile, har man dermed fået fri fra sit arbejde – på samme måde som Gud fik fri fra sit.

6. Lad os da være opsatte på at gå ind til den hvile, for at ingen skal falde ved sådan et eksempel på genstridighed.

Guds fortælling er nemlig levende og virksom og skarpere end noget tveægget sværd. Den trænger igennem og deler liv og ånd – led og marv, når den dømmer hjertets tanker og overvejelser. Ingen skabning er usynlig for hans ansigt – nej, alt ligger nøgent og åbent for hans blik – det blik, vi skal stå til regnskab for.

Eftersom vi i Jesus, Guds søn har en stor førstepræst, der er vandret gennem himlene, så lad os holde godt fast i vores bekendelse. Vi har jo ikke en førstepræst, der ikke kan føle medlidenhed med vore svagheder, men én, som er blevet prøvet i alt ligesom os – dog uden synd.

Så lad os med frimodighed stå frem for nådens trone for at få barmhjertighed og finde nåde til hjælp i rette tid.

Enhver førstepræst, som vælges blandt mennesker, indsættes jo for menneskers skyld til tjeneste for Gud, så han kan frembære gaver og ofre for deres synders skyld. Han kan føle medlidenhed med de uvidende og de vildfarne, da han jo også selv er omsluttet af svaghed. På grund af den frembærer han ofre for syndens skyld både for folket, men sandelig også for sig selv. Ingen tager æren for sig selv, nej, han kaldes af Gud på samme måde som Aron blev det.

Heller ikke Messias tillagde således sig selv den ære at blive førstepræst, men det gjorde han, som sagde til ham: *Du er min søn. I dag er jeg blevet din far.* Sådan som han også siger det et andet sted: *Du er præst for evigt ganske som Melkisedek.*

Det var Messias, der i sin tid her på jorden¹⁴⁶ med råb og tårer frembar bønner – ja,

¹⁴⁴ Der står egentlig *Iesous*, men ud fra sammenhængen må der være tale om Josva, som førte folket ind i Det forjættede Land i sin tid. *Iesous* er en græsk-latinsk transskribering af det hebraiske navn Josva.

¹⁴⁵ Egentlig: sabbat

¹⁴⁶ Ordret: i sit køds dage.

bønfaldt ham, der kunne redde ham fra døden, og som blev bønåret ud af sin angst. Skønt han var søn, lærte han på den måde lydighed gennem sin lidelse, og da han var blevet fuldkommen, blev han årsag til evig frelse for alle dem, der er lydige over for ham, efter at han således var blevet udpeget af Gud selv som førsteprest ganske som Melkisedek.

7. Ham kan vi holde en længere tale om, men den er vanskelig at udlægge, eftersom I er blevet noget sløve til at høre efter. I skulle jo faktisk være lærere efter al den tid, men I har igen brug for, at nogen underviser jer i den elementære børnelærdom – Guds fortælling. I har behov for mælk og ikke for fast føde. Alle, der får mælk, kender intet til talen om retfærdighed, da de jo er umælende. Den faste føde derimod er for de fuldvoksne, der har den vane at opøve deres sanser til at skelne mellem godt og ondt. Når vi derfor har forladt børnelærdommen om Messias, så lad os komme frem til fuldmodenhed - uden på ny at starte forfra - med omvendelse fra døde gerninger og med hengivenhed til Gud, om dåb, om lære, om håndspåbyggelse, dødes opstandelse og evig dom. Dette vil vi nu gøre, om Gud ellers vil. Det er nemlig umuligt for dem, som én gang er blevet oplyst – dem, som har smagt den himmelske gave og har fået del i hellig ånd – ja, som med glæde har smagt på Guds fortælling og den kommende verdens kræfter, men som så er faldet fra – dem er det umuligt atter at bringe tilbage til omvendelse. De korsfæster jo atter engang Guds søn og udstiller ham til spot. Det er jo sådan, at den jord, der drikker den hyppige regn og giver god afgrøde til gavn for dem, der nyder godt af dyrkningen,

modtager Guds velsignelse. Men hvis jorden bærer tjørn og tidsel anses den for værdiløs og er tæt på forbandelse. Den ender med at blive brændt af.

Elskede! Om også vi taler således, er vi dog overbevist om, at I er til den bedre del – den, som rummer redning. Gud er jo ikke uretfærdig, så han glemmer jeres gerning og den kærlighed til hans navn, I dermed har vist, dengang I tjente de hellige - hvilket I også fortsat gør. Vi ønsker blot, at enhver af jer udviser den samme iver efter opfyldelsen af vort håb indtil enden, så I ikke bliver sløve, men efterligner dem, som gennem hengivenhed og tålmodighed arver det, som er lovet dem.

8. Dengang Gud gav sit løfte til Abraham, svor han ved sig selv – eftersom han ikke havde nogen større at sværge ved – og sagde: *Dig vil jeg virkelig for alvor velsigne, og jeg vil virkelig for alvor mangfoldiggøre dig.* Og gennem Abrahams tålmodighed gik løftet i opfyldelse.

Det er jo sådan, at mennesker sværger ved noget større og bruger eden til bekræftelse og til at imødegå enhver modsigelse. Da Gud således var til sinds at gøre det uforanderlige i sin beslutning tydeligt for arvingerne til hans løfte, trådte han frem med sin ed, så at vi – ved hjælp af de to uforanderlige ting, om hvilke det er umuligt, at Gud skulle kunne lyve - kunne få en stærk opmuntring. Vi, som har taget vor tilflugt til den kommende opfyldelse af vort håb. Dette håb ligger som et livsanker, urokkeligt og sikkert indenfor i det

allerhelligste,¹⁴⁷ dér hvor Jesus gik ind for vores skyld som en forløber – han, der var blevet førstepræst ganske som Melkisedek – til evig tid.

9. For denne Melkisedek, Salems konge, den højeste Guds præst, gik Abraham i møde, dengang han vendte tilbage efter at have nedslagtet kongerne, og velsignede ham. Ham gav Abraham tiende af alt. Hans navn kan for det første betyde 'Retfærdigheds konge', men jo også 'Salems konge' – det vil sige 'Fredens konge'. Uden far – uden mor – ja, uden slægtstavle – uden at have hverken fødselsdag eller dødsdag – og alligevel blev han gjort lige med Guds søn. Han forbliver præst for altid.

Læg mærke til, hvor stor han egentlig var! Ham gav patriarken Abraham tiende af sit bytte. Godt nok har Levis sønner – der jo fik præsteembedet – fået påbud om at tage tiende af folket ifølge loven – det vil sige af deres brødre – også selv om de var udsprunget af Abrahams lænd. Men ham, som ikke førte sin slægt tilbage til dem, ham har Abraham selv givet tiende, og han har velsignet den mand, Guds løfter var blevet givet til. Der er ikke den mindste tvivl om, at den ringere velsignes af den stærkere, og de første er dødelige mennesker, som modtager tiende, men om den sidste kan det bevidnes, at han lever! Ja, på en måde har den Levi, som modtager tiende, også selv givet tiende, nemlig gennem Abraham. Han var jo endnu i sin fars lænd, dengang Melkisedek kom ham i møde.

10. Hvis der nu var fuldkommenhed at hente gennem det levitiske præstedømme – på grundlag af det har folket jo fået loven – hvorfor var der så alligevel behov for, at en alternativ præst som Melkisedek skulle

indsættes, uden at Arons præstedømme blev nævnt? Det er jo sådan, at når præstedømmet ændres, sker der nødvendigvis også en ændring af loven. Han, der omtales således, kom fra en anden stamme, hvor ingen gjorde tjeneste ved alteret. Det turde være indlysende, at vor Herre nedstammer fra Juda, og til den stamme sagde Moses intet om præsteskab. Og ydermere bliver det klart, når der opstår en alternativ præst som Melkisedek, som ikke er blevet det ifølge regulær fysisk afstamning, men ifølge det uopløselige livs egen kraft. Det bevidnes nemlig således: *Du er præst i evighed, ganske som Melkisedek.*

Ganske vist sker der en ophævelse af et tidligere bud, eftersom det var svagt og unyttigt – loven fuldendte jo ingenting! Til gengæld indføres der et stærkere håb, hvorved vi nærmer os Gud selv. Så meget mere som det ikke er sket uden edsaflæggelse. De andre blev jo præster uden edsaflæggelse, men han her gennem den edsaflæggelse, som Gud selv udtaler, når det hedder om ham: *Herren svor, og han ombestemmer sig aldrig: Du er præst i evighed!* På samme måde er Jesus blevet garant for en stærkere pagt. Mens de andre efterfulgte hinanden som præster, fordi døden gjorde en ende på deres embeder, har han det præstedømme, som aldrig overgås, fordi han forbliver til evig tid. Herfra kan han også ganske og aldeles redde enhver, som kommer frem for Gud gennem ham, fordi han altid er levende til stede for deres skyld.

Sådan en førstepræst var det meningen, at vi skulle have: from, uskyldig, ufordærvt – adskilt fra synderne og mere ophøjet end selv himlene. En, som ikke hver dag har nødig, som førstepræsterne, først at frembære ofre for egne synder, og dernæst for folkets. Dette

¹⁴⁷ Egentlig: 'indenfor forhængen'. Kun førstepræsten måtte komme ind i det allerhelligste, når han skulle bede om soning for folkets synder.

gjorde han nemlig én gang for alle, dengang han frembar sig selv som offer.

Loven indsætter skrøbelige mennesker som førsteprester, men ordet fra edsaflæggelsen, som kom til efter loven, indsætter Guds søn, som er gjort fuldkommen til evig tid.

Nuvel, hovedsagen i alt dette er, at vi har en førsteprest, der satte sig på højre side af majestæten trone i himlene som præst for de hellige og for det sandhedens telt, som intet menneske, men Gud selv rejste.

Enhver førsteprest indsættes nemlig for at frembære gaver og ofre, så det var nødvendigt, at også han havde noget at komme frem med. Havde han nu været på jorden, ville han end ikke have været præst, idet der allerede findes dem, som frembærer gaver ifølge loven. De tjener jo efter forbillede – ja, som en skygge af det himmelske, sådan som Moses fik guddommelig befaling om, da han var ved at indrette teltet: *Pas nu på, sagde han, at du udfører alt efter det forbillede, der blev vist dig på bjerget.* Nu har han imidlertid fået en endnu mere strålende præstetjeneste, eftersom han samtidig er mellemmand for en stærkere pagt, der er lovligt grundfæstet på endnu større løfter.

11. Havde den første pagt været hævet over enhver kritik, ville der jo ikke have været grundlag for en ny. Men Gud dadler dem jo, når det hedder:

*Hør her, siger Herren,
der kommer dage, hvor jeg vil indgå en ny pagt
med Israels hus og med Judas hus.
Den er ikke som den pagt, jeg indgik med deres
fædre
på den dag, da jeg tog dem i hånden og førte dem
ud af Egypten,
for de holdt ikke fast i min pagt,*

*så jeg mistede interessen for dem, siger Herren.
Nej, dette er den pagt, jeg vil indgå med Israels
hus*

efter de dage, siger Herren:

*jeg vil indgyde mine love i deres sind –
jeg vil indridse dem i deres hjerter.*

Jeg vil være deres Gud, og de skal være mit folk.

*Ingen skal belære sin medborger eller sin bror og
sige:*

Lær Herren at kende,

*for alle vil de kende mig fra den mindste til den
største iblandt dem. For jeg vil være nådig overfor
deres uretfærdige adfærd –*

jeg vil ikke mere huske på deres synder.

Når han nu siger 'ny', har han dermed gjort den første forældet, og det, som ældes og bliver gammelt, er tæt på at forsvinde helt.

Nu havde den første pagt selvfølgelig bestemmelser for såvel gudstjeneste som den jordiske helligdom. Der var jo indrettet et forreste telt til lysestagen og bordet med skuebrødene – det som kaldes 'det hellige.' Bag det andet forhæng var der endnu et telt – det såkaldt allerhelligste med et gyldent røgelseskar og pagtens ark, som overalt var beklædt med guld. I den befandt sig en krukke af guld indeholdende mannaen, Arons udsprungne stav og pagtens tavler. Ovenover den stod stråleglansens keruber, der dækkede for nådestolen,¹⁴⁸ men den behøver vi ikke kommer nærmere ind på nu.

Således er det altså indrettet, og præsterne går hele tiden ind i det forreste telt, når de udfører de hellige tjenester. Men i det andet telt kommer kun førstepresten én gang om året medbringende blod, som han frembærer som offer for sig selv og for folkets forseelser. Dermed gør den hellige ånd det indlysende for os, at vejen til det hellige endnu ikke er blevet farbar, så længe det første telt endnu

¹⁴⁸ Se note 246

står – et sindbillede på denne tid, hvor der frembæres gaver og ofre, som ifølge samvittigheden ikke formår at gøre den, som frembærer dem, fuldkommen. Det handler jo kun om mad og drikke og forskellige former for dåb – rent verdslige bestemmelser, indtil det blev tid for en mere gennemgribende forandring.

12. Nej, vejen blev først farbar, da Messias tonede frem som førstepræst for det virkelig gode gennem det større og mere fuldendte telt, som ikke var gjort af hænder – altså ikke af nogen skabning. Han kom ikke ind med blod fra bukke og kalve – nej, det var med sit eget blod, han kom ind i helligdommen én gang for alle, hvormed han skaffede os en evig forløsning. For hvis bukke- og tyreblood og aske fra kvier, der stænkes på de urene – hvis dét virkelig helliger dem i retning af legemlig renhed, hvor meget mere vil så ikke blodet fra den Messias, som i kraft af sit evige væsen¹⁴⁹ frembar sig selv ubesmittet for Gud – hvor meget mere vil det ikke rense vores samvittighed for døde gerninger, så vi kan holde gudstjeneste for den levende Gud? Således er han mellemmand for en ny pagt, så de kaldede kunne få tilsagn om den evige arv gennem det dødsfald, som indtraf til forløsning for overtrædelserne under den gamle pagt. Det er jo nødvendigt, hvor der foreligger et testamente, at testators død godtgøres, for så vidt som et testamente står fast efter dødsfald, men aldrig er i kraft, mens testator lever. Således blev heller ikke den gamle pagt gjort ny uden blodsudgydelse.

Dengang alle buddene i loven var blevet forkyndt for hele folket af Moses, tog han blodet fra tyrekalvene og bukkene sammen med vand og højrød uld og isop og bestænkede både selve bogen og hele folket og sagde:

Dette er pagtens blod, som Gud har pålagt jer. Og også teltet og de hellige kar¹⁵⁰ bestænkede han ligeledes med blod – ja, næsten alt renses i blod ifølge loven, og uden blodsudgydelse sker der ingen tilgivelse. Derfor var det nødvendigt, at symbolerne på det himmelske blev rensede dermed, men selve det himmelske skulle renses med større ofre end som så. Messias gik nemlig ikke ind i en helligdom, der var gjort med hænder som et symbol på den sande helligdom – nej, han gik ind i selve himlen for nu at vise sig for Guds ansigt – for vores skyld. Det var ikke fordi, han skulle frembære sig selv som offer mange gange som førstepræsten, der går ind i helligdommen én gang om året (dog ikke med sit eget blod). Så skulle han have lidt mange gange fra verdens grundlæggelse. Nej, én gang for alle har han vist sig her ved tidernes ende til syndernes forladelse gennem sit eget offer. Ligesom det er beskåret mennesker at dø én gang og derefter blive dømt, således skal også Messias – efter at være blevet frembåret én gang for alle til fritagelse for de manges synder – komme til syne for anden gang uden synd til befrielse for dem, der længes efter ham.

Eftersom loven kun er som en skygge af det kommende gode og ikke et billede på tingene i sig selv, kan den jo aldrig gøre dem fuldkomne, som kommer frem med de samme ofre år efter år. Ville de hellige tjenere ikke netop være ophørt med at frembære ofre, hvis de ikke længere havde nogen syndsbevidsthed efter at være blevet rensede én gang for alle? Men nu sker der tværtimod ved dem en årlig påmindelse om synder. Det er nemlig umuligt, at blod fra tyre og bukke kan give syndsforladelse!

¹⁴⁹ Egentligt: en æonisk ånd.

¹⁵⁰ Egentlig: den hellige tjenestes redskaber

13. Derfor sagde Jesus,¹⁵¹ da han kom ind i verden:

*Ofre og frembæringer ønskede du ikke –
nej, du beredte mig et legeme.*

Brændofre og syndofre brød du dig ikke om.

*Da sagde jeg: Se, jeg er kommet –
som det er skrevet om mig i bogens indledning –
for at udføre din vilje, Gud!*

Medens han først siger: Ofre og frembæringer, brændofre og syndofre ønskede du ikke, du brød dig ikke om dem – skønt disse dog frembæres i henhold til loven – så sagde han bagefter: Se, jeg er kommet for at gøre din vilje! Dermed ophæver han det første for at stadfæste det andet, og dermed er vi blevet helligede gennem frembæringen af Jesu Messias' legeme én gang for alle.

Enhver anden præst står dagligt og forretter gudstjeneste og frembærer mange gange de samme ofre, som på ingen måde er i stand til at fjerne synder. Men denne vores præst har frembåret ét offer for synd, og han har for bestandig sat sig ved Guds højre hånd, hvor han for øvrigt venter på, at hans fjender bliver sat som en fodskammel under hans fødder. Gennem én frembæring har han for bestandig gjort dem, der helliges, fuldkomne.

Også den hellige ånd vidner for os, for efter at han har sagt: Dette er den pagt, jeg vil indgå med dem efter de dage – så siger Gud:

*Jeg skriver mine love på deres hjerter –
ja, jeg vil indridse dem i deres sind.*

*Deres synder og deres overtrædelser
vil jeg ikke længere huske på.*

Og hvor der er syndsforladelse, er der jo ikke mere brug for syndofre.

Kære brødre.

Således har vi ved Jesus blod frimodighed til at benytte den indgang til helligdommen, han indviede for os

som en nyåbnet og levende vej gennem forhænget –

det vil sige gennem hans eget legeme.

Ja, så stor en præst har vi over Guds hus.

Så lad os da gå fremad med et sandt hjerte, opfyldt af hengivenhed,

med vore hjerter bestænkede for en ond samvittighed,

og vore legemer vaskede med rent vand.

Lad os holde urokkeligt fast ved vores bekendelse til håbet,

for trofast er han, som afgav sit løfte til os.

14. Lad os være opmærksomme på hinanden, så vi fremelsker kærlighed og gode gerninger og ikke er efterladende med vores egen forsamling,

som nogle har for skik.

Nej, lad os tilskynde hinanden,

så meget mere, som I ser dagen nærme sig.

For synder vi med vilje efter at have modtaget sandhedens erkendelse, findes der ikke

længere noget offer for synder, men en frygtelig udsigt til dom og til den brændende lidenskab, der skal fortære dem, som er imod.

Hvis nogen tilsidesætter Moseloven, dør han uden barmhjertighed ved hjælp af to eller tre vidners udsagn. Hvor meget hårdere straf mener I, han står til, som har trampet på Guds søn, som anser pagtens blod, hvormed han blev helliget, for urent, og som håner nådens ånd?

Vi kender jo ham, der sagde:

Straffen tilkommer mig – mig tilfalder hævn!

Og på samme måde:

Gud vil dømme sit folk.

Hvor frygteligt at falde i den levende Guds hænder!

15. Nej, tænk hellere på de første dage, hvor I efter at være blevet oplyst udholdt megen

¹⁵¹ Egentlig blot 'han'.

kamp under store lidelser. Både ved, at I gennem fornærmelser og trængsler blev udstillet offentligt, og derved at I gjorde fælles sag med dem, der oplevede den slags. Ikke blot havde I jo medlidenhed med de fængslede, men I fandt jer også med glæde i, at de midler, I havde til rådighed, blev frarøvet jer. I vidste med jer selv, at I havde en bedre og mere blivende ejendom.

Kast nu ikke jeres frimodighed bort – den indebærer en stor belønning. I har nemlig brug for udholdenhed, så I efter at have udført Guds vilje kan opnå at få Guds løfte indfriet.

*Endnu blot en ganske lille stund,
så kommer han, som skal komme –
han trækker ikke tiden.*

*Min retfærdighed skal leve af hengivenhed,
og viger han tilbage, har min sjæl intet behag i
ham.*

Men vi hører ikke til dem, der viger tilbage til fortabelse – nej, gennem inderlig tillid føres vi til sjælefred.

16. Tillid er selve grundlaget for det, vi håber på – beviset på det, vi ikke ser. Det var ved den, de gamle fik deres vidnesbyrd.

Båret af tillid begriber vi, at verden er blevet grundlagt ved Guds fortælling – det vil sige, at det ikke er af synlige ting, det skabte er blevet til.

Båret af tillid frembar Abel et større offer for Gud end Kain, hvorved han fik vidnesbyrd som retfærdig – Gud selv vidnede ved hans offergaver – og gennem den tillid taler han til os endnu, om end han er død.

Båret af tillid blev Enok taget bort, så han ikke oplevede døden. Han blev aldrig fundet, fordi Gud selv førte ham bort – før da fik han det vidnesbyrd at have behaget Gud. Uden tillid er det umuligt at behage ham, for den,

der beder til Gud,¹⁵² må nødvendigvis gå ud fra, at han er til og belønner dem, som ihærdigt søger ham.

Båret af tillid konstruerede Noah, der var blevet advaret af Gud om det, som endnu ikke var set, fuld af ærefrygt en ark, så hans hus blev reddet. I kraft af tillid dømte han verden og blev derved arving til retfærdighed – gennem sin tillid.

Båret af tillid var Abraham lydhør, dengang han blev kaldet til at tage ud til et sted, han skulle modtage som sin arv, og han tog af sted uden at ane, hvor han tog hen.

Båret af tillid bosatte han sig som fremmed i Det forjættede Land. Han slog sig ned i telte sammen med Isak og Jakob, der var medarvinger til den samme forjættelse. Han ventede nemlig længselsfuldt på byen med den faste grundvold, hvis bygmester og grundlægger er Gud.

Båret af tillid fik selv den ufrugtbare Sara kraft til at blive med barn på trods af sin høje alder, fordi hun anså ham, der lovede hende det, for pålidelig. Derfor blev der fra én mand – og han var nærmest død – født afkom så talrigt som himlens stjerner og som det uendelige sand ved havets bred.

Tillidsfulde døde alle disse mennesker, uden at løfterne var blevet opfyldt, men de skuede dem på afstand og bød dem velkommen, idet de bekendte, at de er fremmede og udlændinge på jorden. De, som taler sådan, viser dermed, at de inderligt længes efter et fædreland. Havde de gået og spekuleret på det, de var rejst væk fra, havde de haft tid nok til at vende tilbage, men nu higer de efter noget bedre – det vil sige himmelsk. Derfor skammer Gud sig ikke over dem – over at kaldes deres Gud – han har jo beredt dem en hel by.

¹⁵² Egentlig: kommer frem for Gud

Båret af tillid frembar Abraham Isak som offer, dengang han blev fristet. Han frembar den enbårne – han, som havde modtaget Guds løfter og til hvem, det var blevet sagt: *Ved Isak skal dit afkom kaldes efter dig.* Han regnede med, at Gud var i stand til at oprejse mennesker – selv fra de døde, hvorfra han også billedligt talt fik ham tilbage.

Båret af tillid til det, som skulle komme, velsignede Isak Jakob og Esau.

Båret af tillid velsignede den døende Jakob enhver af Josefs sønner og *bad til Gud lænet til enden af sin stav.*

Båret af tillid mindede Josef ved afslutningen af sit liv om Israels sønners udgang af Egypten og gav dem påbud angående sine knogler.

Båret af tillid blev Moses, da han blev født, holdt skjult i tre måneder af sine forældre, fordi de så, at barnet var kønt og de frygtede ikke kongens befaling.

Båret af tillid nægtede Moses, da han var blevet stor at blive kaldt søn af Faraos datter – nej, han valgte at blive mishandlet sammen med Guds folk, fremfor en kortvarig syndig nydelse. Han anså Messias' forsmædelse for en større rigdom end Egyptens skatte og holdt sit blik rettet mod den virkelige belønning.

Båret af tillid forlod han Egypten uden at frygte kongens raseri – nej, han stod fast, som så han selve den Usynlige.

Båret af tillid foranstaltede han påskehøjtiden og påstækningen af blodet, så den, der dræbte de førstefødte, ikke skulle røre deres.

Båret af tillid gik de gennem Det røde Hav, som om det var tørt land – det hav, som opslugte egypterne, da de forsøgte sig.

I kraft af tillid faldt Jerikos mure, efter at de havde vandret omkring dem i syv dage.

Båret af tillid undgik luderer Rahab at gå til grunde sammen med de genstridige, fordi hun havde modtaget spejderne med fred. Hvad mere kan jeg sige? Tiden slipper op for mig, mens jeg beretter om Gideon, Barak, Samson, Jefta, David og Samuel og de profeter, som i kraft af deres inderlige tillid nedkæmpede kongeriger, opnåede retfærdighed, modtog løfter fra Gud, lukkede munden på løver, slukkede ildens kraft, undslap sværdhug, blev fyldt med kraft ud af den rene svaghed, blev stærke i krig og slog fremmede hære tilbage. Kvinder fik deres døde tilbage gennem opstandelse, mens andre blev tortureret, fordi de ikke tog imod deres befrielse, så de kunne opnå en bedre opstandelse. Andre blev udsat for forhånelser og pisk – ja, for lænker og fængsel. De blev stenet, udsat for de værste prøvelser, de blev savet over og dræbt ved sværd. De drog omkring i fåreskind eller gedeskind. De havde ingenting, led trængsler og blev mishandlet. Verden var dem ikke værdig, mens de flakkede om i ørkener og bjerge, grotter og jordhuler. Ingen af dem, som ellers alle fik vidnesbyrd i kraft af deres tillid, fik opfyldt Guds løfte, for Gud havde noget bedre i ærmet til os. De skulle ikke blive fuldkomne uden os.

17. Da vi nu har sådan en tæt sky af vidner, der omgiver os, så lad os aflægge enhver byrde sammen med synden, der så nemt som ingenting omslutter os. Lad os løbe det kapløb, der ligger foran os med udholdenhed, idet vi holder blikket fast rettet mod hengivenhedens førstemand og fuldender, Jesus. Han udholdt korsfæstelse og så stort på al skam til fordel for den glæde, han skulle opleve, da han satte sig til rette til højre for Guds trone. Ja, tænk engang hvilken modstand imod sig, han har udholdt fra

synderne, for at I ikke skulle blive udmattede og miste modet.¹⁵³

Endnu har I ikke i jeres kamp mod synden holdt stand, til blodet flød. I har måske glemt den formaning, der taler til jer som til sønner: *Min søn, ringeagt ikke Guds opdragelse – vær ikke forsagt, når du tilrettevises af ham. For den, som Gud elsker, opdrager han – enhver søn, han tager i favn, pisker han.*

I skal holde ud som led i jeres opdragelse. Gud behandler jer som sønner, for hvilken søn opdrager en far ikke? Nej, hvis I er uden den opdragelse, som alle ellers har fået del i, er I dermed uægte børn og netop ikke sønner. Dertil kommer, at vores fædre, som opdrog os, var kødelige, og dem respekterede vi – hvor meget mere bør vi da ikke underordne os under åndernes far for at leve? Vore kødelige fædre opdrog os måske et par dage efter deres forgodtbefindende, men Gud selv opdrog os til noget gavnligt – nemlig til at få del i hans hellighed.

Nu forekommer ingen opdragelse særligt glædelig, mens den foregår – snarere ret så bedrøvelig – men senere hen giver den dem, som er blevet opøvede gennem den, en fredens frugt i form af retfærdighed.

18. Så derfor: styrk de slappe hænder – stræk de lammede knæ og gør de stier, I går på, rette, så det lamme ikke skal forvrides, men snarere læges. Stræb efter fred med alle – sammen med det at blive hellige. Uden det vil ingen se Herren. Pas samtidig på, at ingen går glip af Guds nåde – at ingen bitter rod vokser op og volder uro, så mange smittes af den – ja, at ingen utugtig eller vanhellig findes, som Esau, der afgav sin førstefødselsret for et enkelt måltid mad. I ved jo, at da han senere ønskede at arve velsignelsen, blev han

forkastet, for han fandt ingen plads for fortrydelse, om end han søgte den med tårer.

19. I er jo ikke kommet til et håndgribeligt bjerg, som er sat i brand – til mulm og mørke og storm – ikke til basunklang og en stemme så stærk, så tilhørerne frabad sig, at der blev talt mere til dem. De kunne nemlig ikke bære det, som blev påbudt: *Om også et vildt dyr rører ved bjerget, skal det stenes!* Så frygtindgydende var synet, at Moses sagde: *Jeg er bestyrtet, så jeg skælver.* Nej, I er kommet til Zions Bjerg – til den levende Guds by: det himmelske Jerusalem og til en højtidsforsamling af tusindvis af engle – til de førstefødtes forsamling, som er indskrevet i himlene – ja, til en dommer, som er alles Gud og til de retfærdiges ånder – de, som er blevet fuldkomne. I er kommet til formidleren af en ny pagt, Jesus, og til bestækelse af blod, der råber højere end selv Abels.

Se til, at ikke også I beder jer fri for den, som taler. For hvis de, der dengang frabad sig ham, der fortalte Guds fortælling på jorden, ikke undslap, så skal *vi* da slet ikke, hvis vi vender os bort fra ham, der kommer fra himlen selv. Han, hvis stemme dengang rystede jorden, men som nu har afgivet et løfte, når han siger: *Endnu én gang vil jeg ryste – ikke blot jorden, men selv himlen!* Dette: *'Endnu én gang'* tilkendegiver en forandring af det, som rystes – altså af det skabte – for at det, som *ikke* rystes, kan forblive.

Når vi således er ved at modtage et urokkeligt rige, så lad os udvise nåde, hvorved vi tjener Gud til hans velbehag med opmærksomhed og ærefrygt.

For vores Gud er en altfortærende ild!

¹⁵³ Egentlig: 'give fortabt i jeres sjæle'.

20. Lad broderkærligheden bestå. Glem ikke gæstfriheden, for i kraft af den var der nogle, der uden at vide det tog imod engle. Husk på dem, der er i lænker, som om I var lænkede sammen med dem, og med dem, som mishandles, som om I selv var i deres legemer. Ægteskabet bør være respekteret blandt alle, og sengen ubesmittet, for Gud vil dømme utugtige og horkarle. I bør leve uden pengebegær, men have nok i det, I har. Han har jo selv sagt: *Jeg vil aldrig slippe dig – jeg vil aldrig forlade dig!* Så vi kan være frimodige og sige: *Gud er min hjælper – intet skal jeg frygte. Hvad kan noget menneske gøre mig?* Husk på jeres vejledere, som har fortalt Guds fortælling til jer. Læg mærke til frugten af deres vandel og efterlign deres hengivenhed. Jesus Messias er den samme i dag som i går – ja, i al evighed. Amen.

21. Lad jer ikke forføre af diverse fremmede lærdomme – det er nemlig sundt, når hjertet styrkes ved Guds nåde – ikke ved en næring, som aldrig har gavnet dem, der sværmer omkring den. Vi kender et alter, hvorfra de, som gør tjeneste ved teltet ikke kan spise noget. For de dyr, hvis blod for syndens skyld bæres ind i det allerhelligste af førstepresten - deres kroppe opbrændes udenfor lejren. Derfor led også Jesus døden udenfor byporten, så han kunne hellige folket ved hjælp af sit eget blod. Så lad os gå ud til ham, udenfor lejren, mens vi bærer hans skændsel, for her i byen skal vi ikke blive – nej, vi søger den, som kommer. Så lad os da gennem ham altid frembære lovprisningsoffer til Gud – det vil sige en lærernes frugt, der bekender sig til hans navn. Glem heller ikke godgørenheden og fællesskabet, for den slags ofre er velbehagelige for Gud. Hav tillid til jeres vejledere og bøj jer for

dem – de våger nemlig over jeres liv, som de skal aflægge regnskab for, og det skal de helst kunne med glæde og ikke med suk og smerte, hvilket ikke ville være godt for jer. Bed for os! Vi er overbevist om, at vi har en god samvittighed, for vi ønsker at opføre os ordentligt under alle forhold. Jeg formaner jer til at gøre dette så meget mere, så jeg desto hurtigere kan blive frigivet og komme til jer.

22. Fredens Gud – han, som har ført den store fårehyrde, vor Herre Jesus, Messias op fra de døde med en evig pagts blod for at udruste jer med alt godt, så I kan udføre hans vilje og gøre dét hos jer, som er velbehageligt i hans øjne i kraft af Jesus, Messias - ham tilhører æren i evighedernes evigheder. Amen.

Kære brødre! Jeg beder jer om at bære over med denne formaningsstale – jeg har jo blot skrevet til jer i al hast.

I kender vor bror Timotheus, der er blevet løsladt. Sammen med ham vil jeg besøge jer, dersom han kommer inden længe. Hils alle jeres vejledere og alle de hellige. Jeg skal hilse fra dem fra Italia. Nåden være med jer alle!